

همنی
پبلکیشنز
چار سده

NÈNZÁK

Ardhanarishvara

پښتو ناول

حیات روغانی

Ketabton.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پہل کؤم پہ نامہ د اللہ چہ رحمان او رحیم دے

HPC2012/315

NĚNZÁK

(Ardhanarishwara)

Hayat Roghaani

Wardaga, Charsadda

Pakhtoonkhwa, Pakistan

<http://www.facebook.com/roghanivision>

ننځک ناول
ARDHANARISHWARA

د کتاب ټول واکونه لیکوال سره خوندي دي

نېنځک (اردنه نارېشوارا)

حيات روغانے

علي بابا / فضل حکيم عندليب

داؤد ساگر

داؤد ساگر

اگست 2012

عربستان پښتو ادبي تړون الرياض سعودي عرب

حمنی پبليکېشنز چار سده 0092 300 933 9128

1000

100

کتاب

لیکوال

تدوین

کمپوزنگ

مخپانه

ورومپے چاپ

خپروونکے

شمېر

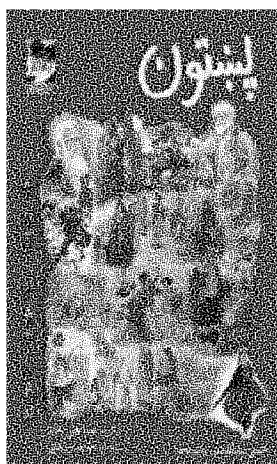
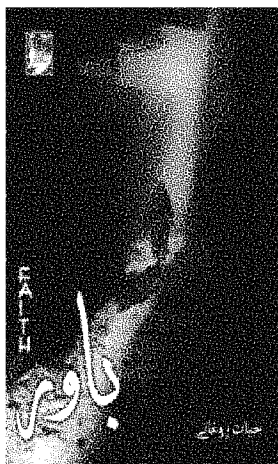
بېعه

نېنځک او د هغه ژوند سره تړلي ټول
سپیناوی کردارونه او لیکلې شوې پېښې د یو
خیال زېږون دے. د دغه کردارونو د څه ژوندي یا
مړې کردار د نوم، استوګنځای، ځاندرې، خبرو یا
کړو وړو سره سمون به هېڅ ډول ګرځن هود باندې
اچانه نه وي.

دې قېصه کښې څه خبرې او پېښې په
یادګیرنه ابغه نېغه او تر څه حده لږ څه ژبه کښې
اوړولې شوې دي. باید چې ځلموتې او پېغلوتې
ئې لوستلو نه ځنډه وکړي.

تړون

د هغه ورومېې بنځونک په نوم، چې د هغه
د پېدايښت په ترڅ کښې د هغه خدا ې له
پېغور ورکړې شو او هغه دغه پېغور په
خپل ځان بې د څه زباد او ګیلې واخستو.

دَ لیکوال اثار

دلہوتوب سندرہ	شاعري
باور	شاعري
حیاتونہ	نثري لیکنی
پبستون (دَ غني خان د کتاب)	ژباړه
نہخک	ناول
البشتون (عربی ژبه کبښی د غني خان د کتاب)	ژباړه
حیاتونہ ۲	نثري لیکنی
اسلام او قام پرستي	نثري لیکنی
خپور شوے	
خپور شوے	
خپور شوے	
خپور شوے	
دا کتاب	
خپوړدونکے	
په لاره	
په لاره	

الف	در معرفت "نہنخک".....	حیات روغانے
ج	شبہ، سرے، جینی او ہلک	فضل عندلیب
ز	وَحَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا	شہربہادر افتاب
1	شبہ ورومبی	
12	شبہ دویمہ	
37	شبہ دریمہ	
48	شبہ خلورمہ	
67	شبہ پنجمہ	
81	شبہ شپرمہ	
94	شبہ اوومہ	
106	شبہ اتمہ	
129	شبہ نہمہ	
154	شبہ پائیزہ	
أ	 توضیحات اور ناوی	
ك	 د کردارونو نومونہ	

در معرفت ”نېنځک“.....

نېنځک يو خيال نه، بلکې زمونږ د ژوند يو ډېر ستغ او تريخ ريښتيا و. هغه به خو ځله راغلو او ما ته به مخامخ کښېناستلو. خپلې گيلې به ئې وکړې او څه پېغورونه به ئې هم راکړل. ما لکه د اولس چرې هم هغه پسې ملنډې او پچموزې نه وې کړې، ځکه ئې تر مې بوغمې زړه په ما اوبه څښکلې.

هغه ډېره وېنا نه کوي، بيا هم څه موده اگاهو د هغه خبرو زه وېدونلم. هر څو که زما اوښکې د هغه اوښکو سره بدرگه نه شوي ځکه چې زه اوښکې ښې نه گڼم (هغه د بې وسۍ وي، که د زړه سواندي).

د هغه ځان کښې هغه وخت هم څه کار نه ؤ، کله چې هغه زېږېدلو او هغه وخت هم د هغه هېڅ لاس بر نه ؤ، کله چې هغه د نيمگړي شتون پوهې په ورومبي ځل ولړزولو. نړۍ په هر گام د هغه ځاندرې، دننه ښکلا او درناوي ته په ښيرنو سترگو کتلي وو، هغه په هر گام ځان د مړۍ نه نيولې ؤ او هره ساه ئې د اولس له خوا د دۀ په پېدايښت د دۀ خداي له ورکړې پېغور پخپل سر اخستې ؤ. د هغه په سترگو کښې بې وسه او ښکې چپه وهلې وه او د هغه په شونډو د بې وزلۍ نړۍ موسکا يو داسې خيال زېږولې ؤ، چې د نړۍ د هر انځورگر فن د دغه انځور روغولو ته پر او ملامته ولاړ ؤ. انسانيت به تل دۀ څخه د دۀ د برخې، پېژندگلو او لوړتيا ترورولو تور پخپله لمن لري. مونږ دلته د کفارې يوه هڅه په دې نيت کوو، چې که راتلونکي کښې دغه تور له خپلې لمن ووينځلې شو، کوم وينځل چې د ټولنې رويه کښې بدلون غواړي. که هغه ژوند موي (که ژوند نه وي، نو د مابتۍ په دعا تاسو هم امين وايئ) او ستاسو مخې له درشي، نو د هغه نازولي سپکاو مۀ کوئ، ځکه چې هغه په يوه ډېره نيازبينه ځاندره کښې يو ډېر سپېڅلې روح (سا) د مۀ او خداي ته ډېر گران د مۀ. هغه په ما څو ځله حضور شوم د مۀ، د خپل ژوند قېصه ئې را ته تېره کړې ده او د خپلو سترگو په رڼا ئې ما ته د ژوند زېري را کړي دي. زۀ د ټولې نړۍ نه غوښتنه کووم، چې د ځيرک خپل ته دې د هغوي پېژندگلو، ځا مۀ او برخه ورکړي شي.

حيات روغانه

وردگه، اشغرف (پښتونخوا)

ښځه، سره، جينۍ او هلک.....

ټول مذهبونه او نړيوالې ټولنې ښځې له د مور، مېرمن، خور، لور، نيا، ترور، ورنډار او تنډار په شکل کښې او سړي (نر) له د پلار، مېړه، ورور، ځوي، نيکه په شکل کښې حقونه ورکوي او د حقونو نه ورکولو سزاگانې هم ښائي. عدالتونه او شرعي قاضيان د مودو نه د قوانينو تشرېح کوي او پرېکړې کوي. خو تاسو چرته فکر کړه د، چې د نړۍ په مخ يو بل مخلوق هم شته، چې وجود، ځوي او خواهشونه لري..... انسانان دي او دا خبره د روغاني صېب په "ښځک" او هم په نورو ليکنو کښې ښکاره ده، چې د درېم جنس پېدايښت فطري هم دغسې وي او دا چې دې لسيزې نه علاوه، چې دوي پکښې د نړۍ ښځو او سړو نه څه حقونه وگټل، نوره بيخي د دې مخلوق د حقونو په حقله خاموشي خوره ده، که دوي په نړۍ کښې د ژوند کولو حق نه لري، نو بيا خداي پاک زېږول د څه د پاره؟

د گران ورور حیات روغاني "نېنځک" مې ولوستلو. سترگې مې رڼا شوې. د "ځیرک خان" نه "زرکه" څنگه جوړه شوه. د لوستلو سره لوستونکي ته دا حقیقت په ډاگه کیږي، چې "ځیرک خان" پېدائشي د درېم جنس ؤ او ظالمې انساني ټولنې د هغه نه زرکه جوړه کړه. دې ظالم انساني چاپېرچل د خپلو جنسي خواهشونو پوره کولو او ځانونه د پېغور نه ژغورلو د پاره د "ځیرک خان" سره څه ؤ نه کړل؟

د روغاني صېب "نېنځک" چې لولم، نو بیخي را ته محسوسېږي، چې روغاني صېب لکه د "ځیرک خان" په زړه کېنې ناست وي. "ځیرک خان" څه غوښتل او څه ورسره کېدل، روغاني ورور بیخي په داسې بڼه لیکلي دي، چې روغاني صېب دې خفه کیږي نه، خو ما ته داسې محسوس شوه، لکه دا کتاب چې "ځیرک خان" یا "زرکې" پخپله لیکلې وي. د ورومې سر نه تر اخيري سره د "ځیرک خان" قېصه په داسې زړه راښکونکي کلیوال انداز کېنې لیکلې شوې، چې هېران شوم ورته. زه چې کله ښېږې اورم، نو خلق وائي، "غرق شې"، "رب دې برباد کړه"، خو دلته روغاني ورور یوه ښېره لیکلې، که رواج شوه، نو له دعا کمه نه ده، یعنې "په دوزخ پسې پښه شې". بیا په یو بل ځای کېنې یوه متل نما خبره ده، چې داسې کار ؤ نه کړې، نو "مېږي درباندي اړمېږي". پښتانه کلتوري رنگونه د دې کتاب له ټکي ټکي څاڅي. لکه د "ځیرک" یا "زرکې" د زېږېدلو د پاره هغه کلیوالي کورنۍ خبرې ټولې لیکلې شوې دي، چې په پښتنه ټولنه کېنې چې د چا اولادونه نه وي او دیسي علاج کوي..... د ملا ځانښتونه، د باباگانو په قبرونو پورې چیرې تړل، تعویزونه تړل، ځانگو بابا ته تگ، د لوي ځوان په نوم منښتې، د کلي ډانکترگۍ او بیا د حکیم صېب پونۍ او بیا د "ځیرک" د زېږېدو په وخت د کلي د ناینې "مشکۍ" رول او بیا د هغه کوټې بیخي داسې منظرکشي چې لوستونکي ته محسوسېږي، چې لکه دغه کوټه کېنې موجود وي. لکه ورنډار ماشوم تي ته اچولې دے، په مخامخ نغرو غبرگې پتیلې پرې دي، مشکۍ موجوده ده او ټول ډاډه دي، ځکه چې د دې کلي

دېر خلق د دې په لاسونو کښې زېږېدلي دي او بيا د ژړا غږ او دغه غږ سره د بانگ غږ د "خيرک خان" زېږون له يو سپېڅلي تړون ورکوي. بيا لکه څنگه چې پښتانه د خپل ماشوم د زېږېدلو نه وروستو کور ته په ورتگ شرميږي، د "خيرک خان" د پلار ناموس خان دغه ادا ئې هم نه ده پرېښې. د کليوال ژوند نور عکسونه لکه "د نمر سترگه داغل"، په اخترونو کښې قبرونه لېو کول، سپيلني لوگي کول، په تاخونو کښې په پرتو قرانونو دوږې، جومات ته د وريزو غوړۍ لېږل او بيا د "خيرک خان" ښځونک عادتونه لکه چيندرو (گواټا)، ميرگات، کوډگۍ، د گوډيانو واده، پتپتوني، شلغاتي، ناوې ناوک او بل يو ښکلي نوم چې ما په خپله په وږمبي ځل واورېدو "کارېه". روغانه ورور را ته بيخي سوچه کليوال سره وېرېښېدلو.

د "خيرک خان" د ژوند بدې ورځې ئې داسې په فني جادوگرۍ خپرلې دي، چې د پښتون ځلمي د ژوند محروميانې ترې په ډاگه کيږي او د سياسي خطا خېلې ورته د پيرنگي د وږې وچې ته راتگ او بيا د خپل واک د پاره د هند اولس په مذهبي جنون اړول او ټولټاکنې کښې داسې کول، چې هندو به هندو له ووت (رائې) ورکوي او مسلمان مسلمان له او بيا له يو بله کرکه تردې بريده رسېدل، چې د هند وېش او کرۍ ئې دغه ځاي ته رسول، چې د سرماني د نظام په کليوال ژوند داسې اغيزې چې خپل پتي پکښې لوږې ټوکوي او د ناموس خان ريښتيا چې کالوسر گوډ او اوبه خورې کول خو بيا گوډه منډۍ ته وړل او د سرمايه دارو د اړتياو ښکار کېدل او بيا هغه فني ربط او تېچ چې قدوس خان خپلې مور ته وائي، چې که دا ځل فصل ښه وشو، نو د کور د ډنډې اړخ ته دېوال به د خښتو جوړوو. دېوال خو جوړ نه شو، خو هم دغه د کوټې دېوال په اوږده ژړۍ کښې په دوي راپرېوځي او "خيرک خان" په معجزانه توگه ژوند په پاتې شي او پلار او مور ئې مړه شي او د "خيرک خان" د فطري ښځک ثابتولو د پاره د هغه د پلار ناموس خان ښځونک خويونه، لکه د شپې به ئې د ښځې (قمر) کميس اغوستو، ټولې هغه خبرې دي، چې د درېم جنس د خدائي زېږېدلو انسانانو هغه پټ اړخونه

دي، چې پښتنو ته په پښتو ژبه كښې په وړومبي ځل د "ښځك" په شكل
كښې ښاغلي حيات روغاني وړاندې كړل. زه په داسې موضوع او د
انسانانو په داسې ډله چې خپلوانو ته ئې په خپلوۍ ځانونه بد ښكاري،
داسې كتاب ليكل او تحقيق كول د يو انسان په توگه ستر خدمت گڼم او د
انسانيت په دردونو درېدونكي انسانانو ته ئې ستره او ارزښتناكه ډالۍ
گڼم.

په درناوي

فضل حكيم عندليب

تالاش (دير)

وَحَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا

د انساني تخليق په لړ کښې يو سوال زه همېشه ډېرې بې ترسۍ سره سکوندلې يم او هغه د "درېم جنس" په تخليق کښې د الله پاک قصد دى. دغه جنس زما په خيال کښې د دنيا په مخ ټولو نه بې ازاره صنف دى او چې څومره بې ازاره دى، هم دومره ئې استحصال کيږي. ما چې دا موضوع ولوستله، نو حيات ته مې ووي، چې ستا په دې "نېنځکانو" کښې زما په خيال دا يوه خبره هم (که الله غواړي) د دوي د بخښنې لاره کېدې شي، چې دوي سحر سترگې غړوي، نو دعا کوي، "خدايه! هر چا کره بنادي غواړو" او څوک چې د هر چا کره بنادي غواړي، هغه نه بې ازاره که څوک مني او که نه مني، خو زه ئې نه منم. مونږ دغه صنف له د هغوي د دومره مينې او بې ازارۍ په عوض کښې بغير د نفرت نه څه ورکړل؟ معاشره چې دغه خلقو ته په کوم نظر گوري، ايا که مونږ ته څوک داسې نظر وکړي، نو په مونږ به څه تېريږي؟ بيا هم د مينې دغه خلق نفرت نه کوي. هغوي زمونږ په سترگو کښې ملنډه او سپک نظر پېژني، بيا هم نفرت نه کوي.

زما او حيات منځ کښې د ورورولۍ رشته ده او مونږ د دې رشتې بنياد په مينه او لېوالتوب ايښى دى. د مينې پورې لېوالتوب او لېوالتوب پورې مينه د حيات د قلم ژبه ځان له اواز او اسلوب لري. دغه اسلوب پسې شا ته د هغه جرأت او د نوو موضوعاتو لټون دى. ما دا ټوله قېصه لوستلې ده او داسې مې گڼلې، چې زما د سترگو وړاندې هر څه کيږي. د ناموس خان کره د څيرک خان پېدا کېدل او بيا د څيرک خان "زرکه" کېدل او بيا د قېصې پايه پورې د پنځه څلوېښت نه تر پنځوسو کلونو دې قېصه لوستلو باندې ما ته خپل ځان سپين ډيرى او خپله مينه ځوانه ښکاري.

په ټوله پښتنه مينه

شېربهادرافتاب

کيمارۍ (کراچۍ)

دروېبې شېبه

يا خو هغه ورځې وې، چې پخليځا ۷ ۵ كۀ انګن، غوډل ۵ كۀ
منا، خو قمر و خواړه پرې پرې وه او يا دا ورځې دي، چې كۀ چرګې
ته په زوره كشي وائي، نو هم پرې مشره مور چغه كوي،
”يه قمر و! اوس چرګې دې څۀ د مور د پلار د نيکۀ ورشې خوري،
چې ”كشي كشي“ دې راخستې دي. دوزخ پسې ړنده شې، په
قلاره درباندي ميري اړميږي!“

اؤ قمر و خواره رو غوندي خپلې سترگې په زمکه خملوي. بنکلي لکه د نور کله وړندار ته د دواړو وړوځو په رق اؤ يو وېنکي ټپکي ورکړي.

د جوغړۍ ملا څابښتونه وو، که د سپدانو باچا شنه چيرې کښې په سپين تار تړلي تعويزونه.... په ځانگوبابا کښې ځوړندې شوې ځانگوانې وې، که د لوي ځوان په نوم ورکړې شوې منښتې.... د بمبل حکيم پوښۍ وې، که د ډانکټرې خور ښونې اؤ دوايانې؟ هر څه چې وو، خو په يوولسم کال د قمر و پښه درنه شوې وه.

انگن کښې کټ کښې قمر و وړوکی د پاره ښېن بڼلو. د کټ په پيارمه بنکلي په کارډه د پرتوغاښ تارونه نخول اؤ وړندار کټ کښې يوه پښه کوټي کړې بله ښکته ځوړنده کړې د بينگلو نه ټوپۍ اؤ لکۍ غوځولو کښې بوخته وه.

”پتنوس دې خدا ۍ په خبر کړي، دا د بينگلو ورځې دي؟ (تند ۍ لږ بوټ کړي) خدا ۍ زده کومې بنگا نه ئې راوړې دي؟ نيمې نه زياتې خو کېجې اؤ چينجنې دي. (سا واخلي) يره هلکه خوا!“

قمر و څه خيال د گوتې نه نيولې وه، د ښېن سيخونه يو بل ته غاړه وتلي په ځام ولاړ وو. د هغې سترگو کښې يوه ډېره نيازينه موسکا ښځېدلې اؤ دغې موسکا سره د هغې دواړو شونډو کښې نرم غوندي رڼ شوم ؤ. دغه رڼ سره د هغې خېلمه غاښ داسې ښکارېدل، لکه د لرگي د تمبې وړوکی غوندي چوډي کښې چې د رڼا وړانگه په زور ځان ټومبي.

”قمر و! په زمکه څه ستوري لټوي؟“

د ښکلي تپوس قمرو وُسکونډله او هغې يو ځل نيمې شېبې له
ښکلي ته او بيا ئې سترگې توندې وړندار پله واړولې. د هغې
موسکو سترگو ليدلو سره ئې نظر د ولاړو سيخونو اړخ ته په ډډه
واړولو،

”هس سسي“.....

”دا هسې به داسې وي، نو؟“

د ښکلي سترگې او په کارېدو گوتې توندې او ژبه تېره ده، نوره
پرې هر وخت خپسه ناسته وي.

”يه قمرو! دا ځان دې څه کاکۍ کړې دے؟ چې ښځه ئې، نو يوه
ورځ به دا گېډے در په گېډه کېده.“

د ښکلي خبره ريښتيا وه. قمرو به زړه خامخا خوړو. په يوولسم
کال راغلي زيري ته ئې اوکړ بې ځايه وو. هغه په زېږون وېرېدل،
خو زېږېدې په وېره زورور و. دغه زيري د هغې د ناموس خان
سترگې روښانه کړې وې. بيا هم دا وېلې شو، چې ښکلي نه يو
تېر شوی و. قمرو دغه وخت ځان د مور نيازين انځور کښې
ليدلو. په وړني کښې د نغښتي نازولي ماشوم پستې شونډې د
هغې په تي پسې نڅښتې وې او دغې احساس د هغې سترگو
کښې نيازينه موسکا نڅوله.

”تنکۍ نه ئې. دې وخت کښې ښځې ته لنگون څه وي؟ دا ده چې،
مشرې مور نه ځان ساته! هسې نه په گورېدو گورېدو دې بې
وخته.....“

د تندار ښوني ته د ورکړې په ځله لاس کېښودو،

”ما له کاکا (ماته شوې سا) شنشني (دوه ماتې سا گانې) او مم لؤل.“

د میرگاتي سا مور له په راتلو راتلو کښې ماته شوې وه،

”کاکا!!!!“

یو کرینګه غږ وشو او بیا لکه د مستې سُخوندې په ټوپونو او د رینجقونو مابتۍ ورته رسېدلې وه.

(میرگاتي یو لاس د ښکلې پښو نه تړ کړی ؤ او په بل لاس ئې هغې ته شنشني پسخوۀ، خو د ښکلې سترګې د ناموس په لاس کښې نیولې غوټې پسې نڅښتې وې).

مېلې ته قدوس لالا او پانوس هم ځي، خو د کور د لویو وړو په خوښه یو ناموس خان پوهه دے. میرگاتي له پلار هم چرته څه راخستي نه دي، خو ناموس خان چې کله هم کور ته راځي، نو د ترڅ جېب کښې ئې ده له څه نا څه راخستي وي..... (دا بېله خبره ده، چې څه نا څه په بډه هم راوړي، خو دغه قمر و د پاره وي). ښکلې پخپل ځوي میرگاتۍ نوم پخپله ایښی دے او ټول کور ورته هم دغه نوم وائي، خو یو ناموس خان او مشره مور ورته په ډکه ځله فردوس خان وائي.

د ”کاکا“ کرینګي غږ سره چې مابتۍ په د رینجقونو شوې وه، نو د مشرې مور غږ مېلې سره ئې خپلې واګې راښکلې.

”په رو یه دوکبیانې! په رو! دوزخ پسې ړنده شې! اوس به دې لینګي سره شي. بیا به ستا د پاره څه قران په سر گرځوم؟ ور له مۀ څه سخاپتې!“

“ؤدرېره! چې بمېته دې کړي” (بنکلي ورومبې لږه پیکه شوې وه، بیا قمرو په ځنگل تېلوهي، څوک چې د دې خبرې اوريدو سره د خپلې کوټې په لور روانه شوې وه).

ناموس خان ميرگاتي له شهنشې سره څلوبي هم راوړې وې، چې لکه د بنجاري ئې غوټه راؤسپړله، نو ورومبې ترې مابتۍ د پاره نوي ټوکي راووتل. مابتۍ ټک سره دغې ته لاس کړو او ورنډار او بنکلي ته ئې ستانې د پاره وړاندې کړل. “لېونۍ کېږه ورته مه! دومره خوند ئې نشته”.

دا خبره بنکلي هسې د مابتۍ سکونډلو د پاره وکړه، گنې نور خو ناموس خان د بنځو په ځوبڼه او رنگونو دومره پوهيږي، چې د کلي جونې د مابتۍ د پاره د ناموس راوړي رنگونه د خپلو مېندونه غواړي.

مشرې مور د پاره تود څادر، سپياکو تپلو د پاره لاسپېلي، فردوس خان د پاره رېږي، بنېن او جورابو سره رمبې، چاريگي، گاؤنې، قولبې د پاره کوري، رنگولېټ او دغسې نور ډېر څه. “قمرو له دې څه تود څادر يا اغوستن راوړي دي؟”

مشرې مور ناموس خان وپوښتلو او هغه ځواب ته غلې پاتې شو. “په دوزخ پسې ږوند شې! زما څادرې لږې دي؟ يا د دغه پاراموڅۍ جامې لږې دي، چې ځان دې بڼه سرې کړې دے؟ هغه توده ساتل غواړي”.

بڼه ده، چې ملا الله اکبر کړو. که بانگ نه و شوم، نو هم ناموس څه وييلي نه شو. غلې به ناست و.

بانگ سره ناموس خان جومات ته روان شو او پانوس "جاسوسي
ډائجسټ" لاس کښې د يو گټه نه نيولې کور ته ننوتلو.
"خبر ناپېکه!"

په ور کښې پانوس په ناموس ټک وکړو.
"جومات ته رايه!"

لاس ورکولو سره ناموس ووي.
"د جومات ورته مۀ وايه! گډه ده. اوبو نه وېرېږي. يو دا بېلماخه
دۀ او يوه ئې هغه بدري جماله."

دې نه اگاهو چې مشرې مور بېلماخي کښې پانوس سره ښکلي
ملگرې کړې وه، هغې ترې خبره وټرول،
"مورې! دۀ سره لږه ناراسته شوم. د پلار په کور ښه چټک ؤم. دا
دې پوهه کړۀ نه دۀ."

"دوزخ پسې ړنده شې ښکلي! وچه لخته ئې، وندنۀ درنه نه
کيږي. تۀ او دغه پتنوس يوه شاووله يۀ، گډېږي شا په شا، خو
پرې له يو ځاۀ کېږي."

مشره مور د ښکلي سره ډېره گوزاره کوي. هغه پوهه ده، چې
ښکلي د ژبې نه لږه خلاصه ده، نوره بده نه ده. خپله ورېره ئې ده.
ښکلي ډېره په منتونو پانوس خپله کړې ده. بلقيس، مشرۀ نږور
ئې خوږخه ده او قمرو ئې هم خوږخه وگڼه، ځکه چې د ترورځي
لور ئې ده. قمرو له خداۀ ډېر ښائست ورکړۀ و او دغه
ښائست سره ئې خوي هم داسې ؤ، چې د مشرې مور خپلو
نږوريانو کښې دغه د سترگو يخ او د زړۀ ټکور وه. کله کله به

مشرې مور د ناموس خان کړه وړه هېر کړل او په دې به ئې خپل زړه و غولوه، چې د قمر و بڼکلا د بدو سترگو لاندې شوې ده، ځکه ئې غېږه بېراره نه شوه (دا خبره که هر څو هغې هم پخپله نه منله، ولې بيا هم ځان له دلاسي د پاره بده نه وه). د قدوس دوي پلار چې مړ شو، نو قدوس خان به د ديارلس کلونو و. ناموس پسې پنځه کاله وروستو شوه و. پانوس او گلي غبرگوني وو. دغه وخت ځوانې ايله د څلوېښتي نه ددې نمانځي کړې وې، چې د سترې ژوند اوږد مزل ته يوازې شوه.

د مشرې مور يکي يو ورور نمبرگل و. بڼکلي هم د هغه لور وه. نمبرگل د خور کورمه ځان پورې ونيوله. قدوس به ورسره کښتونو کښې سر ځوځوه. ډېر ژوند او ځيرک و. ناموس به يو اړخ ته غلې ناست و. نه خبرې نه وړاني. ټول اولس نمبرگل ته په درنه سترگه کتل. مشره مور دا مشره مور نه وه. ځوبانه نوم ئې پرې هسې ايښودلو څه؟ دنکه ځواني، ډکه ځاندره او رڼې سترگې. اوس ئې د زوړ مخ کوټونه ډېر ژور شوي دي او چوچنو سترگو کښې ئې پېغلټوب سا ورکړې ده، خو دغه سترگو نه ژوند او خلا سپينو وېښتو هم وړي نه دي. د ورور نوم او تنگ (چې کومه معنا پښتنه ټولنه کښې کيږي) د مشرې مور پېغلې جذبې د پښو لاندې کړې. که څوک خبر نه وو، چې د هغې مشر ځو د ديارلس کلونو د، نو چا به هم نه وئېل، چې واده شوې ده. د شپې چې به کله کله جالوس خان ورياد شولو، نو ځان نه به ئې غېږه تړ کړه. د پېغلټوب د غوښتنو اور به ئې د زغم په

اسو بلو کښې باد کړو. پانوس يا گلی به ئې سینه پورې جوخت
کړل او به ئې وې،
”الله مې دې پردې وساتي!“

د خاوند په مړینه هغه کونډه شوې وه، خو د نمبرگل په مرگ
یتیمه شوه. نمبرگل د خپلې خور کورمې ته ځان په مجمر ایښه
ؤ. نمبر چې ټول وسوزېده، نو د قدوس دوي د نېستۍ بیاسته
شلبدلې وه. اوس هغه پنځه شپېته جیره په ایجاره ساتي. د خپل
کور خښتن د مې داسې ایجاره، چې سمه خاني ده. دا ځل خو ئې
ځان له ټپکتیر هم واخستو. اوس ئې متیور گرځوي او کله کله پرې
پانوس هم مټ گوري.

”دا ځل چې تماکو وښي، نو د خبره سره د ډنډې د خوا دېوال به
سراسر د خښتو کوو. کوټو له به اډانه ورکړو او“
”کوټې به هم پخې کړې“.

د قدوس خبره مشرې مور په نیمه کښې ووهله.
”مورې! خدا مې دې وکړي، چې دومره ښه نرخونه وي. د ښار
بېپاریان خو بڼیاخېل دي. ټول کال په کرونده، گوډ او اوبه خوړ
مونږ مړه شو او په رېلو ئې هغوي ماړه شي.“
قمرو فردوس خان ته خپله کوټه کښې قېصه کوي،
”یو چتره ؤ، یو پتره ؤ، د ناني گنگنته ؤ، په خټه کښې نڅښته ؤ.
یوه ورځ چترې ووي“.....

”چتره پتره پربرده مور چاچي! ما ته د سرې بیزي قېصه وکړه!“
مابتۍ سره د راتلو د قمرو نه خبره واخستله او اوس به قمرو

ارومرو د سړې بيزې قېصه کوي، گنې بيا وروستو مابتی د
ميرگاتې غوږونه راکاږي.

چغمټ لا وړوکه دے، خو د اوس نه په ولاړه ميتيازې کوي او
خوک ورته څه وېلې نه شي. د هغه پلار اوس هم ټوپک په اوږه
گرځوي او دغه ټوپک د پاره تر اوسه پورې د چغمټ اوږه ډېره
اومه ده، خو په بله اوږه به خوند هم نه کوي. د چغمټ پلار نه چا
ته سرتيت وړې دے او نه ئې د چا لوار غږ ته غاړه ښکته کړې
ده. دغه هسکې غړۍ هغه ته ټوپک په غاړه کړلو. ټوپک لادومره
دروند شوی نه دے، چې د هغه هسکه غړۍ کږه کړي. کله کله
چې ماښام کښې د نغري په غاړه د هغه مشره لور په ډکي مړه
سکاره بيا ژوندي کوي، نو هغه کښې هم خو سپرغۍ ويښې شي
او هغه ته د خپلې پېغلې موسکۍ موسکۍ سترگې خېلمه شي
او هم دغه شېبو کښې د هغې په وينو لمبېدلې ځاندره پام کښې
راتلو سره هغه وشوشنېږي. چغمټ هغه وخت خړپوسې کولې.

کله چې مشرې مور مابتی ته وېلې وو،

..... بيا به ستا د پاره څه قران په سر گرځوم؟

نو دغه وخت ښکلې لږه پيکه شوې وه. پښتنو کښې ډېرې خبرې
داسې دي، چې هغه په پوهه اډانه نه لري، خو اورېدلې خبره وي
او بيا هم هغه د ريښتيا منلو سره په اوچته موږه کېږدي او خپل
ئې کړي. د پېغلټوب يو پېلام دوي د پېغلې هغه وينه منلې ده،
کومه چې ترې د واده په ورومبۍ شپه وځي (او دوي ورته "پرده"
وائي). د ښکلې دغه پرده په څه ډول شلېدلې وه او پانوس خان

چې سحر د کوتې نه ووتلو، نو سترگې ئې سُرې نيولې وې. هغه خو دُرې کاني هم ځنډل، خو د خپل ماما نمبرگل ډېر بڼه او د خپلې مور سپارښتنې ورته ودرېدلې. يوې مياشت پورې پانوس خان د ښکلې سره ډډه شوه نه و. بيا دا وشو، چې د ښکلې مور په قران لاس کېښودلو او ښکلې هم دغه خبره نيولې وه،

”زه پرته وم. ځان له مې لاس يوړلو او ځوند ئې راکړو. بيا چې لږ وخت وروستو زما لاس لوند غوندې شو، نو ووهېدم، ځکه چې په لاس مې تورېښن د وينې غوندې رنگ و. مې څپنې ته مې ووي، نو هغې وې چې، ”بيا داسې و نه کړې او دغه هېڅ خبره نه ده“ او په الله مې دې قسم وي، که بيا مې دغسې کړي وي. ما دې پيربابا ووهي، که بيا مې کړي وي.“

د ښکلې خبرې نه زيات زور د ښکلې د مور قسم کېښې و (ځکه چې پښتانه په خپلو سترگو ليدلو نه هم اوږي، که څوک ورته په دې قران وځوري، چې ستا ليدل تېر کېدې شي). هر څو که سائنس څرگند کړي دي، چې دغه پرده ډېره نرۍ وي او ځنې وخت څه ټوپ، دروند پټې پورته کولو يا په زوره غږ کولو سره هم شلېدلې شي. بايد چې د خپلوۍ کولو نه اگاهو د کورنۍ پېژندگلو وښي او د هغوي نورې خپلوۍ، ورکړه راکړه، تگ راتگ او د ژوند ژواک لاره باندې ځان پوهه کړې شي. خپلوي کول د ژوند پربکړه وي، او بيا داسې ملازې او سپارښتنې ژوند سره ملگرې شي، چې که وگړې (هغه مېرمن وي او که مېړه) د تړون د غوڅولو بانه گوري، نو هم ورته ټولنه خنډ کيږي، لکه

څنگه چې پانوس سره شوي وو (دا بېله خبره ده، چې پانوس د لوندۍ د ژوند ټولې غلاځانې خپلو ږگو او ږندو سترگو کښې رانغښتلې وې او هسې هم که هغه ځان نه نېغولو، نو د سړي ځوړنده باندې نه تورېښنه وينه وي او نه ئې گېډه کيږي، چې اولس به پرې پرته ووائي).

د ژوبل شوې څانگې غېږه کښې د نوې غوټۍ د ټوکېدلو توان د ژوند ټولو نه لويه پېژندگلو ده او د مړاوې شوې څانگې غېږه کښې د غوټۍ ټوکېدل د ژوند ټولو نه لويه ناشونې ده. ناموس خان او قمرو او د ناموس خان او قمرو سره تړون لرونکي د قمرو غېږه کښې د نوي ژوند هرکلي ته لېواله دي. مور د غرمې خوب له لور يا ځوې غواړي او پلار د سپينې ږيرې ملاتړ د پاره. د ژوند په دې پوړۍ چې ناموس خان پلار شي او قمرو مور شي، نو سپين سر او سپينې ږيرې پورې به ئې څه روزنه وکړي او څه به ئې د ژوند د خداگانو رنگونه وويني؟

بيا هم ژوند د هيلې په اسره سا اخلي.

مرگ د هيلې د نېشتون نامه ده.

د مرگ او ژوند منځ کښې د ورک پړاو نوم وگڼو دے.

هم دغه وگڼو د مرگ او ژوند په پوله ولاړ رېښتيا دے.

دویمه شبیه

د کوتېې دننه د لاهېن نرۍ رڼا خوره ده. شپې ټول زوږ خپل ځان
کښې رانغښتې دے. قمر و دواړو لاسونو کښې خوا سره جوخت
کت کښې د پروت ناموس خان لاس نیولې دے، چا چې د قمر و
کمیس اغوستې و.

“اے! چرته ورک شوے ئې؟”

ناموس خان د خه خیال د ژورې کندی نه د قمر و خبرې سره
راؤوتلو،

“هس!”

”د خدا ښه شکر ونه کوه! دومره موده پس دا زېر په مونږه لویه پېرزو ده. او بله دا چې، زه ورته هم ښه تکره یم. دا ته ځان له په څه زړه خوړې؟“

د ناموس خان پاڅېدلو سره قمرو هم ځوځېدله، خو
”مه ځوځه! — زه درغلم.“

ناموس خان د هغې په گس لاس منگول ایښه د هغې شا ته ځملاستلو. هغه په هغې خپل غځولي شوي لاس کښې د هغې لاس ونيولو او چې څنگه ئې په هغې پښه اچوله، هغې خپل لاس د هغه پتون ته ونيولو، وئې وئېل،

”په رو ښکېخته! (موسکۍ سترگې ئې هغه ته واړولې) اوس دغه څو ورځې دي.“

”زه هسې هم سبا نه کور ته نه راځم. نن شپه به تا سره تېره کړم، بیا به هله راځم چې.“

”ولې؟“

”مړې! (هغه لږ ستونستر شو او دغه خبرو کښې قمرو هغه ته مخ ورواړوي) ما ته ځان بدي ښکاري.“

قمرو هېڅ و نه وئېل. هغه خپل ناموس خان پېژني. دومره ډېره مینه ناموس خان کښې وه، چې کله کله به قمرو ته خپله ځولۍ وره وېرېښېدله.

د کوټې دننه د لاپېن نرۍ رڼا خوره ده. شپې ټول زوږ خپل ځان کښې رانغښته دي. قمرو غېږه کښې ناموس خان ځان پورې جوخت نیولې دي. دومره ده چې، د کوټې دغه چپا کښې د

هغوي خوږې او نيازینې کوکۍ کله کله سا اخلي.
 مشکۍ د کلي نابېگنه ده. دا اوس چې کلي کښې کوم کهول
 گرځي، دغه خو نژدې نژدې ټول د هغې لاسونو کښې شوی دے.
 هغې باندې خپل کور کښې نن سبا وخت نه تېرېږي. چې نمر
 خیره وهي، هغه د مشرې مور سره د کټ سر ته په بالښت سوره
 شوې وي. نن ماسخوتن شو، خو هغه ناسته ده. مازیگر خاموره
 هم د خپلې لور لیدلو له راغلې ده. هغې دریزه پتيله کښې سوچه
 غوړي، دوه چرگې، درخن د کورنو چرگو اگی، د جوارو وړه، د
 پیشتري سابه او نور ډېر څه ځان سره راوړي دي.
 "زه به څه ووبم، الله دې دا کور ودان ساتي."

(د خامورې سترې دعاگانې دغه کور ته په مودو پس نمانځلي
 شوي وې).

"اے زورورې! ښځه په وړوکی راوړلو ښځه وي، گنې جینۍ وي.
 د قمر و ډکه ځولۍ د دې کور ودانې ده. شکرونه کوی، چې الله په
 کلونو پس دغه زېرۍ ستا په لور وکړو."
 (مشکۍ کله کله ډېرې پوهه خبرې کوي).

ښکلي او گلي همځولې دي. دواړه چې سره یو ځای شي، نو بیا
 د هغوي قبصې د شپې نه اوږدې وي. اوس خو درېمه ورځ ده،
 چې د دواړو غوږونه په چپیا پسې کانه شول او د ژبو ئې په ساه
 اخستلو پسې ژبۍ شوه. گلي اوس هم خپل وړوکی ته اچولۍ
 ښکلي سره د ژبې ډېرې رانغښتې دي. ورنډار پخلیځا ۍ کښې په
 غبرگو نغرو غټې پتیلې د اوبو ډکې ایښي دي.

”خدا ۛ دې دوزخ پسې ړنده کړه! (د مشرې مور دې خبرې سره ټول کور غوږونه ځک کړي او بيا چې د چا نوم هغه واخلي، نور خپلو کارونو کښې اړم شي) يه مشکۍ! که ډکه شوې ئې، نو راشه کنه!“

مشکۍ تونده د کوتې پله روانه شوه. خو شېبې وروستو مشرې مور غږ وکړو،
 “بلقيس!!!”

او بلقيس چيرې او بړستن نيولې کوتې پله لاړه. بنکلې ته په تلو کښې بلقيس څه ووي او هغې پانوس ته غوږ کښې گڼگوسه وکړه. پانوس د بنکلې په وېنا کور نه ووتلو او خو شېبې وروستو قدوس خان کور ته راغلو. هغه کور کښې د بکيانې د ونې سره د خپر لاندې کټ کښې کښېناستو. گلۍ د چيو پيال هغه له يوړه. دغه وخت بنکلې مابتۍ سره څه خبرې نه دوړې خنډلې.

د وړندار کوتې ته کله څه او کله څه سره تگ راتگ او ځنې وخت د مشرې مور لخوا د بنکلې په بللو رابللو سره خو گېنتې غلې غولې تېرې شوې. د پانوس خان کوټه، چې قمرو پکښې پرته وه، نه شا ته اوبه ډب وې. هغې نه د کيړو تېره غږونه راتلل. د بکيانې، شېوې او توت ښاخونو کښې ناستو چرگو قرتارۍ کوؤ.

ستري قدوس خان اسمان ته سترگې نيولې خوره لپه په مصله ناست و. پانوس خان چې خپل مشر ورور پسې د وړندار په وېنا بنکلې لېږلې و، هغه خو شېبې اگاهو کور ته راغلو او د لان کښې

د گُلۍ غېږه کښې پروت وړوکه ښکولولو پسې خپلې کوتې ته ننوتلې و. د گُلۍ پښو ته مابتۍ د یخنۍ نه رچېدلې اوده وه. مشره مور چې د قمر و کوتې نه نغري پله تلو کښې ایله د انگنې منځ ته رسېدلې وه، چې د کاکي د ژړا غږ ئې تر غوږو شواؤ چې تر څو هغه کوتې ته د انگنې نیمې نه بیا ستنېدله، د "الله اکبر" غږ ئې واوږېدلو.

د سحر بانگ خو هره ورځ کیږي، خو ننني بانگ ځان سره د ناموس خان او قمر و د نوي ژوند زېرمه راوړم د م. د قدوس خان د واده په ورومبي کال مابتۍ و شوه او بیا بلقیس د نورو وړو جوگه پاتې نه شوه. د ناموس خان واده نه کېدل. د پانوس مشر څو مېرمنه خان هم په ورومبي کال شوم و. هغه اتم پورې زده کړه کړې ده، خو چرته چې ورځپانې، میاشتنۍ او ډائجسټونه ویني، هغه لولي. ځکه خو د وړې کورمې خبره کوي. کمبله ئې په څلورم کال راوړه او هغه هم چې ښکلې پښې ډېرې کلکې کړې، نو هغه ورسره ومنل.

څابښتي مال ناموس خان کور ته دننه شو. ښکلې پږې غږ وکړو، (او دغه غږ سره چې ورته د مابتۍ پام شو، نو سترگو کښې د مشرې مور څارلو سره گړندۍ هغه پله روانه شوه) خو چې قدوس خان ئې انگنې کښې ځامورې، مشکۍ او مشرې مور سره ناست وُلیدلو، نو بېرته ستنېدلو. تر دغه وخته مابتۍ ور رسېدلې وه او ښکلې ور ورسېدله.

“کاکا! زېرمه به ما له راکوې ښه!”

”بنہ! پلار نہ دے پیسے اہلم، نو در بہ کرم۔“

”(د مشرے مور د سترگو لاندے ساتلو سرہ گنگوسہ غوندے کنبے) پیسے نہ اہلم۔ بنہ بنکلے د دنگو پوندو پېزار بہ رالہ راوڑے او ہغہ ہم چے گلونہ بہ پڑے وی۔“

”(ناموس خان خیلے خوڑے ورہے تہ خہ وئیل غوبنتل، خو بنکلے پرے مخکنبے شوہ) د میرگاتے پلار چے دروڑے وی؟“

”ما او ہغہ بہرے یو خاے وخبنکلے۔ (د قدوس خان پلہ کتلو سرہ) اوس زہ ہم، خو چے ہغہ۔“

”بنہ سور کنبے دہ۔ کاکے داسے سم ڊہر بنکلے دے۔ مشرہ مور ور تہ خوک نہ پرہرے دی۔ تہ راحہ کنہ۔“

”نہ نہ! زہ ہم غت لانا ست دے او بیا بہ ما بنام یا سبا راشم۔“

خہ خو ہسے ہم د قدوس کور کنبے ناستے سرہ ہغہ د ڊہرے حیا نہ کور تہ نہ شو ورتلے او بیا چے ئے مشکی۔ ولیدہ، چے کوتے تہ تللو د پارہ پاخبدلہ، نو توند بہرے وتلو۔

”ناموس لاکنبے خومرہ ڊہرہ حیا دہ کنہ؟“

”ہو! شکر دے، د وړوکی کاکا غوندے نہ دے۔ میرگاتے چے کبدو، ستا سر تہ ولاڑو۔“

بنہ شوہ، چے مابتے خبرے سر تہ رسبدلو سرہ پنبے سپکے کرے، گنبے بنکلے خو رینگولہ۔ اوس ہم د ہغے پہ توتے جوختے سکونڈارے سرہ بنکلے خیل تاؤ لے کنبینولے و۔

”دا کاکے مونہ کلہ چنگہ لاکلے دے؟“

د فردوس تپوس بلقیس، بنکلے، گلی۔ او پانوس خان پقولی وو۔

“داسې وُشو، چې د شپې پرېښته راغله او د گلونو پاڼو کښې ئې کاږه نغښتلې راوړو او ستا د چاچي کټ کښې ئې پرېښودلو، پانوس زیاته کړه، “لکه څنگه چې ته وې.”

“او پلېکته چنگه وي؟”

“پرېښته د مابتۍ غوندې وي.”

مابتۍ د خپل کاکا په ځواب موسکۍ شوه، خو د میرگاتي بلي پوښتنې بیا برکه کړه،

“بیا کو به پلېکته په مونږ چکوندالې هم لگوي.”

(هاهاها! مابتۍ هر وخت فردوس ولې سکونډې؟)

موسم پوره په ډډه اوږدېدلې و. ناموس خان که دوه درې ورځې کور نه بهر وويستی، خو تېر په تېرې قدوس خان ځله راوسپړله،

“ته د هغه وړوکي لیدلو له هم نه ئې ورغلې. دا خو ښه ده، چې ښکلي ما ته ووي. که ته غواړې، نو زه به کور ته نه ځم. (ناموس

زمکې نه سترگې نه اوچتوي) غټ سره شوې مړه! بس کړه!”

هغه د هر چا ځلې نه د خپل ځوي د ښکلا خبرې اوږدې وې، د قدوس خان خبرو سره ښغ کور ته لاړو او پخپله کوټه دننه شو.

مشره مور، گلۍ، مشکه، خاموره او راپوږۍ ناستې وې. د

ناموس لیدلو سره قمرو خپل مخ پرستن کښې پټ کړو.

“مور! کاږه لږ وینم؟”

“مور درته لوگه شه!”

(مشرې مور د ماشوم مخ نه پلټو واخستو) او د ماشوم په حقله

اوږدې خبرې ټولې رینستیا وختلې. لکه چې گل چا د رنگونو

په خادر کښې نغښتې وي. داسې مېښه، نازولې او سپېڅلې موسکا، لکه چې سپرلې د لوڅې ونې په څانگو گلونه وټوکوي. لکه پرښتو چې د ژوند د ټولو نه ښکلې، نيازينه او نازولې ډالۍ د هغه د قمر و غېږ لې راوړې وي. هغه مخې سره دوه روښو ته لاس کړو. يوه ئې مشکۍ او يوه ئې راپوږۍ لې ورکړه او کوټې نه ووتلو.

“هلکه! د موندو غوندې دې روپۍ راکړه!”
راپوږۍ د ماشوم نه د ناموس سترگې ځان ته کړې.
“د موندو واده کښې دې ځان څانگ څانگ کړې و. دلته دې څه وطن شريشتم کړو، چې.”

“کښېنه مشرې مور! ولې اوومه به نه کوي څه؟”
“د اوومې په برخه به دې اوومه کښې وټخنوم. اوس دغه واخله او هلک پرېږده، چې بهر څه نمرۍ تېره کړي” (او هم دغه وخت يو لاس په ماشوم ايښې ناموس ته سترگې واړوي) “مخروړه! ښکاره شوې؟ هله ورشه، چې ورنډار دې درباندي څه وڅوري او بيا راځه خپلې کوټې ته.”

“کوټې ته” وئېلو نه اگاهو هغه بهر ته لاره نيولې وه.
“(مشره مور ځيرک ښکول کړي) ښکېختې قمرو! هلک ځان نه اوچت خملوه. په ډډه چې اوړې، نو خداي مۀ کړه، د ډډې لاندې دې نه شي او چې تې ورکوي، نو مسواکه گوته او منځ گوته کښې دې تې نيسه او ځله کښې ئې ورته ږده!”

د قمر و غېږ کښې ورومې کاځې دې. مشرې مور ته ډېره ساده

. ۵۵

کلي کښې ټولو نه ساده وگړي خو موندري. د هغه واده کښې د نکاح په وخت ملا د هغه نه تپوس وکړو او هغه ځواب نه ورکولو. خو واره د ملا لخوا په تپوس چې هغه غلې پاتې شو، نو ماما ئې ورته ووي،

”يه کور ورانيه! يو ”هو“ خو ورته وکړه!“.

”دا خو ډېر اوږده تپوسونه کوي. زما په ځاي ئې ورته ته ووايه!“.

(د موندري په دغه ځواب اورېدونکي خدا نه لورې بوري پرېوتلي وو).

خپل واده کښې د نکاح د ښه کولو توان نه لرونکي موندري بيا د يو خپلوان واده کښې په مردکي مړ شو. موندري ته په اسانه چا خور لور ورکولو ته غاړه نه ايښودله، ځکه چې يو خو هغه ډېر ساده ؤ او بله دا چې رنگ نه تور ؤ. که د بنائست نهه نوي بېلگې او د بي ډولۍ نهه نوي بېلگې واخلي او موندري سره ئې وتلې، نو د بنائست يوه کرښه هم هغه کښې ځان برخېره کولې نه شو. د هغه تورو سترگو کښې زير گاتي ښکاره وو. غاښونه ئې يو بل نه ډېر لرې وو او څه ځاي تور، څه ځاي زير وو. پلن لاسونه او پښې، چې تلي ئې لکه د خمخبرې د خپټې رنگ لرلو او نوره ځاندره ئې د شمشتۍ د ډال غونډې کلکه او ستغه وه. د هغه د سړيتوب که هر څو کلي کښې د جغ څوک نه وو، خو دغه برخېره پېلامونه د هغه خپلوي کښې خندا ډېر تېروو. خمدوره د هغه په خټه نه وه، خو د خمدوري مور خپل مېړه طلاق کړې وه. د هغې رنگ

او بنائست لکه د گُل و او خُلي نه هم ښه تېره وه. د طلاق شوې مور نوم او تېره ژبه د خمدورې د پاره د خپلوی راتلو کښې لوي اټکل و او يوه ورځ د موندنر خپلوي د هغوي کره ورغله. د خمدورې تلونکې خوانۍ ښاپېرۍ د ښاپېرک په برخه کړه. موندنر چې بهر خومره غلې و، د غومره خپله کوټه کښې په چرچقو و او خمدوره چې خومره لمبه او توده وه، د غومره کوټه کښې یخه وه. د موندنر خوا چرې هم د خمدورې سره سره نه شوه، خو موندنر خله د حيا په پلؤ ترلې وه. کله کله به د هغه زړه له راغلل،
 "د خمدورې مور به هم د غسې یخه وه، ځکه خو ئې پرې پلار بن راوستې وه".

هغه د خمدورې سره خپل تړون د خپلې تندې نه ډېر کړو او دا پرېکړه ئې وکړه، چې هغه به هاغه څه نه کوي، کوم چې د خمدورې پلار کړي وو. هغه ته به ځان ووي،
 "که د خمدورې غوندې ته یخ وي او هغه ستا غوندې توده وه، او خمدورې ته پرېښودې یا ئې تا سره غلا کوله، نو تا به څه کول؟"
 د موندنر تور مخ، پېرې تورېښې شونډې، پلنه پوزه، گولگوتې وېښتۍ، زيرې چوچنۍ سترگې او داسې نور ډېر څه وو، چې موندنر نه ئې خپلوی تمبولې، خو دغه پورته شوې خبره د هغه ټولو نه لويه ښکلا وه او بيا چې موندنر نه و، نو خمدورې ته د هغه يوه يوه خبره مخې ته ودرېدله. چې هر خومره و، موندنر خپلې شپې ورځې د خمدورې د یخ خوي سره تېرې کړې. خمدورې د بې ډوله موندنر دننه د بنائست هغه چینه ليدلې وه،

چې هغه به په سپینو پوستکو کښې نۀ وه. د موندرو ویشتونکې
 ډېره موده وروستو په گوته شو، خو اوس پرې د موندرو د پلار او
 وروڼو لاس نۀ بر کيږي. دغه خبره به راتلونکي ته پرېږدو. دومره
 ده، چې خمدوره به تل د هغه کونده وي.

اوس شل خلې وې او اووه شلې نومونه. هر چا لکه د چارې بېل
 بېل نومونه په یو اېر، یوه سا او یو رنگ وئېل. چې زور ډېر شو،
 نو یو غرمب سره هر یو غږ پخپل پخپل ځای پښه نیولې شو.
 "تق پولی- وچوډه او سر ښې وټرۀ. تاسو به ورله ولې نوم ږدئ؟ د
 نوم پوښتنه ناموس خان نۀ وکړی!"

د مشرې مور خبرې سره ټولې سترگې په ناموس خان اتې شوې
 (خوک چې تر دغه وخته پخپله دغه زور ته تربدلې ناست و).
 "ځیرک خان"

ناموس خان چرې هم دومره په اسانه څۀ نۀ وائي. دا نوم لکه چې
 هغه په ځلۀ کښې نیولې و. چا ته هم برخېره نۀ وه، چې دغه نوم
 ناموس خان د واده ورځ نه ځان سره په زړۀ لیکلې و او هم دې
 وخت ته ناست و، چې خپل ځوي له به دغه نوم ږدي. دغه نوم هغه
 د ځان سره لوی کړې و. په دغه نوم د هغه سود کېده. مشرې مور
 په دغه نوم اوږدلو څو شېبې په یو ناپ ناموس خان ته وکتل.
 هغه دواړه لاسونه یو بل کښې ورکړي خپلو ځنگنانو کښې ونيول
 او نوم اخستلو د پاره پورته شوې سترگې ئې د مشرې مور
 سترگو نه په زمکه ځملولې. د مشرې مور سترگو کښې دوه رڼې
 اوبښکې وځلېدلې.

خیرک خان د ناموس د کوچنیتوب یوازینۍ ملگره و. د کلي خه بهې سره هلکان، چې ناموس خان ته به ئې "جینوتارے" وئېلو، د خیرک خان د وېرې نه فرنج نه شو کولې. کلي کښې به دواړه یو بل نه بغیر کښم بښکارېدل. خیرک خان له د ژوند ډېر تنکي وخت کښې لږې کوداله بېلچه لاس کښې ورکړې وو. مور چې به ئې په شلمه گېډۍ لږ کولو، نو هغه به هم ورسره و. ټول کلي به ورته د کونډې خوے وئېلو. د پلار د خلي او د دوي د کور منځ کښې یوه وره لاره او د کلي جومات و. د اولس پچموزو ناموس خان غلے کړو او خیرک خان تود خوږه. خبره په خبره غوڅول هغه له نه ورتلل. (لاسونه وو کنه!) مور به ئې کله کله د خپل مېرې خلي ته سترگې نوژنې کړې، څوک چې د ژمي یوه یخه شپه کښې ټنگ ټکور نه کور ته راتلو او سحر ئې شاملات سره مړې پروت وموندلې شو. د هغه د رباب یو تار شلېدلې و. نن پورې هغه رباب دغسې نیمه خوا او غلے دېوال ته خورند دے. د موسمونو څومره نیازیښې سندرې دي، خو په دغه رباب چا اړولې نه شوې. د خیرک خان د مور زړه او دغه رباب دواړه یو مړي سره ډېر بې ځوکه شول (هغه مړې، چې که وژونکي ئې هر څو ډېر دي، خو نن پورې پکښې یو هم په گوته شوه نه دے).

د خیرک مور لیدل، چې د هغې د مېرې ځاندره که د خاورو لاندې خاورې شوې ده، خو هغه په خیرک کښې ژوند شوه دے. هغه بیخي پلار ته تلې دے. سترگې خو ئې ترې بیخي نه دي خوځېدلي. چې خبره ورته بده وېرېښیږي، نو غلے شي..... داسې

غلې، لکه څول راتلونو وړاندې چې سيلۍ سا ونيسي.
د ځيرک خان شونډه چې شنه شوه، نو په مور ئې هم پېغلټوب
راغلو. هغه په سپينو شوو څڼو بيا په ستر شوه. دا ريښتيا وو،
چې هغه اوس هم کونډه وه، خو د ځيرک خان سرتېزۍ نه څار،
اوس نه چا هغې ته کونډه وئېل او نه ئې چا ځوي ته د کونډې
ځوۍ. په هغې "د ځيرک خان مور" نوم کېښود ۍ شو.

يوه ورځ ځيرک لکه د نورو پښتنو څلمو د پښتونخوا د مينې ډکه
غېږه د خپلې نهرې گېډې د پاره پرېښودله. د مړې ځاورې وږي
پښتانه، چې د نړۍ هغه بدمرغه قام د ۍ، چې خپلې ځاورې ئې
د لوي خدا ۍ د ورکړې ټولې پنگې ځان کېښې رانغښتې دي، د
رڼو سپينو اوبو سيندونه پکښې چاپېره بهيرې او ځنگلونه ئې
هسکه غړۍ شنه ولاړ دي، خو بيا هم د صنعتونو نيشتون د دوي
په ځاوره دا وېنا ريښتونې کوي، چې "خدا ۍ د خپلو خزانو په
لټون سلو کېښې پنځه وگړي ماره کوي او د دغه خزانو په کار
راوستلو باندې پاتې پنځه کم سل".

دغه ورځو کېښې د پښتنو خوارېکښو د پاره کراچۍ د دوبي په
توگه و. پښتنو به خپلې ښېرازه زمکې او کښتونه وکړل او بيا به
د اشرف پورې کراچۍ کېښې نغدې ديارۍ له لارې. څه هلته پاڅه
مېشته هم شول. دغه وخت پورې کراچۍ کېښې توده باد الوتلي
نه وو. په ځيرک خان به کراچۍ کېښې د کاکوان، خړو او پوردلي
زړونه راټول وو، خو د هغه مسافري کلي کېښې ناموس بيخي
يوازې کړ ۍ و. اوس به هغه د جومات مخامخ موږې باندې نه

وډرېدلو (ځکه چې د غلته به زیاتره هغه ځیرک سره خبرې کولې). هغه ځلې چې د ځیرک خان په سوک غلې وې، اوس د ناموس سړیتوب د ملنډې نه ویستلې وې. دغه موده چې میاشتو ته ورسېده، نو د ناموس زړه د خپل خوږ ملگري لیدلو ته ډېر لېواله شو. مازیگر جومات کښې نمونځ پسې هغه د ځیرک د لیدلو دغا وکړه. نیمگړې دغا زر وټمنځلې شوه او بله ورځ کلي ته ځیرک راغلو——پخپلو پښو نه، د روغتون امبولنس کښې. ژوند نه، د یو ناپېژندلي مردکي ښکار شوی (ځکه خو د ناموس دغا نیمگړې وه). د کراچۍ په ارتوپلنو لارو او لویو دنگو ماڼو کښې د ژوند ارزښت باندې څوک نه پوهېږي. د سیاستمدارانو سترگې یو بل ته ټرکې شوې وې او د هغوي په لمس یوه ورځ مرگ د دغه ښار لارو کوڅو کښې اتڼې وکړو. د بې وسو اتۍ وټسوزولې شوې او بسونه او لاری ئې وچقلولې شوې. د وژنې او وړانې د یوې اوږدې لړۍ دغه بې ترسه پېل و. د ځیرک د مور ستر یو ځل بیا مات شو.

د خپل پلار قبر سره خوا کښې هغه ښځ د مې. د هغه مور اوس لږه اخوا ښځه ده. د مینې پېرزو نه څار شم، د مور او پلار قبرونه ئې نږدې دي، خو ناموس اوس هم اختر ته د هغه قبر لېو کوي او گلونه پرې خوروي. که تاسو چرته ورپېښ شوی او دا مو هېر وو، چې د ښوولې ونې نه د لارې پله د مامدین کاکا دوي د کښتونو اړخ ته ځیرک خان ښځ د مې، نو بیا به ئې هم په ډمبرگلو او ورڅارو وپېژنئ، چې دا د ځیرک خان قبر د مې.

د “خیرک خان” نوم اخستل څه وو، چې ورومې “ډېر بڼه دے” ورته ښکلې ووي. ښکلې دې نه خبر نه وه، چې خیرک خان څوک ؤ او د ناموس خان زړه کښې ئې څه ځای ؤ، خو دغه نوم ئې په غوږو خوږ ورغلو.

“خو هسې نه چې څوک ورته “خیرکو” وائي؟” مابتی خپلې اندېښنې څرگندولو سره ټولو ته وکتل. “چې ناموس ورته “خیرک خان” ووي، نو “خیرک خان” شو (مشرې مور پرېکړه وکړه) د چا پلار خو دې ورله نوم وران کړي، چې د پلار هغه بغری ئې په ترښځ کندی کړم.”

(یره چې یو خو به دا مشره مور کنځلې کله پرېږدي؟) پرځند کا کا خپلې چرې او نلونه کسوپي کښې اخستي د قدوس خان دوي خپر ته راغلو. د کلي څو وگړي هم دغلته ناست وو. قدوس خان سپین اغوستن اغوستی، سپینه ځولۍ په سر ایښې پرانستي لستوني ناست ؤ.

“پرځند کا کا! سونت له راتلې، که ورپژوله؟” د قدوس خان په ځای مېتري پرځند کا کا وپوښتلو. “مېتريه! ستا غوندې ځنگل مې مخ ته نیولې نه دے، د بونجۍ پوزې خو به دا منې، چې بوي زر راکاږي. ډېگ نه چا سر لرې کړو او پرځند ته یاد شول، چې بل مسلمانول غواړي.”

د پرځند کا کا قبصه به بیا چرته واوړو. هغه سره خبرې کول د هر چا د وس خبره نه ده (پانوس غېږ کښې خیرک خان نیولې کور نه خپر ته راغلو).

“هله راد بخوا ئې كړئ! اوس به ئې درلې مسلمان كړم.”
 خپل نلونه او تېره چړه لاس كېنې نيولې پرځند يو نظر ځيرك خان
 ته وكتل او ناگهانه ئې د خلې نه ووتل،
 “الله دې بدو سترگو او بدې ورځ نه وساتي!”
 او بيا چې كله ئې پچۍ ته وكتل، نو مخامخ ولاړ پانوس نه ئې
 تپوس وکړو،
 “پتنوسه! پرېكړم ئې؟ بيا به پكېنې څه پاتې نه شي.”
 “پرځند كاكا! شړق ترې وباسه! برسېده به پرې وخورم، بيا به ورته
 پسخېږي.”
 د پانوس دې هم بلا ورکه وي، خو پرځند كاكا خبره په دغې د بره
 هم وړاندې بوتله.
 “اے پلار دې ئې خدا ے ښه ساتي، گنې تاسو نه خو گيله هسې
 ځان مرورول دي.”
 “پرځند كاكا! څه له راباندې د خاتم طائي قبر په لته وهې. نور څه
 وکړم. سېدان يو، خبره کوه، زمونږ دعا نه ستنيږي او نور ته ښه
 پوهه ئې.”
 د پانوس په خبره به ناستو ډېر خندلي وو، خو د پرځند كاكا متل
 پانوس د خدا كړو،
 “پرېږده مړه! خدا ے دې سپې سر ے نه گنې او ته ترې سوال د
 باران ے كوي.”
 ما خو درته وئيلي وو، چې د پرځند كاكا دې بلا ورکه وي. كلي
 كېنې ټول د هغه د خلې نه ځان ساتي.

“د پتنوس ځويه! څه گنې بيا دې تېره کوم.”
 ميرگاتي ځوار ننداره کوله، خو پر ځنډ کا کا ئې د پلار توده په هغه
 ساړه کړل. هغه هم په ريښتيا وټنټېدو.
 “پتنوس خانه! پرتوگ ترې وباسه او کميس ئې بلې کوه! چې
 څرپ ترې وباسم.”
 راپورې باندې خو کلي کښې غم هم تود وي. مشرې مور د خوږو
 ورېزو د بگ پوخ کړې د مې او راپورې تمبل راخستې د کور انگن
 کښې ناسته ده،
 “اوزه پنا ولاړه يممه
 هلکه بلې مۀ نړوه!
 ليدې مۀ نه شي”
 واده کړې ورسره پړکې وهي. ناواده شوې پړقو سره څه خيالي
 نړۍ کښې هم ورکې دي. د هغوي روح هم يوت ته دغه وائي،
 “مينه کښې تا نه کمه نه يم
 (هلکه بلې مۀ نړوه!)
 خو وره نه يم، چې به کلي خبرومه”
 بيا لږې گاگيرې شي — پلار، ورور، ټوپک، مرگ.....
 پښتنې مينې تل حبس کښې وي.
 پښتنې جذبې تل د وېرې سيوري کښې سا اخلي او بيا مړې شي
 — پښتانه د مينې په اسره ژوندي وي او په مينه مړي.
 راپورې: “يار مې د جنگ نه په شا راغلو”
 گنې ځلې: (هلکه بلې مۀ نړوه!)

راپوږۍ: “په پرونى ورکړې خُله ستومانه يمه”
 وړندار هسې په خُله وائي چې،
 “راپوږۍ! اوس د خبر ختم وشو او تا بيا ډمامې ته لاس کړي دي.”
 (خوپټ ئې تمبل سره زړه تړپکې وهي).
 “دوزخ پسې پنده شې د مُلا بادر لور! چې نن ئې نه وهي، نو کله
 به ئې وهي؟”

مشرې مور دې پسې په راپوږۍ غږ وکړو،
 “نن به دې تمبل شلوې، دومره ئې وغږنگوه!”
 راپوږۍ: “خولگۍ دې خورم، نه پرې مېږم”
 گڼې خُلي: (هلکه بلي مۀ نړوه!)
 راپوږۍ: “نېکبختې ټوله را په شاهه چې دې وړمه”
 او “چې دې وړمه” سره گڼ غږونه وشو،
 “مړه مۀ شې راپوږۍ!”

راپوږۍ: “تا په کوڅه کښې توخه وکړو”
 گڼې خُلي: (هلکه بلي مۀ نړوه!)
 راپوږۍ: “زۀ په مستو ککړه خُله در ووتمه”
 راپوږۍ: “د نغاري اواز دې راغی”
 گڼې خُلي: (هلکه بلي مۀ نړوه!)
 راپوږۍ: “د وړې لور سره د کټ نه پړېوتمه”

راپوږۍ ته مشرې مور وييلي وو، اوس به د عبدالرحمان مُلا په
 بانگ ودرېږي. دغه تودوښه کښې د وړندار سترگې په مابتۍ
 ودرېدې. مابتۍ او مونېجره د دالان د وړوکي دېوال سره ولاړې

وې. مابتنۍ خپله شونډه چيچله او يو لاس ئې خپل لوڅ سر سره د
مونيچرې په اوږه ايښې ؤ. د مابتنۍ سترگو كښې وړندار پېغله
تنده وليدله او مخ كښې ئې د خندا ټولې كړنې ژورې شوې.

“مابتنۍ!”

“مابتنۍ!”

(د مور په دوهم غږ هغه د خيال غېږه كښې وينه شوه)

“هس مورې!”

“قمرو له اوبه يو سه!”

د وړندار دغه وس ؤ، چې مابتنۍ د هغې د خيال د بت غېږې نه
كوژه كړي.

ناموس او پانوس په دغه شپه ناوخته د اوبه خور نه راغلي وو.
ناموس چې سحر نمونځ وکړو، نو اوډه شوا او پانوس خو ځان ته د
نمونځ بخښلو څه بانه گوري. ټوله شپه ئې اوبه خور کړې ؤ،
بنسکاره خبره ده، چې ماسپخين به پاڅېدلو. هغه خوزر اوډه شي،
وائي “نمونځ په وينو اوږي”. الله دې پوهه کړي.

ماسپخين نمونځ پسې ناموس د جومات مخې ته موږې باندې
ولاړ ؤ، چې پرځندکا کا ورسره سلام کولو پسې د ځوي مبارکي
ورکړه.

“ډېر بنسکله ځو د خدا د درکړې دے. الله دې بدو سترگو او
بدې ورځ نه وساتي!”

ناموس په دواړو لاسونو د هغه لاس ونيولو او په ډېر روڼ تندي ئې
ترې مبارکي واخسته. د ځيرک خان مرگ نه په کلونو وروستو

هغه د جومات مخامخ موږه باندې په وړومبي ځل ولاړ ؤ. د هغه زړه غوښتل، چې هم دغلته ولاړ وي او د ټول کلي اولس راشي او هغه لره مبارکي ورکړي. پرون چې د خوږو وريزو د پگ نه څلور غوړۍ جومات ته راغلې وې، نو ماښام د سونت نه ټول کله خبر شوې ؤ او ناموس له ئې مبارکۍ ورکولې. د خپل تربور سېدگلي په ليدلو هغه خپله سينه د ډېر وياړ نه پلنه کړه او ژوند کښې په وړومبي ځل د هغه پستو سترگو کښې کلک نظر برنډ شو. سېدگلي يوه ورځ قدوس ته وئيلي وو، چې که د ناموس خوښه وي، نو هغه به ورلره خپل ځوړ ورکړي. د سېدگلي زړه سپين ؤ. هغه دغه خبره په خواخوږۍ کړې وه، گڼې څوک د خپل زړه غوښې بل له ورکوي، خو ناموس خان ته دغه پېرزو لکه د پېغور ودرېدلې وه. د پښتنو د مينې او کرکې، پېرزو او زباد، ورکړې او منښتې خپله ژبه او خپل مخ د ۷۰ پښتانه د وياړ نه په لږه منونکي نه وي. وياړ د پاره هغوي ته د سر بېعه هم ارزانه وي. دغه وياړ هغه د وينې په تړون کښې لټون وي او کله کله د وينې تړون هم د خپل وياړ د پاره غوڅولو کښې د لارې خنډ نه پرېږدي. “نن مو د خبره سره ځيرک خان د يوښت ورځو شو”

د کوټې ورپورې کولو سره ناموس خان ووي، او بيا ئې سپېږمې رابښکلې چاپېره وکتل،

“مشرې مور مشکۍ ترور ته وئيلي دي، چې هره ورځ به ځيرک خان ته سپيلني لوگه کوي. دا دوهمه هغې روغه کړې ده.”
 قمر د ناموس حېرانتيا له په موسکۍ ځله ځواب ورکړو.

ناموس په دغه ځواب موسکي کېدو سره د هغې ځله خپله ځله
کښې واخسته او قمرو د هغه مخ ته خپل لاس ونيولو (د دغه لاس
ايښودلو چرې هم دا زړه نه و، چې هغه دې د قمرو نه ځله وباسي)
او بيا ئې په رو د هغې غېږ کښې پروت ځيرک خان له مخ ښکول
کړو.

د خپل کميس په ځامه د قمرو کميس اغوستلو سره بل کټ
کښې ځملاستونکي ناموس ووي،

”وريځې نن ښې وگواښېدې، خو و نه وربدې“.

قمرو په يو ناپ ناموس ته کتلو کتلو کښې ناڅاپه په خدا شوه.

موسکي او جبران ناموس وپوښتله،

”ولې په خدا شوې؟“

”وريځې خو که نن و نه وربدې، سبا به وورېږي. خاندم په دې

چې، څومره ورځې دې دا کميس وا نه غوستلو. زه ځان له دومره

خپټۍ شوې وم چې“.

”زه نه پوهېږم قمرو! څه خبره ده، چې زما د ښځو رنگونه، کړه

وړه او اغوستن ډېر زيات خوښ وي. زه وبم، چې هم دا اغوستن

مې اغوستي وي، نکريزې مې په لاس کېښودې، ښکاري مې

لېچو کښې وښرنګولې“.

”ولې هس؟ ته داسې ولې کوي؟“

(اوس د هغې مخ نه هغه خدا تلې وه)

د ناموس خان په مخ ځونډي ږيره ده. داسې به ووايو، چې لږې ئې

څښې اوږدې شوې دي او لږ وېښته ئې زڼې نيولي دي. هغه پرې

چرته چاره رابښکلې نۀ ده. سینه ئې د وېښتو نه داسې پاکه ده، لکه چې په پوزه ئې نومې وېښتۀ نشته. د تگ وخت کښې کین لاس لږ ځوړند شوی وږي. خبرې ډېرې په رو رو کوي او زیاتره زمکې ته گوري. غوڅه خبره به دا وکړو، چې هغه جینوتارے غوندې دے او په وړوکوالي به هم په دغه نوم هلکانو تنگولو، خو په کوټه دننه هغه سرے و. د هغه غېږ کښې قمرو چرې ځان ترې لیدلے نۀ و.

قمرو د هغه نه څو شېبې اگاهو پوښتنه کړې وه، خو دا پوښتنه هغې په وړومبي ځل نۀ وه کړې او نۀ په وړومبي ځل ناموس خان د هغې په پوښتنه غلے شوی و (ځکه خو هغې بیا تپوس و نۀ کړو). کوټه کښې چپیا خپل سیوري خواره کړي وو، چې دې کښې وریځې و غرمېږدې. د برېښنا پړق د کوټې د ور چوډو کښې ځان وځلولو. څو شېبې دغه گږز گږوز او پړق پړوق کښې تېرې شوې او بیا بهر په زمکه د څاڅکو تپوونه شول.

د څاڅکو په ښکالو اوږېدو ناموس خان ووی،

”خدا ے خو دې باران د اوږدو کوي نۀ“

”سپرلے په سر دے. خامخا به کیږي“

”نه قمرو! زۀ وېم، چې اوس ودرېږي او نولس ورځې پس بیا غوټ یوه میاشت وورېږي. زمونږ ځیرک خان به د څلوېښتو ورځو وي.“

(د پانوس خبرې اوس لږې شوې نۀ دي؟)

”او ما به لامبلي هم وي.“

(قمرو دا وئېلو سره د حیا نه سر د هغه ترخ کښې ورکړي)

پانوس خان موسکې شو قمرو ته ئې وکتل او بیا خدا مې زده
خه وخت به اوده شوي وي.

شپاړس ورځې جرې وورېده. د کورونو د ناوؤ ځلې و نه درېدلې.
د موندرو دوي د چنې دېوال باندې دوه څوپېدار پرېوتې وو. د پټو
په پولو ولاړې وې او پټو کښې فصلونه ملاحظت وو. د څاروؤ د
تشو بوسو په شخوند ځلې پخې شوې وې. سره غرمه به هم د نمر
په نېشتون لکه د سکني ماښام توره تېرېدله. شپې خو بيخي د
گناهگار زړه رنگ اخستې و. گرگور بابا په يو اېر گورېدلو او
لارو کښې خټې ښې خوشتې شوې وې.

د جرې د اوولسمې ورځ شپه نور کله نه ډېره توره او درنه وه.
اسمان څو شېبو له غلې شوی و. شپې خپل نیم ژوند تېر کړی
و، چې برېښنا شوه او برېښنا سره سم گرزگروز شو او ډک جام په
لاس اسمان بیا تیندک وځوړو. ټوله شپه ناوې وشرېدې. مشرې
مور د چرگبانگ نمونځ دالان کښې وکړو.

“خدايه! په وخت نه پوهېږم، خو ته ئې په چرگبانگي قبول کړې.”
(مشرې مور خپله غاړه په دعا خوشې وگڼله. مصله ئې په کټ
کښې کېښودله او بیا کوټې ته ډډې کېدو د پاره دننه شوه. د
هغې خیال و، چې لانيمه شپه ده. سترگې ئې پټې شوې نه وې،
چې نمر خیره وهلې وه).

“مورې! مورې! يه مورې!”

د بلقيس گاگيرو غرونو مشره مور تونده پاخوله او د کوټې نه بهر
وتلو سره هغې د ناموس خان د کوټې نږدې بلې ولیدله.

“دوبه شوم خدايه!”

د بلقيس او مشرې مور په چغو قدوس او پانوس د ناموس کوتې ته رسېدلي وو. خو شېبې تېرې نه وې، چې کور کښې د کلي بنځې، مړونه او واړه راغونډ شوي وو. د ډب اړخ ته دېوال پرېوتلی نه ؤ، خوئېدلې ؤ. نه زوږ نه غږ. لږ وخت تېر نه ؤ، چې بيا نمر د خلقو سترگې برېښولې. سړو په خاورو او برگو لرې کولو خپلې ساگانې ماتې کړې وې (خو دغه وخت د سترې کېدو احساس چا ته کېدلو؟). د کوتې تير سره لږ نژدې د تورسړې کميس ښکاره شو او سپدگلي قدوس ته غږ وکړو. هغه راغلو او خاورې ئې ترې اخوا کړې. د کلي نور سړي دغه وخت دغه ځاى نه اخوا شوي وو. قدوس خان خادر په مړي واچوه او د پانوس خان سره ئې دالان ته يوړلو. د کلي بنځې د قمر و ليدلو ته په دالان ماتې شوې، خو پانوس ستنې کړې. مړى کت کښې ځملولو سره هغوي د مشرې مور کوتې ته دننه کړو. مشرې مور پخپل لاس د ناموس خان نه د قمر و کميس وويستلو. بيا قدوس خان سره پانوس او پرځنداکا ملگري کړل او دغه ځاى ئې نور وټولولو. قدوس دا پتېول غوښتل، چې د کلي نور وگړي دا گڼي، چې قمر و د کوتې نه وويستلې شوه. دغه وخت د خپل ستر ساتلو د پاره پرځنداکا باندې د هغه زړه اوبه څښکلې. د کلي اولس ته هغه يو نتي ؤ، خو قدوس پوهېدلو، چې د کاني نه به غږ وځي، خو پرځنداکا نه نه. که کلي کښې په کلوبغۍ چا ځان پوهولو، نو پرځنداکا سره به ناست وو. دغه ستر ډېر ټينگ پاتې نه شو

(ځکه چې کله لږې نورې خاورې دوي اخوا کړې، نو د بش لاندې
 قمرو سا اخستله او د هغې غېږ کښې پروت ځيرک خان په ښځ
 خوب اوده پروت و).
 “هله وروڼو راشئ!”

د قدوس غږ سره ټولو د هغه اړخ ته منډه کړه. بش ئې په ټوله اخوا
 کړو او قمرو په بړستن کښې نښتلي قدوس او پانوس دالان ته
 يوړه. د هغې روڼ مخ په خاورو خړ و او تورو وېښتو کښې ئې
 خاورې ښځلې نښتې وې. د هغې سترگې د کوتې پله
 اوږېدلې، خو هغې د خپل مخ د اړولو توان نه لرلو. مشر مور
 دغه وخت د خپل ناويا ته نمسي تلوسې د ړنگې شوې کوتې خوا
 له بوتله. ځيرک خان نه يوازې دا چې ژوند مې و، بلکې په خوږ
 خوب اوده و. مشرې مور هغه غېږ کښې اخستې برنډې کښې
 پروت کټ کښې ځملولو. قدوس، پرخندکاكا، سېدگلي او
 پانوس کټ کښې بې ځانه قمرو روغتون پله واخستله. ټوله شپه
 د دروند تير او خاورو د پيټې لاندې د هغې سا خدا مې زده څنگه
 تينگه پاتې شوې وه؟ د قمرو مخ چې کوم اړخ ته و، هماغه اړخ ته
 کټ کښې ځيرک خان پروت و، چې اوس ئې سترگې غږېدلې وې
 — د دواړو لاسونو کوتې ئې خپله ځله کښې نيولې وې — دواړه
 پښې ئې راغونډولې، غځولې. د قمرو سترگې د خپل ځيرک مخ
 نه چرته وتلې. کور کښې يوه ژړا انگولاوه. ورته رسېدلو رسېدلو
 کښې د هغې سترگې د خپل ځيرک په ليدلو مړې شوې نه وې،
 خو مړې شوې وې.

درېمه شېبه

د کور نه وتونکو دوو غبرگو جنازو مشره مور ماته کړې وه. که هغه خبر وه، چې د بارانونو دغه ماته شوې شېبه به د هغې کور نړوي، نو هغې به د نمر سترگه داغلې وه، خپله پېنځه به ئې خیرې کړې وه، وریځ ته به ئې وئیلی وو، چې:

”درې درې!

د وریځ تورې بلا!

درې درې!

زمونږ په کلي کښې د چا هم نه خوښېږې بلا!

درې درې!“

اوس د هغې خپلې سترگې تربدلې وې. اوس هغې سره يو ځيرک خان ؤ، چې هم دغه ئې د خېل کوونکي زور زړه دلاسه وه. کور کښې که اوس ځيرک خان هر څو بې څوکه شوی ؤ، خو مشرې مور او مابتی د ناموس خان او قمر د برخې مينه هم ده له ورکوله. د کور نورو وگړو که هغه سره ډېره مينه نه کوله، نو بيا هم د هغوي خواخوږي او زړه سواندي د وړو کي ځيرک خان وخت تېري د پاره ډېروو.

مابتی که بلقيس راوړې وه، خو د ناموس خان گوته نيولې ئې پل اخستې ؤ. د هغې د اغوستن، بنگړو، نکريزو او پېزار خوښول او راوړل په ناموس خان وو. د هغې ژبې د قمر و غېر کښې خبرې زده کړې وې او د ناموس خان سترگو نه ئې پېرزو پېژندلې وه. هغه چې په وړومبي ځل د پېغلوتوب وينې و وېروله، نو د خپلې مور په ځای ئې خپل حال قمر ته وئېلې ؤ. په هغه ورځ د مابتی ژبا ته قمر ډېرې دلاسي و وئېلې، ډېره ورته نانې کتانی شوه، خو د مابتی اوښکو قمر هم وژړوله او بيا چې به کله د مابتی ورځې شوې، نو د لويټې پيسکې ځله کښې نيولې د حيا نه به اوبه اوبه شوه. قمر کښې دننه يوه مور وه او دغه مور ته د بلقيس مابتی په برخه رسېدلې وه. د پېغلوتی لور زړه په ځای کول او دغه وينه باندې پوهول ډېر گران وو، بلقيس خپلې لور سره دغه سر خوږ کړې نه ؤ.

داسې وخت چرته نه ؤ راغلې، چې مابتی فردوس غېر کښې اخستې ؤ، يا ئې چرې دلاسه کړې ؤ، خو د مشرې مور غېر نه

بغېر هغه ځيرک خان بل چا ته نه پرېږدي. دغه ورځ ځاموړی ځيرک خان غېږ کښې نيولې سړې سترگې ناسته وه. نن ځيرک خان د څلوېښتو ورځو شوم ؤ. نن هغه ورځ وه، په کومه ورځ چې ناموس خان باران غوښتلې ؤ. هغه غوښتل، چې نن ورځ نه باران وورېږي، خو نن نه درې ورځې وړاندې باران ودرېدلې دے. قمرو وئېل، چې په نن ورځ به هغه څلوېښتۍ نه لامبي، خو هغه نن نه درې ورځې وړاندې لمبولې شوې او ځاورو ته سپارلې شوې ده. نن د ناموس او قمرو درېمه ده. پرځندکاکا د هغوي بخښانې د پاره وريژې باندې کړې دي. عبدالرحمان ملا ځان سره چنې او د کلي څو مشران د هغوي بخښانې د پاره د قران ختم ته کښېنولي دي..... هغه قران چې ناموس او قمرو لوستلې هم نه شو، هر څو که مينه ئې ورسره ډېره کوله. چې کوم قام قران د مړو بخښلو، په نځښتو کښې خوړلو او برکت راتللو د پاره راخلي او نور ئې کسورۍ کښې نغښتې تاخ کښې خوندي کړې وي، هغه قام په زمکه ننوځي. ښځې يو ځل د ځاموړۍ غېږ کښې پروت ځيرک ته گوري او په سلگيو کيږي. دغه ښځې به خپلو کورونو ته لاړې شي او هلته به ترې د خپلو وړو په مخونو ليدلو ځيرک هېر شي. وړندار به اوس هغه له څه وخت ورکړي؟، ځکه چې د کور درې برخې کار د هغې په سر شو (يوه برخه خپله او درې برخې د قمرو). ښکلې خو هسې هم په ټک ټک او تېره ځله وخت تېروي (اوس خو پسې ميرگاتې سره د درې مياشتو کميله هم نځښتې وي، اوس به پرې څوک اوده غوا پاڅوي؟). باور مې نه

شي، كه د مشرې مور په زړه كېنې نور د زور خاڅكې وي، چې څه له به گوتې وروړي او پاتې شوه مابتنې، نو كه هغې مخكېنې كار كوه، نو اوس به ئې هم وکړي.

موسمونه په ډډه اوړېدل راوړېدل. كله به شپې كنكل شوې او كله تپرنې..... كله به د ورځې اور وړېده او كله به يخې هوا د ژوندو خرمن خپرله. كله به خاوره، وني بوتي او كېنتونه لوڅ لغړ وو او كله به خاورې، ونيو بوټو او كېنتونو د رنگونو شال ځان نه چاپېره كړو.

چې كله به ورځ د شپې غېږه كېنې اوده شوه، نو خوږ ځيرك به مابتنې. ځان سره خملولو. پروسكال چې د هار يوه خوپه شپه كېنې اوده شوې مشره مور سحر وينښه نه شوه، نو هغه ورځې نه مابتنې. ځيرك ځان پورې نيولې ؤ. ورنډار د مابتنې لخوا د ځيرك په دومره پاملرنه خپله غاړه خوشې كېله او د هغې خبره دروغ نه وه. هغه د كور نه نه وژگارېدله. بيا هم كله كله به چې د ناموس او قمرو يادونو ژرغونې كړه، نو څو شېبو له به ئې ځيرك ځان پورې ونيولو او بيا به ئې ورله تندې بڼكول كړو. اوس خو هغې د مشرې مور ځاى هم نيولې ؤ. غم بنادي او د چم گاونډ راشه درشه هم د هغې په سر وو. بڼكلې څه خپلو وړو سره گېږه وه او څه د ځيرك سره د مابتنې ډېرې مينې د هغې زړه هغه نه تور كړې ؤ. كه خبره سپينه كوم، نو د هغه نه به كله كله بڼكلې كړكه هم كوله، خو قمرو تل هغه لكه د خپلې خور ساتلې وه او چې كله كله به مشرې مور هغې ته ژبه تېره كوله، نو قمرو به د بڼكلې سر

وينځلو. که ستاسو ياد شي او د واده په وخت کښې لا د ښکلي نکرېزو نه بوي ختلو، نو ناموس هغې ته درې کاني خنډلي وو. هغه وخت کښې يوه قمرو وه، چې د ښکلي زړه ئې ساتلې ؤ، دغه زبادونو به ښکلي چرې هم ځيرک سره گرکې يا د گرکې خرگندونې ته نه پرېښودله.

د گرکې او ميني په شا خپله يوه قېصه، يوه پېښه، يو خوځښت او يو جواز پروت وي او بيا دغه گرکه او مينه د خپلې موخې په لور د يوې تگلارې په کرښه روانه شي. د هندوستان په خاوره چې کال 1909ء کښې لارې مورلې او لارې منډو د انډين کونسلز اېکټ (Indian Councils Act) غږ وکړو، نو په ورومېي ځل ئې د هندوستان وېش د پاره د مذهب کرښه راکښله. "وويشه او بادار شه!" په لور دا د برېطاني واکمنۍ د هندوستان په مخ ورومبۍ بنسټيزه څپره وه. د دې تر مخه به يو مسلمان مسلمان کانديد او يو هندو هندو کانديد له ټاکنو کښې خپله خوښه خرگندولې شوه (ياد دې وي، چې دغه ټاکنو کښې د خپلو زمکو لرونکو ته د ووت حق ؤ او اولس ته د خپلې خوښې خرگندولو واک ترلاسه نه ؤ. د هغه وخت د پيرنگي واکمن ملاتړ ته ولاړو مسلمانانو دا لوي برياليتوب وگڼلو، چې مسلمان د پاره ئې د واکمنۍ حق ترلاسه کړلو، خو په دې خبره غلي وو، چې د پنجاب مسلمانانو ته ولې دغه حق ورکړې شوي نه ؤ). اته کلونه وړاندې د بنگال وېش باندې پښه راکښلې شوه او..... (خبره به لږه وغځيرې خوراځي، چې لږ ورسره د ځلې خوند واړوو).

1906ء کښې د بنگال وېش انتظامي موخه باندې شومۀ و (هر څو کۀ په شا ئې نورې هم ډېرې خبرې وې). وروستو د قام په نوم دغه وېش 1947ء کښې وښود. د 1906ء په وېش 1909ء کښې او د 1947ء په وېش 1971ء کښې پښه راکښلې شوه. د خپلې ابې زېږولي له کۀ هم د هغۀ حق نۀ ورکوي، نو هغه خپل حق د پاره د ابې ځوي پسې ټوپک ټوپنچې ته لاس کوي. د هندوستان وېش د پاره د مذهب کرښه راکښلې شوې وه او چې هندوستان وويشلې شو، نو د وړو قامونو په حقونو خپته واچولې شوه. د "پاکستان کا مطلب کیا؟... لا إله إلا الله" چغه په دیرشت کلونو کښې دروغ شوه. نمرختیز پاکستان د نړۍ په مخ بنگله دېش شو. بنگاليان غوڅ کړم شول... سپک کړم شول... د هغوي د چقلو هڅه وکړې شوه او نن هم د هغوي په زړونو دغه پرهر داسې بریښي، لکه چې د هغوي په شین بېرغ کښې سور خال ځلند دے. د پاکستان نوي زړه ځواکونه هلته سرونه ټیټوي او دلته ځیرک خان د خپل کاکا او مابتۍ سره د مشرې مور په ځلي گلونه ایښودلو نه ستانه شوي دي. دلته ځیرک خان د مابتۍ په ریښتوني دلاره د مشرې مور نیشت شتون گڼي او هغه یاران به د بنگاليانو د وینو تویولو په دغه ریښتوني تور لکه پېغور تر هغې سوزي او سرۀ کیږي، تر څو چې ئې پخپل تېر ځان پر گڼلې نۀ وي او د وړو قامونو د برخو ورکړې ته ئې غاړه ایښې نۀ وي (ځکه چې د پاکستان په چوکاټ دننه اوس هم ډېرې نیمگړتیاوې په ځانونو ویر کوي).

ميرگاتې هم اوس په "ميرگاتي" سور کيږي، "فردوس خان" نه پرته بله نامه اوږېدل نه غواړي. مابتي ئې کله کله وِسکونډي او ښکلي خو به ئې ورته ځکه وائي، چې دا نوم پرې هغې ايښې ؤ. شونډه که ئې شنه شوې نه ده، خو چې څنگه ورځ تر ورځ غځيږي، نو برېتوکي به ئې هم زر وټوکيږي.

نن بله وشوه. د ډېر وخت نه به مابتي ځيرک نه د شپې خوند اخستلو. هغې به خپله خپته او تيونه لوڅ کړل او ځيرک خان پسې به ئې مېل. هغه چرې هم له خپلې خوا خوځېدلې نه ؤ. هغه د دغه خوند په معنا پوهه نه ؤ..... هغه د دغه خوند د اخستلو په چل پوهه نه ؤ..... هغه که په هېڅ پوهه نه ؤ، خو بيا هم هغه د مابتي دغه کار ښه نه گڼلو. نن داسې وشو، چې مابتي څنگه هغه له خپل لوڅ تيونه خله کښې ورکول، نو هغه خپله خله بنده کړه او د هغې نه ئې د ځان لرې کولو د پاره په ډډه د اوږېدلو هڅه وکړه. مابتي خو شېبې ځان غلې کړو. د هغې وېرې د هغې سترگې چاپېره وځغلولې. هغې بيا د ځيرک منځ ځان پله راواړولو او دا ځل ځيرک و نه خوځېده. د خوند دغه شو شېبو د هغې ساگانې ژورې کړې او هغې د ځيرک ځنگون خپلو دواړو لېنگو کښې دومره جوخت وژورلو، چې د ځيرک خان ځنگون تود شو. د ځيرک پوزه د هغې د دواړو مېمو منځ کښې چپړېته شوه. هغه بيا هم و نه خوځېده. (دا څنگه وشول؟) د دې پوښتنې ځواب خو شېبو کښې راغلو. ځيرک خان نه دا چې ځان د هغې نه و شوکولو، د کټ نه هم پاڅېدلو. هغه انکښ کښې ولاړ ؤ. هغه چې

څه وخت ځان مابتی. ته سپارلې غلې پروت ؤ، دغه وخت هغه پربکړه کوله او اوس چې مابتی. دومره ستغ ځواب ولیدلو، نو ځان ته پرېه شوه. گناه تل د وېرې په غرمه پاڅي او د توبې د وني گور سيوري ته په زمزم لامبي. دغې پرې د هغې وېره يوه شېبه کښې وژله. هغه غلې په ډډه واوړېدله. ځيرک هم لږ وخت وروستو بيا کټ ته وختلو او هغې ته شا کړې ځملاستلو. هغه اوده شو، خو مابتی. ټوله شپه وينه وه. يو وخت کښې هغه پاڅېدله، ځيرک له نې تندې بنکول کړو او د هغې سترگو نه د پښېمانۍ. دوه داسې سپينې، رنې اوښکې د ځيرک په تندي توي شوې، چې اسمان کښې ځلېدونکي ستوري پيکه ښکاره شول. نن په ورومبي ځل مابتی. ته خپل ځان کښې قمرو ښکاره شوه. نن هغې خپل ځان کښې يوه مور وليده او قمرو د ځيرک د پاره هغې کښې سا واخسته. د توبې دوه سپېڅلو اوښکو د هغې زړه نه د گناه تور ووينځل.

د وخت پښه په ځامې نه ودرېږي. نن د روژې د مياشت وروستې پېښمنې ؤ. ماسخوتن تراوبح وشوې او لاد سپوږمۍ په ليدلو چا نه تر دغه وخته قسم خوړلې ؤ او نه پرې چا طلاق غورځولې ؤ. دا ده، چې چاپېره پتخې ډځېدلې.

”زما خو دا جامې خوښې نه دي، (وړوکي ځيرک پت مابتی. ته ووي) ما له د کميلې په رنگ جامې“.

مابتی. زر هغه د لاس نه نيولې ځان سره بوتلو،
 ”نه ځيرک خانه! داسې مه وايه! ته خو هلک ئې. دغه خو د جينکو

اغوستن دي.“

”خو زما خو ستا د جامو غوندې خوښې وي او د کميلې د جامو غوندې خوښې وي او د چاچي د جامو غوندې خوښې وي او.“
 ”ته راحه، چې رېوړی، پتاخي او خلوبی درله راواخلم!“
 (مابتي د خپل وس پورې د خیرک خان په خله د لاس ایښودلو هڅه وکړه).

فردوس هغه نه ډېر مشر نه ؤ. بیا هم نه چرې هغه د فردوس سره لوبې کړې وې او نه ئې چرته لینده لاس کښې اخستې وه او نه ئې شینولو له گوتې وړې وې. تل به کميلې سره په لوبو و. نینګانې، میرګاتي، پیتیتونې، شلغاتي، کوډګی، د گوډا گوډی واده او چیندرو. د کوډګی په وخت به هغه کميلې ته وېل،
 ”ته به سرې ئې. ته به کور ته راشې او زه به درله ډوډی راواخلم.“
 ”نه کنه، جینی خو زه یم. زه به ډوډی راواخلم.“
 ”خو ته زما غوندې ډوډی نه شې راخستې.“
 یو ځل خیرک لوبو کښې په سترې سا وېلي وو،
 ”دوه گوتې ځانډي“

خو د هغې نه پرته هم فردوس هغه په زمکه لوڅرولې ؤ او د هغه ځنګون نه ښورګ اوږېدلې ؤ. د خیرک نه زیات کميلې ژړلي وو او د خیرک په سر مابتي میرګاتې سم تپولې ؤ. تر دې چې ښکلې او مابتي پرې خله هم وهلې وه او دغه تریخوالې تر ډېره د دواړو منع کښې ؤ.

د هغه کره وړه خپل پلار نه خوځېدلي نه وو، خو د ښځو رنگونو

او ناستې پاستې ته د پلار نه زيات نژدې ؤ. د هغه دغسې ځنې خويونه تر هغه وخته چا نه ليدل، چې تر څو مابتۍ په کور وه. د مابتۍ واده نه وروستو هغه داسې يوازې شو، چې ځان ورته بيخي نيمگړۍ ښکاره کېدلو. نن دغه کور نه د هغه دوېمه مور لاره. هغه په يو ژوند کښې دوه ځله يتيم شو او دواړه ځله په اومه ځله. د هغه نه هغه خادر رابښکلې شو، د کوم په شا چې هغه کښې دننه جينۍ په ستر وه.

گليشان به رينستيا د کبانو ازار وهلې ؤ، چې د هغه په پېغله لور ميرزادگۍ پېريان کښېناستل. وروميو ورځو کښې به هغې په سمه لاره تيندک وځورو او و به غورځېدله. بيا څه موده وروستو به چې څنگه پرېوتله، نو څه بل غوندې خبرې به ئې هم کولې. "ته د شيطان اورې او زما نه اورې"، يوه ورځ د ميرزادگۍ ترور د هغې مور ته گنگوسه کښې ووي، "په دې جينۍ پېريان ناست دي او د کوچينوالي نه د دې سترگو کښې دغه سره وو".

مور ئې هم په زړه وځوره. نور څه وي او که نه، خو چې اوس دا خبره کلي کښې خوره شي او گليشان ته د کبانو د ازار خبره د اولس د ژبې نه لرې شي. د گليشان څاروانه ځوي د پېريانو د اپلتي شا ته پتېدلې هم شو.

د روغتياپال لخوا د مېرگو د رنځ نه د ژغورنې د پاره ورکړې شوې دوايانې که يوه پله په هغې ډېرې ښې راغلې، خو بله پله د پېريانو دم دورڅو هم روان وو. مېرگي د پېريانو سره تله کښې سپک وو، ځکه خو زيات پام پېريانو ته وښو او يوه ورځ د سيند

د لبونو خپو غېږې نه د میرزادګۍ مړه ځاندره راووتله. کبانو د میرزادګۍ نه یو پوټی هم خوړلې نه ؤ. گلېشان د ګونډې یا جال پرځای روان سیند کښې پرچاؤ سره نژدې کالتوس ډزولې وو. دغه کالتوس نومې ژوند د اوبو سر له مړ راوړم ؤ او چاپېره اولس د گلېشان دغه ناکړده غندلې وه او د میرزادګۍ رنځ ئې د پېریانو بڼ باندې اړولې ؤ.

”شېرکاګا! دوه یو. پچاسه پړې کېږده!“

(منډۍ ته ګورپه وړونکي پانوس خان د چپو وئېل).

”پخېر هلکانو! (شېرکاګا پانوس دوي ته وګوري او بیا چېنک په سګرو کېږدي) پرنبتوا! سکاره ورته سره کړی!“

چۍ خو ټول ښار کښې پخېږي، خو د شېرکاګا چۍ مازغه ټکور کړی. د شېرکاګا وېنا ده،

”زما پچاسه جنت نه راځي. زه اوبه، تورې چۍ، خواږه او پی پتيله کښې واچؤم. اور دغه هر څه وسيزي او د جنت نه ورته پخې چۍ راشي.“

(هر څوک چې چۍ دومره وځوټکوي، نو جنتي کېږي).

څلورمه شېبه

کابل نه چاپېره څومره گنگوسې وې، څومره لومې خورېدې او څومره پرکي لچېدل، دې نه پېښور خبر ؤ. کابل نه درې زره کېلوميټره لرې ماسکو کېنې د کابل په ځاؤره د ړنگون بڼکالو د کابل غږ کېنې رسېدلې وه. دغلته نه یو زر کېلوميټره لرې تهران هم ناجانې نه ؤ او ځان خوندي کولو له نې د سوېل لخوا شپول باندې لاس پورې کړې ؤ. هم دغلته نه یو زر کېلوميټره لرې هند کېنې په کابل کې هر څو ځواچیني وه، خو د دغه ځواچینۍ چینه بڼکاره وه. پنځه سوه کېلوميټره لرې اسلام اباد د "اپې" غږ ته غوږونه څک نیولي وو او دغه تودوبنې کېنې د گټې او تاوان سوال هغه د پاره هېڅ ارزښت نه لرلو. څلور زره اته نیم سوه کېلوميټره لرې شنګهائي خپل مخ ته لاس نیولې د سور بهرغ د پېغور نه سترگې پټې کړې وې. کابل نه یوؤلس زره کېلوميټره لرې نیویارک کېنې ناست جیمي کارټر د افغانستان په ځاؤره د شوروي اتحاد د پرځولو د پاره نوکونه ترنگولي وو او د اسلام نوم اخستونکي د دغه پرځونې ډاگه کېنې ټولې نړۍ نه د صلیب تر سیوري لاندې راټول شوي وو.

دلته که راتلونکي وخت کښې د افغانستان او پاکستان منځ کښې د مېشته پښتنو تر منځه د بېلتون کړنې نه د دېوال دنگولو تاييا کېدله، نو لري په جرمني کښې د يوې ځاورې دوو برخو کښې د ويشلي اولس تر منځه د برلن دېوال پنگېدلو.

د اشغرنه يو سپين ږيري عبدالغفار خان د اسلام مينه کښې مست خپل لېوني قام باندې غږ وکړو،

”دا نڅېسته د امريکې او روس ده. دا د اسلام نڅېسته نه ده. دې نڅېستې ته مه وردانگي! دې ځاورې نه به د بارودو توپ روغ کړي او بيا به پوهېږي نه، چې چا وويشتو او له کومې خوا ئې وويشتو.“

د امريکې ډالر او د ملا د جنت زيري د پښتنو په سترگو لاس کېښودل. يو مسلمان به پرديو ښځو پسې گرځي، شراب به څښکي، روژې به خوري، غلا به کوي، دروغ به وائي، بېلماڅه به وي، خو د خنزير غوښه به نه خوري، خپل کټ به چا سره نه نيموي او د اسلام په نوم به ځان وژني. د ډالر او روبېل د دوو کابو منځ کښې پښتنو خپل سرونه کېښودل، چې د اسلام په نوم چقبي شي.

دې لري او څرې نه لري د پراخه شنو کښتونو منځ کښې قدوس خان گوډ کولو. هغه سره پنځه شپې دياريمار بوخت وو. د رڼو اوبو نه ډک په شنو وښو د ببر لختي په پوله ديارلس کلن ځيرک خان دودۍ اخستې روان و.

”راځئ هلکانو! چې دا شخوند ورته ووهو.“

خيرڪ خان ڊهر لري نه ۽، چي په ليدلو ئي مشر تره ڪوداله
ڪهينوده او پخيلو ملگرو ئي غڙ ۽ ڪرو.

”خيرڪه! خه ڊي راڻڀل؟“

”دادا! يوه ڊونگه ڪنهي غوبنه او بنوروا ده، بله ڪنهي لاون ڊي او
ڊوڊي ڊي او پياز او شنه مرچڪي.“

”خومره شنه مرچڪي ڊي؟“

(هغه مرچڪي ۽ گوري، ۽ ئي شميري او ۽ وائي)

”اته“

”او ميرگاهه نه راتلو؟“

ڊ راماني تپوس له ڊ خيرڪ خواب نه وړاندي قدوس ۽ وڃي،
”لينده غاڙي ته اچولي به چرته گرڇي (او بيا خيرڪ ته ۽ وائي)
لاس ۽ وينخه، چي ڊوڊي ۽ خوري.“

”ما اوس فردوس سره ۽ خوره.“

او ڊي خواب سره هغه يو اڀخ ته ڪنهني.

قدوس خان ته په خيرڪ ڪنهي خيل ناموس خان بنڪاري. دغسي
قلاره خبري..... هره خبره سر ته رسولو نه وروستو بله خبره ڪول او
هغه هم ڊ تپوس خواب ڪنهي. بلخوا فردوس خان ۽. هغه اوس
لويگانه ۽. شونڊه ئي نزدي نزدي شنه شوڀ ده. ٽوله ورڇ چي
لوبو ڪنهي بوخت وي، نو خه مجسريت به ترڀ ۽ ڇي، خودا ده،
چي پلار ئي پري خيله غاڙه خوشي ڪوي. ڪله به خيرڪ پسي
نخنڌي وي او ڪله ڪميله پسي. مابتي چي راشي، نو خيل ڇو
او ڊ غڙي لور يوڀ شبي له ڇان نه لري ڪول نه شي، گني بيا

ورسره فردوس څه نا څه ټوکه کړې وي. هسې هم ځامورۍ د خپلې دغه نرور په وړو ډبره مېنه ده. يوه ورځ چرته قمرو خپلې مور ته خپل کشري ورور عزت خان د پاره مابتۍ په گوته کړې وه او د خپلې مړې لور وېنا هغې سر ته ورسوله. بيا دغه کور کښې ځيرک باندې د مابتۍ سود دغه غوښتنه نوره زياته کړه او قدوس او بلقيس هم د ځامورۍ کور ته سؤ او سور کښې وو. عزت خان ښوونځي کښې استاذ ؤ. هسې ټوکې نه ورته پانوس "ماسترگمې" وائي. دغه کورنۍ کښې يو هغه دولسم پورې زده کړه کړې ده او يو پانوس شپږ کړنې سر ته رسولي دي. ميرگاتې ښوونځي ته تگ نه بن کښې مرغيو وېشتلو ته په لستونو نڅيرې که کور کښې به هر څومره وړندار کله کله د ځيرک د جامې پېزار تپوس کولو، خو هغه هم اوس کله روغه کله ناروغه. کور کښې دننه د هغه څه وو نه او کور نه بهر ناسته باندې به ورته پانوس سترگې سړې کولې. کلي کښې څه خوشکمار ځيرک ته سؤ کښې پراته وو. دا هغه څوک وو، چې مېندو ئې تل د لارې منځ ته شونډې چيچلې وې..... دا هغه څوک وو، چې مېندو ئې د پرتو غاښ غوټه په درشل تړلې وه..... دا هغه څوک وو، چې ورور يا خور به ئې مخ او ونه کښې گاونډي ته تلي وو.

کور نه بهر دغه وخت که د پرځند کاکا نه پرته د چا پام ځيرک ته په ښوؤ، نو هغه عبدالرحمان ملا ؤ. عبدالرحمان ملا به جومات کښې نمونځونو ورکولو سره سره د کلي ښوونځي کښې هم وړو ته اسلاميات ښودلو. د ماسپخين نمونځ به کلي کښې

سپدا میرکا کا ورکولو. لکه دولا ملا د عبدالرحمان ڊپر تیسته
 پاسته او متقوري زده نه وو. ابغ نبغ سرے و. خپلی امامتی او
 استازی سره ئی کار و. په خبره دوه ئی دولا ملا سره خله وهلی
 وه، هغې نه وروستو خو بېخي غلے و. دولا ملا به نه خه خبره
 کنبې مسئلې راویستلې. روژه او اختر کنبې خو به ټوله سیمه
 خان له وه او دولا ملا خان له. بیا د دولا ملا چې څومره زده کړه
 وه، هغې نه زیات پڅنوتې و او عبدالرحمان که پخپل ځای
 پوهنتون نه سند ترلاسه کړې و، خو دومره قوتې ئې زده نه وې.
 ”ناموس خان دې ځدای وېڅیښي، ډپر بنه سرے و. زه د هغه
 ځوي کنبې هغه وینم. دغه هلک ډپر غلے او ډپر دروندخویه
 دے. کلي کنبې نورو هلکانو سره ناسته پاسته ئې هم نشته او
 بنوونځي نه هم وتلے دے.“

عبدالرحمان ملا چې مخکښې هر خه وېل، خو قدوس ترې خبره
 واخستله،

”استاجي! د هغه کړه وړه او ناسته پاسته داسې دي. بیا تاسو خو
 خبر یئ، چې کلي کنبې هر څنگه خلق دي. دا خو نه شو کولے،
 چې هم داسې ئې پرېږدو. بنوونځي نه خو هغه پخپله خوبه
 راغلے. هر وخت به ئې ژړل. اوس د هغه په سر به مونږ چا چا سره
 نڅښتلو؟“

”زه وبم، چې بنوونځي نه خو هغه راووتلو. که داسې شي، چې
 جومات ته د سحر او مازیگر نمونځ له راځي، او زه ورته قران
 وایم او دغسې لږ لږ کتابونه هم زده کړي، نو دومره به شي، چې

يو خو به ټولنې نه ؤ نه شوکيري او بله دا چې د يوازېتوب احساس به ئې هم ډېر نه سکوندي.

”استاجي! دې کښې به ”نه“ څوک ؤکړي؟ کور سره خوا کښې جومات دے او بيا تاسو نه زيات مونږ په چا باور کولے شو؟“

خيرک خان د جومات شو. که د کوچنيتوب څه ستغو يا دونو ئې لاره نه نيوله، نو هغه د عبدالرحمان ملا سره ښوونځي ته هم غاړه ايښودله. دا يوه خبره خو د هېرولو نه ده، چې که هر څو قدوس خان دا وئېل، چې خيرک خان د ښوونځي نه پخپله خوښه راغلے ؤ، خورينستيا دا دي، چې خيرک خان ښوونځي د نورو هلکانو د پچموزو او د فردوس خان په گورېدلو او غرنګېدلو پرېښے ؤ. نن هم چې کله هغه ښوونځي ته هلکان په تګ ؤويني، نو يوه څړيکمنه تلوسه ئې زړه کښې جيګه او سترگو کښې ښکاره شي. د ملېشې تور اغوستن، د سور څلورگوټيز ستوري تورې خولۍ او وړې بستې ته هغه اوس هم پسخيږي. د عبدالرحمان سؤد او پېرزو خيرک خان نورې نړۍ نه ؤشوکولو. څو مياشتو کښې د هغه ژبه روانه شوه. يا ”ليف بې“ کښې نخښتلو او يا نهمې سپپارې ته ؤرسېدلو. دې سره ئې لږ لږ ليکل هم زده کړل.

”زه وږے يم.“

د خيرک نيازينې خبرې د وړندار پام ځان ته راواړولو او هغې اينګولے او ډوډۍ د هغه مخې ته کېښودل.

”دا ؤخوره او بيا لږ اوډه شه!“

”زه ډوډۍ خورم، نو بيا به نمونځ له ځم او د سپپارې سبق به وېم“

اؤ بيا چي راشم، نو اوده به شم بنه؟“
 ”ته چي اوس جومات ته لاري، بيا به مازيگر راخي، نو خه به اوده
 شي؟“

ورندار په موسكو سترگو د خيرك سواليه خواب ته په خواب
 كښي يو بل سوال پرېښودو او لاره، خو دغه پوښتنو له د خواب
 په لټون د خپل سر ترلو پوهه لا خيرك خان كښي نشته.

تركان كاكا د جومات كټ ټكوهه. پرځند كټ ترخ كښي واخستلو
 او توند د جمالي دوي حجرې پله روان شو. د كلي اديري ته خو
 مياشتو نه نوې كډه نه وه تلې. نن دا نه چي د جمالي كور كښي
 مړي شوي، د كلي هر كور دغه مړينه باندې لالښنده و. د
 موندرو دوي خپلوانو كښي ښادي وه او هلته ډزې شوې وې. دغه
 ډزو كښي د چا توپنچه غله شوې وه او چي كله هغه د توپنچي
 بيا لچولو هڅه كړې ده، نو ډز شوي دي او تود مړدكي د موندرو
 سينه كښي يخ شوي دي. خو ساگانو نه وروستو موندرو غلې شو
 او د هغه چپيا سره د واده كور كښي يوه انگولاروغه شوه. ناوك
 پولسانو بوتلو او ډز كوونكي وټنټېدل. د ښادي ورځ د ناوك او
 ناوې كور او ډز كوونكي په كورونو اور شوه، خو د موندرو كور د
 پاره ئي د ژوند معنا نوره كړه. هغه ډېر ساده، يو مخيز او مينې
 نه ډك سړي و. تل به قبرونو كنستلو له تلو، ځكه خو نن د هغه
 قبر كنستلو د پاره نيم كله تله دي. پښتانه د كلي يو كور كښي
 مړي د ټول كلي مړي گڼي. په كلي كښي چي مړي و شي، نو د
 مړي څلوېښتۍ پورې د كلي ښادياني ځنډوي. پخپله د پانوس

خان واده دوه مياشتې وروستو شومې ؤ (يو ځل د پرځند کاکا پلار مړ شوې ؤ او د هغه د مړينې په پنځلسمه ورځ د نصير شاه او شير شاه مور مړه شوې وه).
 ”زما د پاره ورته ته ښه وکړه“.

د مونډر د نکاح په وخت خپل ماما ته کړې خبره چې ئې ماما ته ورياده شوه، نو په زوره زوره ئې وژړل. هغه دومره په زور هغه وخت خندلي هم وو. د جمالي په کور دغه ژبا به هم غلې شي، خو خپلوانو کره ئې ناوې سپېره شوه. دغه ډز کوونکي ته که مړۍ کښې بياسته واچوي او ژبه ورله يو گز بهر کړي، نو بيا به څوک داسې ډزې نه کوي. زه درته يوه خبره کوم. زه د مرگ بدل کښې د مرگ په ځاي د بخښنې منونکې يم، خو زمونږ ټولنه کښې د زده کړې پله څوک دومره پاملرنه نه کوي او ځکه تشدد د اولس ځوي کښې اغېز شوی دے. تاسو به داسې ډېر لږ وگړي ووينئ، چې هغوي لوستي وي او د ټوپک يا توپنچې سره مينه کوي. دغه وگړي داسې څيزونه لاس کښې اخستل هم سپکاوی گڼي.

مونږ وختي د عبدالرحمان ملا او دولا ملا د نڅښتې خبره کړې وه. عبدالرحمان ملا د نڅښتو نه دے، خو خداے دې غرياش کاکا په خبر کړي، دا بزغله هغه کرلے ؤ. هغه نيم نمونځونه په دولا ملا پسې کوي او نيم عبدالرحمان ملا پسې. د هغه کور د کوز او برجومات په ډيورنډ کرښه دے. روژه کښې ئې سرسايه عبدالرحمان ملا له ورکړې وه او د واره اختر په درېمه ماسخوتن نمونځ کښې دولا ملا پسې ولاړ ؤ. نمونځ نه پس هغه غږ وکړو،

چې څه کورونو ته اوس هم سرسايه پاتې ده او هغه دې زر تر زره راوړي، گنې زه به ئې جومات کښې د اولس وړاندې نومونه واخلم. د هغه خبرې لږې ترخې وې. غرياش کاکا به تل سنت کور کښې کول. دغه ورځ هم چې هغه کور پله روان شو، نو دُولاملا پرې غږ وکړو،

”غرياش کاکا! ته هم ځان ناجاڼه کوه مه.“

”ما خو سرسايه ورکړې ده.“

”ستا دې يوه کاسيره په ما حرام وي، که راکړې دې وي.“

”ما خو په روژه کښې عبدالرحمان مُلا له پيسې ورکړې وې. ته هغه نه تپوس وکړه!“

”نه! نو ته نمونځ دلته کوې (هغه د مُصلي نه پاڅېدو او تندۍ ئې تريو کړو) او د سپينې ځلې ياران دې نور ساتلي دينه.“

”خو تاسو وايي (غرياش کاکا هم لږ قار واخستو) چې موتاز له ئې ورکوي. هغه ورځو کښې د هغه کور کښې ناروغتيا وه او گېر و. زه خبر شوم، نو ما ورکړې.“

څه غرياش کاکا د دُولاملا سره خبرې وړاندې نه بوتلې او څه يو څو مشران تر منځه شول، هغه وخت خبره غلې شوه، خو په سبا د پرځند کاکا د چوپال وړاندې د اولس مخکښې دُولا مُلا په عبدالرحمان مُلا ځله ووهله او دواړو کښې بيا تريخوالې راغلو. غرياش کاکا د خدا ې هغه کور نه دُولا مُلا توري کړو، کوم کښې چې به د دُولا مُلا ”الله اکبر“ باندې نمونځ کېدلو او عبدالرحمان مُلا به هغه لارې نه ځنډه کوله، په کومه چې به دُولاملا تېرېده.

عبدالرحمان که هر څو په هغه نه بلوڅېدلو، خو د دولا په زړه کښې خبره پرته وه. دغه وخت په ځيرک خان باندې د عبدالرحمان ملا سود هغه ته د پېغور اغوستن کښې ودرېدلو او د هغه په سترگو کښې شېطان وځاندل. د دولا ملا په دې هېڅ نه وو، چې د هغه دغه پليټې خبرې سره به د ځيرک خان ژوند کښې څه ځول راځي او د عبدالرحمان ملا درناوي ته به څه پېښېږي.

نن شېرون او بنډارې د عبدالرحمان ملا جومات ته د مازيگر نمونځ له راغلل. شېرون او بنډارې د دولا ملا مقتديانو کښې هغه ته ټولو نه نژدې وو. دغه دواړو به کلي کښې لارې څارلې. ډېره تېره به ئې څښکله او د دولا ملا مړېدې به ئې کوله. په پنځ وخته بانگوڼو به هغوي جومات ته نه ورتلل، خو ماسخوتن نمونځ نه وروستو به چې د دولا ملا خوا له ورغلل، نو ټوله شپه به ناست وو. د کلي ټول سپين روبي د شېرون او بنډاري ناسته پاسته باندې غلي وو. يوه ورځ، نوم ئې اوس ما ته ياد نه دے، خو هغه څه خبره د دې دواړو په حقله د دولا ملا غوږ کښې کړې وه او بيا چې دغه دواړو هغه سرې کلي کښې څومره سپک کړو، که تا ليدلې و، نو د پښو لاندې به دې زمکه تښتېدلې وه. هغه سرې پوهه و، چې دغه خبره د هغه، د دولا ملا او خدا ې تر منځه وه او نه هغه شېرون او بنډاري ته کړې وه او نه خدا ې.

د مازيگر نمونځ پسې چې دغا وشوه، نو وړو خپلې سپپارې لاس کښې اخستې، يو اړخ ته او لويگانو هلکانو چې هغوي کښې ځيرک خان هم و، قرانونه خپله غېږه کښې ځان له کښېناستل.

څو شېبو د پاره عبدالرحمان مَلا پخپله مُصله ناست ؤ او چې کله هغه پاڅېدلو، نو بنډاري ترې تپوس ؤ کړو،

”استاجي! چې دا حُوره به څنگه وي؟“

د بنډاري تپوس او دغه وخت؟ عبدالرحمان په زړه ؤ خوږه. هغه بېرته په مُصله کښېناستلو. څو شېبو له هغه زړه کښې ډېر کرل رېبل ؤ کرل او بيا ئې ؤوې،

”حُوره د الله لخوا خپل داسې بنده ته، چې هغه خپل ژوند د الله د احکاماتو مطابق په دې دنيا کښې تېر کړي وي، يوه ډالۍ ده. دا به جينکۍ وي او.“

د عبدالرحمان مَلا خبره شېرون نيمه کښې واخسته،

”دغه خبرې خو مونږ ته دُولاً مَلا هم کړې دي. نوې څه خبره ئې را ته ؤ کړه.“

د عبدالرحمان مَلا په مخ داسې موسکا راغله، چې د هغه سترگو کښې د دغې هېڅ سيورۍ ښکاره نه شو. هغه يو ځل چاپېره ناستو خپلو مقتديانو ته ؤکتل او بيا ئې ؤوې،

”زه یم، که هغه د م. خبره خو به د قران او حديث نه کوو او بيا.“

دا ځل بيا شېرون خبره واخسته،

”دې حُورې نه به قلاړ شو. دا خو نه تا ليدلې ده، نه ما او بنډاري ليدلې ده او نه دُولاً مَلا. د غلمانو په حقله را ته ؤوايه! هسې هم دانه نيمه نن سبا تا ساتلې ده.“

د عبدالرحمان مَلا سترگې دې خبرې اوريدو سره په زمکه ؤنځښتلې. الله دې گُلپاچا کا کا سره ښه ؤکړي، چې هغه د دوي د

خبرو په بوي پوهه شو،

داسې کار به وکړې، چې دولا ملا ته به کښېني. هغه نه به دا تپوسونه هم وکړې او که د نيا دې نوم پرېوتی وي، نو هم ورته ووايه، چې هغه ئې ورله د لاندې نه اوچت کړي (د گلباچا کا خبرو سره د شپرون او بنداري سترگې دووسې شوې) او که هغه نه شو، نو ما له به ئې راولې، ما سره ايجازه شته.

د دې خبرو په وخت د گلباچا سترگې او شونډې يو رنگ پرڅېدلې وې. گلباچا کښې دومره زور و، چې شپرون او دغه بل خپلې څادرې وځنډلې، سپک روان شو. اوس د گلباچا غونډې زورور ته مخامخ ئې په ژبه گيتۍ پرته وه.

د ما بنام او ماسخوتن نمونځونو پسې عبدالرحمان ملا جومات کښې ايسار نه شو. د شپې خپله کوټه کښې په مصله ناست و، د هغه لپه کښې د اوښکو څخو بې کېدلو،

”اے خدايه! د دغه وړوکي په سر ما مۀ رانيسه! ما خپل وس وکړو، خو نور په سپينه لمن تور نه وېرېږم. د زړۀ په حال تۀ خبر ئې. ما ته خو د خپل عبدالسبحان نه.“

او دغه وخت د هغه سلگيو هغه نورو خبرو نه ونيولو او لپه کښې ئې څخو بې نه درنه شپبه روغه شوې وه. (د هغه دغه سلگيو ته د دلاسي لاس په سر اېښودلو د پاره د عبدالسبحان مور راغله او هغه سره خوا کښې په زمکه کېښناستله، د هغه لپه ئې خپل لاس کښې ونيوله او خواوښکې ئې د هغه د اوښکو سوېلۍ کړې).

خيرک خان د عبدالرحمان ملا د خوي بدلون باندې پوهه کښې

ډېر وخت وا نۀ خستلو. هغه پوهه شو، چې دغه تمبه هم هغه د پاره پورې شوې ده. د هغه ورځ کښې چې به څومره وخت سپاري سره تېرېدلو، هغه وخت هم د هغه د خپل ځان سره شو. خپل ځان سره هغه ته يوه شېبه تېرول ډېر گران وو. کله چې به کور کښې هغه يوازې شو او انگنې کښې به ئې سترگې چاپېره وځغلولې او څوک به نۀ وو، نو لکه د ښځو لويته په سر کړې، هغه به څو شېبې د پاره ځان د سړو دې ځان خوښې نړۍ نه وښوولو، خو دغه احساس د پاره به ډېرې لږې شېبې هغه سره ملگرې وې. د کور دېوالونو او ورونو به گومي واز کړي وو او ځيرک خان به ليدل، چې لکه اوس به دغه گومي هغه الواق تېر کړي.

د عبدالرحمان ملا اوبښکې د هغه اوبښکو تاده وه، کومې اوبښکې چې به راتلونکي کښې د هر هغه مذهب لپه کوونکي ملا سترگو نه بهېږي، کومو چې په افغانستان کښې د شوروي اتحاد او امريکې نڅښتې له د اسلام او کفر د نڅښتې نوم ورکړې ؤ او دغه نڅښتې د پاره ئې د جنت په بېعه دياړي کوونکي په کرښه اړول. د بوټو نوغي ويستلو پسې په نوي ورځو کښې د پاکستان دننه د اسلام راوستلو غږ کوونکي واکمن اته کلونه تېر کړل. شوروي اتحاد په برخو کښې وويشلې شو. امريکه د نړيوال کلي يوازينې خان شو. هاهاها! د افغانستان څاورې نه کافران لارل او اسلاميانو د يو بل په وينو غږ غږو کولو ته غاښونه تېره کړل. د پاکستان ملا د واکمنۍ د ډمې غېږه کښې د کرښې نه اخوا د مسلمانانو د وينو غږونه نۀ اوري. تاريخ د وختونو په تندي

ليكله كيږي.... اسلامي جمهوريه پاکستان د اپيميانو باغ شو. اسلام نه ؤ، جمهوريت نه ؤ، نيم پاکستان خو څوارلس کلونه اگاهو بېل شوي ؤ.

کلي کښې چې کوم خوشکمار ځيرک خان ته سو کښې وو، هغوي له ځيرک خان تر دغه دمه په لاس نه ورتلو. اوس خو فردوس هم زنه خرؤلې وه. اوس هغه ميرگاته نه ؤ، چې يوې سپېرمې نه به ئې قنې بهېدل او لستوني سره به ئې سپېرمې نه په مخ ؤمېنل. يا خو غونډه موندل ؤ او يا اوس لکه د پلار غېږه دے. کور کښې هم اوس پرچ او لگانۍ کله کله ماتوي. کله کله په مور هم سترگې سړې کړي. د هغه تندې په دې بڼه دے، چې په مشرې مور ځاورې امار شوې دي. کلي کښې که د هغه وړاندې چا څه وييلي نه شو، خو اوس هغه هم د غوښتنو د تخنولو په معنا پوهه ؤ. ډېرې شپې هغه زړه نه شو کولې، خو دغه ورځ هغه سم د ماسخوتنه زړه کړې ؤ. د سپرلي هرکلي د پاره ځاورې په لاسونو نکريزې پورې کړې وې. دغه د ژمي په شا کېدو ورځې وې. ورځې په ټولگو ټولگو کښې شو ورځې اوږدېدلې راوږدېدلې وې او دغه ورځ ئې ستومانۍ ويستلو د پاره ځانگونه خواره کړي وو. وړومبي څاڅکي د ورځ لمن پرېښودله او هغه پسې نورو هم زړه وکړو. د زلمو څاڅکو نه پېغله پسته شېبه روغه شوه او تيارې ځان بڼه دروند کړو. فردوس اوس شينشو سره د لوبو کولو پوړۍ نه پل اخستې ؤ. اوس ئې نېنځکې او نېنځکان خوښېدل.... ژوندۍ پستې نېنځکې او خوځنده پاسته

نہنڪان. هغه د خپل ڪټ نه ځيرڪ خان ته لاس وڃڻو. د لاري غل نه به کور ڪښي پٽ شي، د کور غل نه به چرته ځي. د بهر شوکوونڪو سترگو لاسونه د هغه په کور ڪښي د فردوس سترگو نه راوتلي وو. هغه لکه د تربدلي هوسي وڃي شونډه. يو څو يادونه ورته خپلمه شول. د کلي د هلکانو وږي سترگي او د پخواني مابتي تربي شونډي. هغه دواړه ځايه سمون خوړلو. د هغه ځاڙه داسي ڪښت نه اخستلي شوي وه، چي سري او بنځي دواړو د پاره پڪښي خوند و، خو دغه دواړو سره خوند اخستل د ځيرڪ خان زړه نه منل. هغه فردوس ځان نه اړولو د پاره په ډډه واوږدلو، خو هغه بيا هم نه اوږدلو. څو پيري ځيرڪ خان ڪټ ڪښي هره ډډه په بله واړوله او بيا پاڅېدلو، د ڪوتي ور ڪښي وږدېدلو او توره تياره ڪښي ئي د رها د بخري لټون د پاره سترگي بي ربه پرېښودلي.

”ما ڪښي داسي څه دي؟“

زما د بنځو رنگونه او خويونه خوبي دي او په ما د سڙو رنگ تپلي شوي دي؟

کوم خوند چي ما نه مابتي اخستلو، کومې تندې سره چي د مابتي سوپليو ما ته ڪتل، کومه لوڙه چي د کلي د هلکانو سترگو ڪښي ده او کوم خواږه چي فردوس ما ڪښي لٽوي..... زه دغه هر څه نه ڪرکه ولي کوم؟

ما ته ڪه هلکانو ڪښي ځان نيمگره ښکاري، نو جينکو ڪښي هم نه ځاڙيم؟

زما سترگې ولې ما نه ډېر رانجه او زما لاسونه د تګو سړو
نګريزو ګلونه غواړي؟

مُلا استاذ زما خبره باندې ولې غلې شوم و؟

زما د پلار پخپله ولې ناپګنې ابې هغه ورځ زما په ليدلو وئېلي
وو، "نور خو ئې هسې هم د پلار نه نوك خوځېدلې نه دے، خو دا
را ته لږ ډېر دغه ښكاري؟"

زما داسې زېږون كېنې به د خدا ے څه خوبښه وي؟

هغه ور كېنې ولاړ دغه خيالونو او تلوسو كېنې ورك و. څه وخته
پورې فردوس خپل شېطان په دې و غولوه، چې "اوس به راشي،
اوس به راشي" او دغه هيله كېنې د هغه سترگې هم پټې شوې
وې. باران به كله غلې شو او كله به ئې بيا د زمكې په مخ خپل
خالونه كېښودل. د ځيرك خان خپلو سترگو نه هم څاڅكو يو بل
له لاس وركړ ے و. هغه چې د شپې هره برخه كېنې خپلې بړستن
كېنې ځان نغښتلي و، خو نمر ختلو نه ډېر وروستو پورې هم هغه
د پاڅېدلو نه و. د هغه بدن ډېر تود و او د هغه ډېره يخني كېدله.
هغه چې به خپل مخ بړستن كېنې پټولو، نو د سپېږمو نه
راتلونكې توده تپږنه سيلۍ به پرې ښه نه راتله او چې مخ به ئې
خرګندولو، نو يخنۍ نه به ئې ګرګوزه وهله. غرمه هم لاړله، او
چې مازيګر هغه راوړلېدلو، نو ګورې وريخ سره ورته داسې
ښكاره شول، لكه چې بيا ماښام شوم وي. دې ټوله ورځ كېنې د
هغه خوا له څوك ورغلي نه وو او نه ئې چا تپوس كړ ے و او
هسې هم كله نا كله د هغه تپوس كوونكې يوه وړندار وه، چې

هغه د دوؤ ورځو نه مابتی کړه تلې وه. یوه کميله دغه کور کښې داسې وه، چې د ځیرک خان خیال به ئې کولو، نو هغې به د ښکلي د گورېدلو له لاسه اوس هغه نه پوښتلو. بیا ماسخوتن شو او چې فردوس اوده کېدو له کوتې ته ننوتلو، نو د ځیرک خان زیږگو ئې ځان ته پام کړو. هغه چې پرستن واپروله، نو څه گوري چې ځیرک خان خولو کښې ډوب شوشنیرې او د تبې له تاوه د هغه ټول بدن باندې یو رچ گډ دے. هغه توند کوتې نه ووتلو او چې څنگه منا ته رسېدلو، نو قدوس خان مخې له ورغلو،

”میرگاتیه! ولې وارخطا ئې؟“

”دادا! ځیرک تبې نه سم رپي.“

دا اورېدلو سره قدوس خان په پانوس هم غږ کړو او چې کوتې ته ننوتل، نو څه گوري، چې ځیرک مرگونې پروت دے. د هغه مخ تک سور شوی ؤ او سترگې ئې زیږې اورېدلې وې. مخې سره پانوس د کلي روغتیاپال پسې ورغلو او دغه څو شېبو کښې ښکلي او کميله هم ورغلل.

”دا هلک پرون نه دې کوټه کښې پروت دے او بېگا نه ئې دا سره تبه ده او دومره څوک د ده خوا له نه دي راغلي..... یږه خو.“

قدوس خان کله کله داسې تاوده وسېزي، گنې نور هغه دومره غاړه چا پسې نه وړي.

”دادا! اوس ده نه مونږ څه خبرېږو. څه ورځې ترې مولا بادر جوړ شوے ؤ، نو مونږ وې هلته به وي.“

هغه هم ورځې وې، چې ښکلي به په اوښکو ژړل او قمرو به

ورسره په وینو ژړل. ښکلی ډېره د ځان شوې وه.

”میرگاتیه! تا دې ته وئېلي نۀ وو؟“

”ما خو ځان له اوس وُلیدو نو“

د قدوس ځواب نه فردوس په دغې غاړه خوشې کړه.

وړندار چې پانوس سره د مابتۍ کور نه راغله، نو د کور انګنې

کښې ځیرک بړستن کښې نغښتې پروت ؤ. هغه اوس ډېر ښۀ

شومۀ ؤ.

”څبرکیه! اوس څنگه ئې؟“

دې نه وړاندې چې ځیرک څۀ وئېلي وو، تندار پروڼۀ منجیله

کولو، د ځیرک پله روانه وه او ځواب ئې ورکړو،

”دغه یو خو اوس ځلمۀ دۀ او دغه میرگاتۀ ورته وایئ. دې

هلوک له نوم وړان نۀ کړئ. ځیرک خان وایئ“.

”کاکا! اوس ښۀ شومۀ یم، خو دادا را ته وائي، چې لا پاڅې به نۀ

(کله چې ځیرک دا ځواب ورکولو، د نغري نه پاڅېدلو کښې ”دې

هلوک له نوم وړان نۀ کړې“ اوږدو باندې ښکلی په وړانه ځۀ

غلي وئېلي ووې ”ه! هلوک. په څۀ هلوک؟“ اوس مې کور کښې

نمونځ هم وکړو“.

”وړندار! مابتۍ څنگه وه اوس؟“

ښکلی پوښتنه وکړه او هم دغه وخت وړندار د هغې سره لاس

ورکولو پسې ځیرک سره کښېناستله،

”ډېره ښۀ وه“

”او کاکۍ؟“

”هغه هم بنه وه. ځاموړی ابی سلامونه کول.“
 وړندار د ځیرک خان سر نه پنځه پاوه تاؤ کړي.
 (ځیرک خان وړندار ته څکه دے. وړندار داسې گڼي، لکه چې
 کله کله قمرو هغې ته خېلمه په کټکي کښيني او خپلو رڼو
 سترگو کښې د مینې ټوله رڼا روښانه کړې هغې ته وائي،
 ”وړندار! د مابتی روزنه زما په تا پور دے. زه د خپل پور عوض
 کښې ستا مینه خپل ځیرک خان د پاره غواړم“ او وړندار لکه چې
 خپلو موسکو سترگو کښې قمرو ته وائي، ”نېکبختې قمرو! ته
 خو ما ته داسې وائي، لکه چې ما ته هېره کړې ئې“).

پنجمه شبیه

نږۍ کښې ډېر بدلونونه مخې ته راغلي دي. بدلون خو د ځيرک خان ژوند کښې هم راغلی ؤ. دغه بدلون د هغه ژوند ته ځان سره ډېر ستونزي راوړي وو، خو چې تر څو ئې د زغم توان لرلو، تېروۀ ئې. په کور دننه مړې ځواگانې او کور نه بهر وږې تږې سترگې. دغه چاپېرچل کښې د هغه سا نڅښتله. د ژوند په کټوۍ د سپړيتوب برغولۍ پروت ؤ او لاندې ترې د ناشونو او تېرونو اور غرغډه ؤ. ځيرک ډېر څوټکېدلې ؤ. د غوچل سره خوا کښې د ټپکټر شلېدلۍ تېر پروت ؤ،

”دا په منځ څيرې کړه او څاروؤ له ئې اخور کړه!“

قدوس يوه ورځ مازيگري کښې پانوس ته وئېلي وو.

پانوس لادغه تېر له ګوتې نه وې وروړې او نن چې کله ځيرک ته ځان ډېر زيات يوازې ښکاره شو، نو هم دغه تېر باندې ئې سترګې ښځې شوې. ځيرک د دغه تېر هومره ارزښت هم نه لرلو. هغه غوښتل، چې د کميلې سره په لاسونو نګريزې پورې کړي..... په لېچو کښې مړوند پورې ښکړي واچوي..... په زنه شين خال کيږدي..... اوږد پيچوکې وټري..... رنگين اغوستن واغوندي او اوس که هر څو د ښځکو د واده او ګوډيانو د ودونو وخت تېر و، بيا هم هغه غوښتل، چې هغې ته خپل زړه راوسپړي. په کوچنيوالي د کميلې د اغوستن غوندې غوښتلو باندې مابتۍ هغه ته وئېلي وو،

”غله شه! ته هلک ئې“.

هغه په دغه خبره يادولو سر وځنډلو، پخپل مخ ئې لاس رابښکلو او بيا ځان ته ګويا شو،

”که زه هلک يم، نو د فردوس غونډې بربت او ډيره مې ولې نشته؟ که زه هلک يم، نو“

داسې ډېرې پوښتنې به پاڅېدې او بې ځوابه به پاتې شوې او څه وخت وروستو به بيا مخې ته راغلې.

د زړه خپل پارڅوب وي. وګرځي کله کله د خپل چاپېر چل نه دومره مړه خوا شي، چې دغلته نه د تېښتې رڼا لټوي او خپلې ټولې اندېښنې په دې وغولوي، چې دغه ځای نه وتلو کښې به ئې زړه څه خوتيکاؤ شي. بيا ځيرک خو د خپلې نيا ځامورې د کور نه اخوا بل څه ليدلي نه وو. يو ځل نيم که قدوس سره مېلې

ته تله ۽، هغه به ۽، پانوس خو به د خيرک نه دومره خنډه کوله، لکه چې بنځه ورسره په لويه لاره کښې بې ستره بې پروني گرځي. ”اولس دوي چرته په قلاړه پرېږدي. پکار ده، چې دا هم لاړ شي. کراچۍ کښې يوه لويه کوڅه ده او داسې وگړي ټول هلته اوسېږي. چې د ځان غوندې نور ۽ ويني، نو د ده به ورسره هم زړه يو شي. ما پخپله هغه ځای ليدلې د ۽ او څومره موده مې هلته ديارۍ کړې دي.“

د خيرک په حقله د پرځند کاکا د خواخوږۍ خبرو ته ځواب کښې يوه ورځ کاکوان ويلي وو. کاکوان مودو نه کراچۍ کښې اوسېږي. مخکښې خو به په کلونو کلي ته نه راتلو. چې واده ئې وکړو، نو درې څلور مياشتې پس به ئې کله او خپل کور وليده. څه موده اگاهو هغه کډه يوړله او پوخ هلته ډېره شو. اوس بيا په کلونو کلي ته نه مخ کوي. د ناموس خان ملگر ۽ خيرک خان هم کاکوان سره کراچۍ ته تلې ۽ او هم کاکوان د هغه مړي سره کلي ته راغلې ۽. د پانوس خان سره هم د خيرک خان په سر د هغه ډېره ناسته ولاړه شوې وه.

(د کاکوان ځنې په قېنچۍ د سمولو وخت کښې پرځند کاکا ژړغونې شو)،

”دې هلک ته چې وگورم، نو زړه مې را ډک شي.“
 ”پرځند کاکا! ته ۽ وايه، اوس مونږ څه کولې شو؟ دا د خدا ۽ شکرونه دي، چې ترونه ئې پاملرنه کوي.“
 (او بيا شېبې نيمې له غلي کېدو نه وروستو رو غوندې اندېښمن

غبر کنبی ووائی)

”خو هغه هم تر کومه؟“

”کاکوانه! عبدالرحمان مُلا خه وخت خان پورې نیولې ؤ، نو د مېخري خولۍ په سر به ئې هر وخت سپاره ترخ کنبې نیولې جومات ته مخه وه. هغه تمبه هم دولا مُلا پورې کړه“

”هغه خنګه پرځند کاکا؟“

”خدا ۛ دې د دولا مُلا کُودله ورانه کړي. اوس ته ووايه، چې عبدالرحمان مُلا نه ئې پټکې په داسې تور اورلړوني غورځوۛ. ا ۛ مړه! سر دې نه خوږوم، خو عبدالرحمان مُلا ته ګناه نه وه.“

وېنستو سمولو د پاره د خپل پېر راتلو ته ناست ځيرک خان د پرځند کاکا او کاکوان خبرې اورېدلې. هغه دوېم داسې څوک د کاکوان مخ کنبې وليدل، چې سترگو نه ئې وېره نه کېدله. هغه چې به کله کله کور نه ووتلو او د پرځند کاکا سره به څوک نه وو، نو د هغه د څپر لاندې به کنبېناستو. د پرځند کاکا ډېر ښکلې ډولځا ۛ ؤ. مېخ ته لويه هنداره ځوړنده، يوه توليه، دوه څپوټکي، دوه قېنچۍ، درې رېمنځې، يو د اوبو کنډول، څو پتري او يوه چاره.

څو ورځو پورې ځيرک خان خان کراچۍ کنبې ليدلو. هغه غوښتل، چې پرځند کاکا ته د زړه خبره وکړي، خو بيا به يوې ناليدلې وېرې هغه خه وېبلو ته نه پرېښودلو. يوه ورځ هغه زړه وکړو او پرځند کاکا ته ئې شونډې و سپړدلې،

”کاکا!“

”هس خیرک خانه خویہ!“

(هم دغه مینې خو به خیرک خان د پرځند کا کا خوا له راوستلو او هغه به ئې خپل گڼلو).

”کا کا! ما وې (دغه وخت هغه داسې دواړه لاسونه یو بل کښې ورکړي ځنگنانو کښې نیولي وو، څنگه چې وړوکی له د نوم ایښودلو په وخت ناموس خان کړي وو) دا کوم کا کوان کا کا چې دے“

”هو خویہ! کا کوان ستا د پلار د پرنه ملگرے و.“

”کا کا! هغه به (سا واخلي او هغسې لازمکې ته گوري) ما؟“

”خه بچیه؟“

(خیرک خان لږ غلے و. هغه زمکې نه سترگې نه پورته کولې. تر دې چې پرځند کا کا د هغه خوا له راغلو او چې بیا ئې وپوښتلو، نو خیرک خان په نڅښتلې ژبه ووي،

”هغه کا کوان کا کا به ما (خیرک بیا لږ غلے شي) کراچی.“

خیرک خان نه پرځند کا کا خبره اخستې نه وه، بیا هم غلے شو او د پرځند کا کا سترگو کښې یو زړه سواندے نظر وینس شو. هغه د خیرک نه سترگې نه ویستلې او دغه وخت هغه ته د خیرک هغه ټول زغم ودرېدو، د کوم په سر ته رسېدو چې خیرک د کراچی نوم په خله واخستو.

”ته به کراچی کښې څنگه وخت تېر کړې او بیا ترونه؟“

د خیرک سترگو نه رڼې اوښکې راغلې او د هغه د ښو په سر ئې وځانگل او په غږ نیولي غږ ئې ووي،

”هغوي خوبه خو ورځې زما تپوس هم ؤ نه کړي“.

دې خبرې سره پرځند کاکا هم غږېو ونيولو او خپله ژړا ئې نوره
تینګه ؤ نه ساتلې شوه. د ځیرک خان ستغ وختونه د پرځند کاکا
وړاندې وو. هغه په دې نه ؤ، چې د قدوس او ناموس گیلې له به
څه ځواب گوري، هغه په دې زړه خوړلو، چې ځیرک خان به په
کاکوان څنګه سپاري؟ یو ځیرک خان د کراچۍ نه مړ راغلی ؤ او
دغه فال نه د هغه وېره کېدله. بیا هم هغه ځیرک له ډاډ ورکړو او
دا لوظ ئې ورسره وکړو، چې کاکوان سره به خبره وکړي او هغه
ته ئې د چا وړاندې د څه نه وېلو بڼونه وکړه.

”زما څوک اوړې؟ زه به چا ته ووهیم؟“

مشره مور دې خدا ۛ وېخښي، شوملې چې به لږې نری شوې،
نوهغې به زمکه اسمان یو کول،

”پيو ته تومله واچوي او بیا پکښې د اوبو منگۛ تش کړي،
شوملې دومره نروبي کړي، چې“.

”مور! زه خو شوملې نه کووم. اوس ټول کلۛ رامات وي او ته وائي،

”سینګلۛ ورته ډک کړه!“، نو ځاورې به تینګې پاتې شي؟“

”خدا ۛ دې دوزخ پسې رنده کړه ښکلې! ځلۛ کښې را له لوېشت
مه راکوه! ښکاره ورته وایه، چې نورې نشته“.

د ښکلې خبره سمه وه، خو په مشره مور څه باور نه دۛ پکار. که
چا ته به ”نه“ کېدو، نو هم به گورېدله، چې ”شوملې د موټراپنې
ښځې کره ختمیږي“ او که شوملې به نروبي کېدې، نو هم به ئې
ځلۛ نه ودرېدله.

نن چې د شوملو نه سينگلې کښې بېلو شوؤ شوملو ته وړندار
 وکتل، نو قمرو ورياده شوه. هغې به د ټينگو شوملو ډک
 سينگلې مشرې مور له بېل کړو او بيا چې به کلي کښې نروبې
 شوملې ويشېدې، نو هم به پرې د مشرې مور خه کار نه ؤ. اوس
 خو کلي کښې خوک هم هغوي کره شوملو پسې نه راځي. اوس
 خوبانيچ هم دوي کره نه چغېږي، نه چورليږي. اوس خودوي له
 خوک مياشت کښې يو ځل مېلې نه بنگري، نکريزې، شېشني،
 نوي اغوستن او گاهي نه د پور گوړه هم نه راوړي. د کلي ډېرې
 هغه ښځې هم اوس دوي کره نه راځي، کومې چې به د قمرو خوا
 له راتلې. اوس دغه کور کښې ناموس خان نه ؤ، چې د مېلې نه
 به ئې ټولو له خيزونه راوړل، د پور گوړه او گني به ئې راوړل،
 وږي به ئې راوړل. اوس د بنگرو او نکريزو مابتی هم دغه کور نه
 تلې او د خيرک خان مامي شوې وه. شېشنيو سره لوبې کوونکي
 فردوس له اوس هغوي ژوندی گوډی د پاره خواؤشا خپلو کښې
 سترگې غغلولې.

ماسخوتن غوټي په خپلو ښکرو پرته نړۍ له ځنډ ورکړو. د کور
 لويو وړو او ښځو سړو خپلې پېنځې ځنډلې د کور انگن کښې
 ولاړ وو. زمکې جول وخورو او خپر اوس هم لکه د ټون شوي
 چرسي جوتې خوړلې.

”ځي ځملي! زلزله ودرېدلې.“

د مشرې مور غږ سره ټول خپلو خپلو کتونو ته لاړل، خو د خيرک
 خان سترگې اوس هم وېرندکې وې. مابتی نه وه، چې هغه له ئې

ڊاڊ ورکڻ ۽ ۽ اڏ د هغه دننه وٻرہ ئي تہرستلي ۽. پانوس خان نہ
خو زلزلہ کڻي د خپل کټ نہ پاڅي اڏ نہ د غوئي د ښکر بگتي.
باندې باور کوي. هغه ته کتلو باندې دہ هم ځان له دلاسه ورکړه.
د مشرې مور (ځډا ۽ دې ۽ ځښي) اڏ د هغې د پتنوس به تل د
غوئي په ښکر توده وه.

”بېلماځه! دوزخ پسې ږوند شي! يو پنځه څلوېښت دري خو به
پري ستا وي.“ خو پتنوس به دريو پسې خاندل.

څابښتي مال ځيرک خان په ډېر گيله من نظر پرځندکا کا ته کتل اڏ
چې پرځندکا کا هغه ته وکتل، نو ډيري سمولو د پاره راغلي بشير
ئې په ځا ۽ پرېښودلو اڏ د کاځوان کور ته ئې مخه کړه. هلته
ورنگ باندې هغه د ځيرک د گيله من نظر په معنا پوهه شو.
کاځوان هم بېگا کراچي ته تلې ۽. دا ځل هغه د خپلې لور واده د
پاره راغلي ۽ اڏ پنځلس شپاړس ورځې نور بايد چې په کلي ۽.
هغه خپل واره کور پرېښي وو. پرځندکا کا چې ستون شو، نو
ځيرک خان د هغه د ډولځي مخې ته ولاړ نه ۽. هغه تلې ۽. درې
څلور ورځې تېرې نه وې، چې کاځوان بيا کلي ته راغلو اڏ پرځند
کا کا هغه سره د خبرې وړاندې بوتلو د پاره د خبرې سر ۽ موندلو.
مازيگر کښي پرځندکا کا د کاځوان سره د ميراجان دوي د
کښتونو په لور لاړو اڏ ځان ئې ورته داسې راوسپړده،

”کاځوانه! د ناموس اڏ د هغه د تېر مړينې نه وروستو ما دغه
هک هره ورځ ډېر نيمگر ۽ اڏ شوکېدلې ليدلې دے. اوس د
ژوند په هغه برخه کښي دے، چې نه پري کور کښي وخت

تہرہری اوئے بھر چا سرہ د ناستی دے. ہغہ خیلو کنبی پردے
دے، نو پردو کنبی خو پردے پردے دے، بیا تہ خو دا اولس
پہرنی.

”پر خند کا کا! د خیرک خان مرگ زہ دہری وزلہ کرے وم. زما خو
دی کلی کنبی یو ہغہ او یو ناموس خان سرہ ناستہ پاستہ وہ او
ہغہ بہ ہم ستا خاے کنبی. بیا چہ کلہ ناموس خان مہ شو، نو
زما پنبی بہ کلی تہ راتلی، خو زہ نہ. اوس چہ د ناموس د خوی
پحقلہ تا نہ او نورو نہ اورم، نو لامی پہ زہ نہنی ورتیری. خہ
وکرو دی ہلک لہ، چہ مہ یار تہ مو مخ پہ لاو شی؟“

پر خند کا کا پہ یو اہر زمکی تہ کتل، دوارہ لاسونہ ئی خیلو
ترخونو کنبی ورکھی وو او کا کوان نہ ئی خبرہ واخستہ،

”ما چری داسی نہ دی کری (ہغہ ہغسی زمکی تہ گوری) چہ
خپل چوپال نہ د کار پہ وخت کنبی د کنبتونو پلہ چا سرہ راغلے
یم. (ہغہ د کا کوان مخ تہ وگوری) نن د خیرک د پارہ تا سرہ
راغلم. دغہ وروکے چہ وینم، زہ مہ غوخیری. اے مہ! (او د
پر خند کا کا سترگو کنبی اونکی و خلبدی) تا چہ ہغہ خاے
یادو، نو تہ ئی ہلتہ خان سرہ کراچی. تہ بوخہ کنہ.“

پر خند کا کا خبری سر تہ رسولو سرہ پہ خاے ودرہدلو او کا کوان
نہ ہم سابعہ سیلی. یوئل. پخوانی خیرک خان او اوسنی خیرک خان
کنبی د ڍانگ او پُرانگ توپیر و. رینستیا خو دا دی، چہ د ہغہ
خیرک خان کلی نہ پہ تگ دہرو بی مخو د کا کوان ملا تپولی وہ
(دا ببلہ خبرہ دہ، چہ کلی تہ پہ راتگ ئی کونہی مور تہ ہر چا

اوبسکي زبادلي وي، خو دا خيرک خان بوتلل به هغه له پېغور او
 تور شي. بيا دا خبره هم وه، چې کراچۍ کښې به هغه په کوم
 دربار خيرک کوځوي او په چا به ئې سپاري او که خداي مۀ کره
 هغه باندې څۀ وښي، نو ځان له به د کومې بانې پرتوگ گندي؟ لږ
 وخت کښې ډېرې پوښتنې د کاکوان مخې ته ودرېدلې او په
 کړاغو سترگو ئې ورته کتل، خو دغه پوښتنو له د ځوابونو د
 لټون په ځاي کاکوان پرځند ته مخ کړو،
 ”قدوس دوي نه به سبا په څۀ ځان ژغورم؟“

”قدوس چې ځان له ځواب ورکړي، هله به بل نه پوښتنه کوي.
 کاکوانه! هغه کشر ته به تندې په دې نه بوتؤم، چې ځه! هلک و،
 خو قدوس ته (لږ غلي کېدو نه وروستو ئې لږ ډېر زور سره ووي)
 قدوس ته خپل مړ ناموس خان هم مخې ته نه ودرېږي، چې په دې
 هلک ئې ځان ناجاڼه کړي د مړ؟“

خبرې ډېرې وښوې او بيا چې کله نمر په ډوبېدلو کلي کښې
 تياره کړه، نو د پرځند او کاکوان خبره سپينه شوه.

خپل وخت سر ته رسولو نه ورځ دوه اگاهو کاکوان ښار ته د تگ
 تابيا وکړه او د پرځند کاکا په وېنا خيرک خپله غوټه چمتو کړې د
 چرگانو بانگ ته غوږ ايښې و. ټوله شپه هغه وينه وويسته. د
 خپل مور او پلار ياد او د مابتۍ مينې هغه ډېر ولږځولو. هغه
 غوښتل، چې مابتۍ خپل دغه گام اخستو نه خبر کړي، خو بيا
 به ورله دې وېرې غږ ته په ځله لاس کېښودلو، چې هسې نه د
 هغې ښونه د تېښتې دغه لاره کښې خنډ شي. يو ځل خو هغه د

کور انگن کنبی ولاړ اسمان ته په یو اېر کتلو شو. هغه څه وئېل غوښتل، خو د گیلې کولو چل نه ورتلو. هغه یوه سلگی ووهله او زر کوټې ته بېرته ستون شو. خپلې سلگی سره هغه ته ښکاره شول، لکه چې قدوس، پانوس، ښکلې او فردوس لورونه او ډانگي راخستي دي او د هغه هډوکي ماتوي او کميله بې وسه ولاړه منع کنبې گوانښ هم کولې نه شي او چې کوم گوزار د ځیرک په ځاندره پرېوتونکې دے، د هغې درېد ته کميله د اوس نه زېبرگي کوي. داسې بریښي، لکه د ځیرک خان د پرهر څړیکې چې د کمیلې خرمن کنبې غونځیږي. د شپې په یو پوړۍ هغه له خوب جوته هم ورکړه، خو هغه ځان و سکونېلو،

”نن به زه د کړاوونو نه ازاد شم.....“

نن ما د پاره خوب خپل ژوند سره خیانت دے.....

نن به زه د ژوند یو نوے مخ وینم (او دغه وخت د ژوند د دغه نوي مخ تېره غاښونه، سړې ویروونکې سترگې او غټ شونډان هغه ته مخامخ شول، خو هغه ترې خپل پام ستون کړو) زه به د نوي ژوند شا ته د تېر وخت هره بدرنگي ښځه او هېره کړم.

د کمیلې د سلگی خیال هغه گوتې نه و نیولو او هغه ته ئې هغه ورځ وریاده کړه، کله چې کمیلې ډېر ژرلې وو او بیا هغې ورځ نه وروستو هغه او کمیلې چرې نینګانې و نه کړل.

”کمیلې! ولې کوکو؟“

ښکلې سړې سترگې کميله وپوښتله، خو سلگیو کميله خبرې ته نه پریښودله. مور ئې هغه پریښودله او فردوس ئې وپوښتلو،

”زہ ترې خہ خبر یم؟ بهر د راپوږۍ نَمسۍ او شیشرې سره دې او
خیرکو نینګانې کول نو“

”دا خیرکو دې ولې ووی؟ میرګاتیه! (د مابتۍ تریخ غږ سره
فردوس خپله لینده اخستې بهر منډه کړه) زه به دې وشلوم که
هلک ته دې بیا وړان نوم واخستو.“

مابتۍ هغه پسرې یو دوه توند ګامونه هم واخستل، خو د
میرګاتې پښې د ښکلې ژبې ته تلې دي.
”هه! هلک. د خه هلک؟“

ښکلې خان سره پټ ځکه ووی، چې په مابتۍ بلوڅېدلې نه شي.
د کمیلې په یادونو د خیرک د پاره د هغې د مور د کړکې کړنې
ژورېدلې. د کمیلې ډېر خویونه خپلې ترور مابتۍ ته تلې دي.....
د کمیلې ډېرې نخښې د مابتۍ غوندې دي..... د کمیلې ډېرې
خوښې د مابتۍ په رنگ دي. دغه خویونو، نخښو او رنگونو
کښې یو خوي، یوه نخښه او یو رنگ خیرک خان هم دے.
په هغه ماښام خیرک او کمیلې ډوډۍ خوړله. کمیلې خیرک ته
غلي ووی،

”شیشرې سمې کوترې ما نه پاڅولې او زما کپړۍ ئې سمه
وسوزوله.“

”زه به سبا له دوه پېرې څلور لوبشتې، یو پېره نهه نینګانې او
دوه خپقونه او دوه ګوتې راوېاسم او باچا به شم او بیا به تال له هم
سمه ډېره لاره ووهم او ته به کوټوال شې او بیا به سم ډېر ډینګان
او کوترې او چپاتۍ د شیشرې نه وېاسو، خو ته مه ژاړه، ښه؟“

(وَرندار خېلمه کټ کښې پُرته څنگل په سترگو ایښه د دواړو خبرې اوري)

“زه به ترې سمې په زور زور کوټترې خېژوم”
 “نه کنه مړې! بیا خو به هغه هم خپلې مور ته ژاړي”
 “نو ولې؟”

“بیا به بل ځل هغه تا گېره کړي او سم ډېر ډینگان او کوټترې او چپاتی به درنه وباسي”

“زه به ورسره بیا ټگي وکړم” (ښه! کميله ټگي هم پېژني؟)
 “نه کميلې! ټگيژنان خو د خدا ۷ بدي شي. بیا به ما او تا دوزخ ته غورځوي (وَرندار مخ نه څنگل اخوا کړي او ځيرک ته وگوري. د ځيرک هغې ته شا وي. کميلې په نمرۍ شخوند پُربښي وي او ځيرک ته گوري. ځيرک لږ غلۍ وي او بیا خپله خبره سر ته ورسوي) مونږ به نور نينگانې نه کوو، نو نه به مونږه څوک وهي او نه به مونږه څوک.”

د توت په ونه کښې ناست بانگي بانگ وکړو او ځيرک د يادونو غېږ نه وشو کېدو. د خپلو پښو ښکالو ته هم په ځله لاس ایښه ځيرک غوټه ترخ کښې نيولې په ور ووتلو. پرځند کا کا لږ اخوا ولاړ و. د ځيرک تېښته د يوې تورسړې مټيزتوب نه نه لږ تور لرونکې وه او نه د لږې دښمنۍ خبره وه. پرځند کا کا مرگ ته هم غاړه ايښې وه او د کا کوان غاړه ئې هم دغه بياسته کښې ورکړې وه. پرځند کا کا کلي نه ډېر لرې پورې ځيرک سره لاړو او بیا د سوپېدارو د ونو منځ کښې دواړه خوشېبو د پاره کښېناستل. تر

دې چې کاکوان راغلو،

”کاکوانه! واره؟“

پرځند کاکا د گنگوسي غوندي ووي، دغه وخت هغه د تيارې او

سيلي نه وېرېدلو، چې د هغه غږ کلي ته و نه رسوي.

”اندېنمن يم، که سبا د چا د خلې نه وځي. ما واره کلي کښې

پرېښودل او څه موده وروستو به پخپله هم پوخ کلي ته راشم. د

ناموس د پاره به ځان هم په داؤ کړم.“

پرځند کاکا ژوند کښې په وړومبي ځل ځيرک خان ځان پورې

دومره جوخت ونيولو او د اوښکو او سلگيو سره ئې پرې د خپلې

خواخوږې او مرستې زباد وکړو.

دغه نمر چې څرېکه وهله، نو ځيرک خان لاخپله سيمه کښې و،

خو تر دغه وخته هغه ليدلې نه وه او بيا بله ورځ چې نمر

ځملاستلو، نو ځيرک خان کراچۍ کښې ناست و.

شپږمه شپبه

کلي کښې به عبدالرحمان مُلا قران لوستلو او دُولامُلا به خوړلو. دوه دُرې ورځو کښې قدوس ته د ځيرک د بې درکۍ احساس وُشو، خو کلي شپږ اته ورځې دغه غږ ته رسېدلو کښې واخستلې. د ښکلې ژبه دې چارې شي، کۀ هغې راپورې ته وئيلي نۀ وو، نو کله به څو نورې ورځې هم هغۀ نه بې خبره وُ. ”عدوالرحمان ايله په غلمانو جهادونه کوي“.

قران خوړلو نه وروستو به دُولامُلا دغه خبره کوله. دُولا به خپل “عدو” ته “د رحمان عدو” وئېلو. عبدالرحمان د دُولا عدو نه ؤ، خو هغه ته ځکه داسې ښکارېدلو، چې د کښتونو نه به د دُولا نه زیاتې دانې د عبدالرحمان مُلا کور ته راتلې او د سرسايې گېډۍ به هم لږ دروند او پېر ؤ.

عبدالرحمان مُلا ته چا د دُولا مُلا دغه پېچموزې په مخ وئېلې نه شوې او بله دا چې هغه به ئې ځواب هم نه ورکولو او نه هغه چا له په ځواب ورکولو پر ؤ، خو قدوس خان که به پوښتلی کېدلو، نو هغه سره ځواب نه ؤ.

سحر وړي وخت مابتۍ پروڼې ځان پسې راښکلو، د پلار کور ته راغله او سړې سترگې ماتې سلگۍ ئې د لوي قدوس نه تر وړې کميلې په ټولو خله راپورې کړه،

“هغه ورک شوې نه دے (په زوره ژړا سره)، هغه د دې سابندۍ نه وتلے دے. د هغه اغوستن به په ښيرو رنگ واړولو، خو چا (درې څلور سلگۍ)..... او... او هغه خو به د ډوډۍ نه وې، چې دغه ميرگاتې نه به ککړ لوڅه پاتې شو، نو (بيا سلگۍ).....

که ژوند ؤ، (اوس هغې ژړا لکه رو کړه، اوښکې ئې وچې کړې) را به شي، زه به هم دا درشل بيا ووينم، او که خدا ے مه کړه..... (هغې دوه گامه په شا واخستل) زه به دې کور ته ؤ نه گورم. زه تاسو له هغه وخت پورې مړه شوم، تر څو چې ځيرک خان دلته راغله نه وي.”

د دغه وېنا په وخت څو ځله ښکلې او مور ئې د هغې نه د پروني

اخستلو د پاره لاسونه غځولي وو، خو مابتی خان ته پرېښي نه وو. مابتی خپل مېړه هم کور ته دننه تللو نه ایسار کړی ؤ. هغې کور کښې خاموره ابی هم خبر کړې نه وه. د ځیرک بېلتون سره دغه کور مابتی هم وټاټېله. د دې که د بل چا وي او که نه، د قدوس او بلقیس زړونو کښې دغه غېږ سره نه وړاندونکې کرښه رابښکلې شوه. مابتی نیازینه وه، ځکه ئې تل خپله اوږېدلې او خپله کړې وه. دغلته ئې هم خپله واوږېدله، خپله ئې وکړه.

کاځوان نن ډېر ناوخته راغلو. دغه وخت پورې د ځیرک خان سترگې ورغلې وې. د ورکړې سره ښځه کښېناستلو. اوس هم که هر څو د هغه زړه لاپه ځای نه ؤ، خو بیا ئې هم کاځوان وپوښتلو، “کاځا! ډوډی؟”

“خوړلې مې ده”

کاځوان خپله کوټه کښې چاپېره کتل. هغه څه وئېل غوښتل، خو د خبرې تاده ئې ایښودلې نه شوه. دا د هغه کور ؤ. دېوال ته اغوستن ځوړند وو. یو مېخ ته بېوځه هم ؤ. پکې تورښن غوندې جالکي نیولي وو. په دېوال د تېر باران د خڅوبي خاپونه ښکاره وو. تاخ کښې لوخي پراته وو. د دورې بوي د هغه سپېر مو له اوږه نرۍ کشارۍ ئې غوړونو له راغلو. هغه ته ښکاره شول، لکه چې نیمکۍ دغه کوټه جارو کوي. هغه نه کوټه کښې ولاړ ځیرک خان هېر شو او خیال کښې د نیمکۍ سکونډلو د پاره وځوځېدلو، چې د نکورې غږ ئې تر غوړو شو، “داجي! ما له دې الي پیاوړل؟”

نكوره خو اوس واده شوي هم ده. هغه ته كه ډېره گرانه وه، خو كله كله چې به داسې وخت كېنې هغې غږ وکړلو، نو ده به هم سوخت نه شونډه وچيچله.

“كاكا! خبر خو د څه كنه؟”

د خيرك خان تنكي خبرې لكه د نكورې د غږ هغه بيا ژور خيال نه راوويستلو. هغه د خبرې د پېل كولو ته څو ورځو نه ځان ژغورلو او نن خو هغه د خيرك خان خبره هم كړې وه، خو په لاره ئې بيا ځان ملامته كړو، چې هغه به خيرك د چا په اسره دغلته پرېږدي. كور ته راتلو سره هغه خپله پرېكړه بيا واخستله، ځكه چې هغه كله هم كور ته راغلي و، هر ځل هغه د نيمكۍ اغوستن مېخ ته داسې ځوړند ليدلي و، لكه چې چا راخستې او اغوستې وي. نن خيرك نه پخپلو شونډو مېنلې رنگ هم هېر شوي و، ځكه خو سره د راتلو كاډوان د خبرې تاده اېښودلې نه شوه.

“گوره خيرك خانه! ستا پلار زما ډېر ښه ملگرې و او د چا په نوم چې ستا پلار ستا نوم اېښي د ځي، هغه ما سره كراچۍ ته راغلي و. هغه وخت مونږ هلكان وو. د دې ښار ډېر ژور كومه د ځي. دلته ډېرې تيارې دي. ما دلته خيرك بائېللي و (هغه كېښناستلو سره غلې شولو، پېزار ئې وويسته او بيا ئې خپله خبره روانه وساتله) خيرك زړه ور و. په ژوند دې ښار هغه تېرولې نه شو. ځكه ئې ووژلو. هغه ستا غوندي نه و، زما به ئې نه منله. ته د هغه غوندي نه ئې، زه ستا منلې نه شم.”

خيرك د زمكې نه سترگې اوچتولې نه او كاډوان هغه نه سترگې

ويستلې نۀ. نن د ځيرک د پاره هغه خبره هم کړې وه، او دا زړۀ ئې هم کړۀ و، چې ځيرک خان به هلته بوځي، چې هغه د ځان غوندې خلقو سره خوشاله شي. بيا لاره کښې کاکوان په ځيرک ووپرېدلو او کور ته راتګ سره هغه يو ځل بيا خپل زړۀ وپرومبۀ. خبرې ته واړولو. اوس هغه دا پرېکړه کړې وه، چې د ځيرک په خوښه به ګام اخلي.

”کاکا! ما ته داسې ښکارېدل، چې زۀ نۀ د فردوس لالا ټولګي کښې د ناستې يم او نۀ کميلې سره ځاېږم. هغه ورځ تا د پرځند کاکا سره خبره وکړه او اوس زۀ دا ګڼم، چې يو ځل زۀ هلته ورشم. يو ځل زۀ هاغه ځاۀ ووينم.“

”خو کۀ تۀ هلته هم خفه وې، نو بيا؟“

کاکوان د ځيرک خبره نيمه کښې غوڅولو سره پوښتنه وکړه.

”زۀ به دا ووبم، چې سلګيو سره ژوند دۀ،

څۀ هلته وې او څۀ به دلته شي.

زۀ به دا ووبم، چې ژوند يو پېټۀ دۀ،

څۀ مې هلته يوړو، څۀ به دلته وګرځوم.

زۀ به دا ووبم، چې په ما د خداۀ دغه پېرزودۀ،

هلته مې ورته هم غاړه ايښې وه، دلته به ترې هم څنډۀ نۀ کوم.“

په دې بله خبره نۀ کېدله. کاکوان سر نه خولۀ. اخوا کړه او کټ

کښې ځملاستلو. هغه څۀ و نۀ وېل او دغې چپيا ځيرک ته يو

سوال پرېښودلو، چې د هغه کاکا د هغه د ژوند د پاره کوم ګام

اخستۀ و، هغه به مرام ته ورسوي او کۀ نۀ؟ هغه دغه ځواب په

سحر پُربنودلو. خو شېبو کنبې د هغه سترگې خوبولې شوې او هغه اوده شو. د خیرک خبرې یو مخیزې او نېغې وې. د ځانگړي ژوند ډېرو کړاوونو د هغه خیرکتیا ډېره کړې وه. د کلي نه کراچۍ پورې مزل او وېره او کړاو هغه باندې هسې تېر شوي نه وو. هر څه چې وو، خو د خیرک زړه ډاډه و او دا هغه له ډېره وه.

دغه ورځو کنبې د کراچۍ په ځوي پوهه گرانه وه. د ورځې سر او پنبې به یخې وې، منع کنبې به اور وربدلو. کراچۍ کنبې یوه سپېڅلې سا راغلې وه او د کراچۍ د سیلۍ او سمندر څپو هغه ته هر کله وئبلې و. کلي کنبې اوس د هغه په روکېدلو ځلې غلې شوې وې. پرخند کاکا به ځان ناجانه کولو د پاره کله کله قدوس یا پانوس ته ووي،

”زړه به نه خوړې! اوس لوي هلک د م. د هغه خپل ځوي داسې و، چې چا سره ئې اروا نه گډېده. را به شي مړه!“

هغه به دغسې د قدوس یا پانوس ځله وخت په وخت گنډله. (رڼا ورځ وه، خو غل هسې په ځان تیاره کړې وه). دې ته د چا هم پام نه و، چې کاکوان به زیاتره وخت د خیرک خان او ناموس خان سره تېرولو. د ناموس مړينې نه وروستو په ورومبي ځل هغه د خپلې لور واده ته دومره وخت کلي کنبې تېر کړو. هغه چا ته هم وئيلي نه وو، چې کله به کلي کنبې پُرېږدي او بیا یوه ورځ ناڅاپه هغه دغه پُرېکړه وکړه. په کومه ورځ چې کاکوان کلي نه لاړو، هم په هغه ورځ خیرک خان هم ورک شوی و. دغه کور نه خپل تگ سره خیرک خان ډېر څه وړي وو. ټولو نه لویه اغېزه په دغه کور د

مابتنې سوگند ؤ. ورومې خو د تماکو په خېلو تورې پيشوگۍ اړمې شوې. قولبه کنډمه شوه. يو غوټی روغ رمټ راپرېوتلو او مړ شو. تورې پيشوگۍ خان لږ وروستو ښکاره کړو، غوټی هم دغه لسو ورځو کښې مړ ؤ. داسې نورې ډېرې خبرې هم وې. د ځيرک خان داسې خوي نه ؤ، چې دغه کور ته به ئې ښېرې کړې وې. مونږ دومره وئېلې شو، چې د ځيرک خان سره د هغه دعا هم د دغه کور انگنې سپېره پربښود ډېر تروره وتلې وه.

بله ورځ د شپې تياره کښې څلور بډکان د کاځوان کور ته راغلل. د کور وړوکی غونډې انگنې کښې هغوي د کاځوان سره گڼگوسو کښې بوخت وو او د څو شېبو مزل پسې کوټې ته دننه شول. د ځيرک خان ليدلو سره هغوي وار په وار د ځيرک خوا له ورغلل — د هغه زڼې له ئې لاس يوړل — د مينې، حېرانتيا او پېرزو ډکو سترگو سره ئې ورته وکتل او په هر ژبه د "ماشاء الله" او "چشم بد دور" غږونه وختل.

"دا په ما ازمېښت د ډېر معصوم او نازولې د ډېر د دغه په خوښه ما راوستلو (بيا ځيرک خان ته مخ ور واپروي او د هغه پام ځان ته راگرځولو سره) ما د دغه په خوښه دا راوستی د ډېر زه يوه ټکه هم نه اخلم. تاسو دا خفه نه کړئ او — او".

کاځوان د نورو خبرو توان وټاکل. ځيرک خان دې نه خبر نه ؤ، چې که کاځوان غوښتل، نو ډک موټی پېسې ئې اخستې شوې. که وخت د کاځوان دغه خبرې بيا چرته د ځيرک غوږ کښې وکړې، نو ځيرک به په کاځوان نور هم مېن شي.

هم د دغه شپې بودونونکې تياره کښې خلورو بدکانو هغه ځان سره هغه کوڅې ته يوړلو، چرته چې سپين روبي د شپې تياره کښې گناه نه خوند اخلي او د ورځې رڼا کښې په توبو د خدا ۍ د تېريستلو هڅه کوي.

هم دغه ورځو کښې تورپوختکو د برخو او پېژندگلو د پاره په امريکا کښې خوځښت راوړونکي ارتھر لوتھر کنگ ته دا درناو ۍ ورکړې شو، چې سرمشر رېگن په قامي کچ د هغه د کليزې نمانځلو لاسليک وکړو او نړۍ دغه د خپلې پېژندگلو او برخې غوښتونکو خوځښتونو د پاره د يو مخوريز برياليتوب په توگه ولمانځلو.

”خپل ټټيو د بل د اس نه غوره گڼم (پرځندکا کا خپل ډولځاي کښې هلکانو سره شين شوم ۍ) داسې وکړه، چې که ستا پرې څه کار نه وي، نو ما له ئې راکړه! څه به درته اوس نغدي کړم او څه به غنمو کښې درو شمېرم.“

”پرځندکا کا! ته به پرې څه کوې؟“

”د شامودام پخته! زه به پرې سورېرم“

(ناست ټول بيا شننه شي. د پرځندکا کا چوپال دې ودان وي).

”پرځندکا کا! دوه پايې او دوه ډنډې دي. ما نه وژگار د ۍ. را وله

ئې او خپله توده سره پرې کوه! زه به اوس تا نه څه نغدي اخلم؟“

”د غر نه لويه او گل نه ښکلې دې ووبېله (پرځندکا کا رمنځ له

غابښونه وځنډي) خو زه وايم، چې د پردي وړوکي وپړيا توکي د

زباد سره د ملامتيا لوي غېڼ هم وي. بيا به ورته هر وخت کونجه

گرځې. (د هلكانو سترگو او وړوځو نه ښكاري، چې د هغه په خبره ځان پوهوي) ما ته ئې سر ښكاره كړه! څه واخله او څه نېټه كړه! چې زما شي، نو زه پوهه شه او هغه پوهه شه! په گدۍ ئې كښېنم، كه په ډنډو كښې ئې ځم. هغه هسې هم ستا د نيا ماډل دے.

پايه كښې پرځندكاكا د شامودام ځوي نه سېكل واخلي او بيا هم د كلي چپيا كښې د پرځندكاكا ډولځاي په زوره زوره خاندې. په وړومبي ځل ځيرك هم دومره په زوره وځاندل. ژوندۍ سا د هغه مړخپنه ځاندره كښې ويښه شوه. دغلته مېشته مخونه هغه پرون نه پېژندل او نن ځان ته وائي،
 "دا ټول زما ملگري دي".

دې سره هغه خپلو او د نورو اغوستن او مخ ته وكتل، د هغوي كړو وړو ته څېر شو او بيا ئې ووي،
 "نه! دا ټولې زما سوېلۍ دي".
 پرون پورې هغه غلۍ و، نن گويا شو.....

پرون پورې د هغه زړه كښې وېرې بوټا كول، نن د هغه زړه لوي و او ډاډه و.....

پرون هغه خپلې تندې له اوبه غوښتلې نه شوې، نن هغه پخپله څښلو نه اگا هو نورو ته ست كوي.....

پرون هغه د نورو ښكلا، مكېزونو، خبرو، كړه وړه، پېزار او اغوستن ته پسڅېدلو.....

نن د هغه سترگو كښې وياړ و. مخامخ ځوړنده هنداره كښې هغه

رو رو ځان ته سترگې جیگې کړې، خپله شونډه ئې له ډېره نازه
وچيچله او ځان ته ئې ووي،

”د ښکلا جوین او ځمار خو ما کښې اوسېږي.“

نن د رېمه ورځ وه. هغه د ماسخوتن نمونځ پسې په مصله ناست
ؤ، دعا د پاره ئې لپه خوره نیولې وه، ناڅاپه د هغه پام تمبې ته
شو، چرته چې به شېبه وروستو یو مخ ښکاره کېدو، په نمژنو
سترگو به ئې د ده ته کتل او بیا به روکېده.

”خو دغه سترگې زما لیدلو نه وروستو کوټه کښې څوک گوري؟“
دې خیال راتلو سره هغه دعا ته خوره شوې لپه راغونډه کړه او
چې څنگه ئې شا ته مخ واړولو، د دغه کور مشر ده ته په یو اېړ د
اوبښکو ډکو سترگو سره کتل. تېره ورځ ماښام نه چې ځیرک دغه
کور ته راغلی ؤ، هغه نمونځ پرېښه نه ؤ. نمونځ هغه د سړو
غوندې کولو. رکوع، سجده او قعده کښې د ښځو څرک لیدلې
شو.

”مودې وشوې، چې دې کور ته سجیده نه وه راغلې (مېرaban
خپله ژړا ټینګه نه کړې شوه) تا سره دلته سجیده راغله.“

هغه څو ګامونو سره ځان ځیرک ته نژدې کړو، د هغه اوږې ئې
منګولو کښې کلکې ونيولې،

”تا سره دې کور ته سجیدې راغلې دي — ته ډېر نیازین او ډېر
سپېڅلې ئې — خدایه! یه خدایه!“

دغه غږ په زوره شو. ځیرک که په ډېرو خبرو نه پوهېدلو، خو د
اوبښکو په ژبه پوهېدلو. دغه اوبښکو سره د هغه ژوند ؤ، ځکه خو

د هغه سترگې هم لوندې شوې. دغه اوبنکو به د خیرک خان دننه ټول دُرانۀ پیتېي خان سره واخستل او د سترگو په لاس به ئې بهر وُغورخول. خۀ وخت پورې به بیا د هغه زړۀ سپک ؤ. د "یه خدایه!" چغې سره د دغه کوتې ور ډېرو بنځونکو نه ډک شو. کۀ کراچی او د خیرک د کلي ژبه، خوي، اغوستن او داسې نورو ډېرو توکو سره توپیر لرلو، خو د جذبو د څرگندونې ژبه یوه وه (د جذبو د څرگندونې ژبه ټوله نړۍ کبښې یوه وي، هر څو کۀ د څرگندونې لاره بېله بېله کېدې شي). د خیرک د کلي غوندې سپیلني او نمبر دغلته هم وو. ماسخوتن ناوخته چې خیرک ځملاستلو، نو دغه وخت د دغه کوڅې هر کور او هر ګوټ پیر کبښې شپه وینښه شوې وه. د پېنزېبو شُرنگا سیلۍ هم ځان سره نځوله او دغه وخت د سپیلنو لوګۍ د هغه سترگو او بوي سپرېمو ته ورسېدو. دغه سُو د کۀ هر څو ژوند کبښې چا په هغه کړمۀ نه ؤ، خو هغه اُردلي وو چې څوک د چا نظر ولې ماتوي. ژوند کبښې یو ځل دوه د مشرې مور په وېنا مشکۍ، څو ځله ځامورې ابۍ او مابتۍ د هغه نظر مات کړمۀ ؤ. یوه ورځ خو ورلۀ په انتګي مابتۍ د رنجو خال هم ایښۀ ؤ.

“دغه پتو ستا د مۀ؟”

خیرک په دېوال د مدهوبالا څوړند انځور ته ګوته ونيوله. دغه انځور سره د “پاکیزه” د میناکماری، د “بازار حسن” د ثمینہ پیرزاده او د “منډي” د سمیتا پاتېل انځورونه هم څوړند وو. “نه — دغه زۀ نه یم — دغه پتو هم زما نه د مۀ. زما او د دې

نومونه یو دي، نور هېڅ نه.

“دا خو ستا غونډې ښکاري!!!”

یو لاس کښې مجمر نیولې او بل لاس سره لکه بیوځې لاس په ځای ولاړ وو. مدهوبالاڅه خیال کښې ورکه وه او د ځیرک دغه معصوم تپوس ته موسکۍ بیا لوځه هغه ته کولو سره ئې ووي،

“اوس نه. پخوا دغسې وم — (هغې د انځور نه سترگې په قلاړه مجمر ته ښکته کړې) دغې نه هم ښکلې وم (هغې په ځان لږې خندا د پاره زیاتې وکړو او بیا ئې انځور ته وکتل) ځکه خو مېرaban ما له مدهو بالانوم ایښه و (یو څو ساگانو له غلې کېدو او سکروټو له پوکې ورکولو نه وروستو) ما ټول ژوند د دې د نوم په پور تېر کړو او نن د خپلې برخې د ونې سیوري ته کښېناستم.”

“تا او دې کښې خو څوک هم توپیر کولې نه شي.”

مدهوبالادې خبرو سره څو شېبو له د ځیرک سترگو کښې وگوري او هغه ته ښغ کتلو کښې ووائی،

“ما به هم کله کله ځان و نه پیژندلو. ځواني وه، ښکلا وه، جوبن و او ډېر مینه وال وو. بیا چې ځواني لاړه، ښکلا لاړه، جوبن لاړو او مینه وال لاړل، نو زه خپل ځان ته مخامخ ودرېدم.... ځان مې وپیژندلو او دغه پېژندگلو ماته کړم.”

“ته ولې نه خاندې؟ گوره پتېو کښې هغه ستا غونډې ښځه چې ده، هغه خو خاندې.”

(مدهوبالاد ځیرک ځان په دغه پوښتنه لږه موسکۍ شي او ځواب ورکړي) “زه ډېره ښکلې وم، ډېره به خندېدم، خو بیا زه د نظره

شوم. اوس خويو مدهوش زما نظر ماتوي، زه د هغه تنده ماتوم.“
(پړېده مړه! د مدهوبالا سر کښې ډز شوه دے. اوس ځيرک
مدهوش څه پېژني او د هغه تنده څه پېژني او مينه وال څه پېژني
او پېژندگلو څه پېژني؟)

خو شېبه له ځيرک او مدهوبالا دغه انځور نه سترگې و نه
ويستلې. مدهوبالا د خپل تېر شوي جوبن ساندي ته غوړ شوه او
ځيرک د مدهوبالا د خبرو معنې لټولې. دغه سانده د مدهوبالا د
سا ملگرې ده او دغه خبرې اوس وخت کښې ځيرک د پاره د
پوهې چرې هم کېدلې نه شي.

کلي نه د کراچۍ. مزل ځيرک په وينن خوب تېر کړے و. د مزل
سترې او اوږد پلؤ هغه ته لکه د کوچنيتوب د خوب لږ لږ ياد وو.
کراچۍ کښې د بنارس اډه کښې کوزېدل او بيا د فقير کالونۍ
پربشان چوک نه په جابنه کوڅو کښې د کاکوان کور ته رسېدل
که وشمېرو، نو ځيرک ته ډېره لاره د بنارس نه فقير کالونۍ پورې
بنسکارېدله. د پربشان گرځونې نه چې کومې څلور پخې لارې
وتلې وې، د هغو په هر اړخ بې شمېره لوتې وېرې اتۍ،
ډولځيونه، د کېستيو، د منياري، د اغوستن، د لوبنو، د لوبو،
د نورو ډېرو توکو د اخستلو او خرڅ ځايونه وو. هغه وخت خو
هغه پوهه نه و، چې گرځونه کښې دومره ډېرې تورسري څنگه
سرتورې د لوتې لارې په غاړه ناستې يا ولاړې دي، يا گرځي او
موټرو يا رکشو کښې ئې څه خبرو د پاره سرونه دننه کړي دي.
ټول ژوند کښې بيا هغه ته ډېر ځل د فقير کالونۍ د دغه گوټ پېر

په غاړه د چيو خښلو وخت په لاس نه و ورغلی.

اوومه شېبه

ډېرې خبرې تر دې سپیناوي ته پاتې وې. د مېترخان د ځوي واده کښې د ځلمي بهرام په مردکي ژوبله کۀ د هغه د مړینې لاره نه وه. گرځېدلې، بیا هم د بهرام وینه د مېترخان په وراره نڅښتې وه. دغه وینه د مېترخان، د هغه د ځوي، د وراره یا کۀ د هغه کورنۍ کښې هر څوک وو، د وینې د توبدللو نه پرته نه وینځلې کېدله. پښتنې وینې چرې هم بې له وینې نه ستنېږي. مړۍ خاورې شي، خو د هغه د کور ژوندي د هغه د قبر د خاورو نه د هغه د وینې پېغور اوري او دغه پېغور نه لمبه اخلي. د بهرام وینه اته کلونو پورې د مېترخان د کورنۍ درشل ته ناسته وه. تېره ورځ د مېترخان وینه د بهرام د وینې وینځلو د پاره توي شوه. د بهرام وروڼو د خپل ورور د قبر په ځله برغولۍ کېښودلو. د بهرام وروڼه خبر وو، چې نه دغه وژنه مېترخان کړې وه او نه د مېترخان وراره د بهرام په وینه خپل څۀ سر راگرځولو، خو د کلي اولس پېغورونه وو او د بهرام په ژوبل کېدلو د مېترخان د وراره تېښته هیله شوه او د دغسې اته کلونه د دښمنۍ بوټا نن مېترخان وځوړو. د مېترخان ښه ورځ چې کلي کښې چا زغملي نه شوه، هغه د بهرام ساگانو د پاره پړېوانه سیلۍ وټرله. اوس د مېترخان د کورنۍ خوښه ده، چې مېترخان په تله کښې د بهرام د وینې سره سم گڼي او کۀ د مېترخان د وینې ارزښت ورته د بهرام نه ډېر ښکاري.

کاګوان د مېترخان د وژنې نه و غوږېدلو او د ځيرک خوا له په تللو کښې ورته په لاره لاره دغه ټوله پېښه، دغې پېښې سره تړلې نورې پېښې او د مېترخان سړيتوب او د بهرام ځواني خېلمه ودرېدل.

”بهرام سره که دغسې مرګ نه ښائېده (لږه چپيا)

خو مېترخان هم بې ځايه توي شو“

کاګوان ځان سره زړه کښې ووي او بيا د ځيرک پله تګ نه اګاهو ئې چاپېره سترګې وځغلولې. دا وېره نن هم لکه د سيوري د کاګوان بدرګه وي، چې د کلي څوک قدوس خان دوي ته د ځيرک و نه وائي. هغه قدوس خان هم پېژني او د هغه په دووسۍ يا ايرزړۍ د سړيتوب رنګ هم پېژني، بيا هم هغه يو پښتون د ډې او په دې پوهه د ډې، چې د پښتون مړه ځاندره کښې پېغور سا اچوي. پښتون د ملا ځلې کښې د دوزخ په ليدلو جومات ته نه ځي، خو د دې پېغور نه ځان ژغورنې د پاره هر وخت اودس کښې ګرځي، ”لوي سنډا ئې او نمونځ نه کوي“.

په درشل پښه ايښودلو سره څه ګوري، چې د ځيرک نه چاپېره ګڼ بدکان داسې ناست دي، لکه چې په زوره زوره خدا نه وروستو بيا د څه داسې ځواب د اوږدلو هيله لري، چې خدا نه به لورې بډرې کيږي (ځکه خو پکښې د ځنې لاسونو مسواکې ګوتې په څلو پرته دي او ځنې لاسونه داسې جیګ شوي، لکه چې د غږونو د نه پورته کولو غوښتنه ئې کړې وي). مېرaban لکه چې د ځيرک ځنې مښي، ځکه ئې لاسونه د ځيرک څڼو کښې نڅښتلي

اؤ د هغه شا ته غلې ناست ؤ. د خيړک د بني لاس د مسواکې گوتې اوچت بند پخپلو شونډو پروت ؤ، بل لاس ئې خپله کينه خنه باندې د مېرaban تپلي لاس پسې نڅښتې ؤ اؤ سترگې ئې داسې اوچتې نيولې وې، لکه چې خه دونې له خواب لټوي. د هغه د سترگو گاتي بني اړخ ته اوچت وو، حکه ئې د سترگو سپين اؤ تور ډېر ښکاره شوي وو. هره سترگه کښې د اوبښکو يو يو ټوي شوي خاڅکي دغه تور اؤ سپين نور څرگند کړي وو. (کاکوان دومره خو پوهه شو، چې دغه اوبښکې د خدا سره راغلې وې. د مخونو تختۍ نه داسې برېښېدل).

“خيړک ښه د مې کنه مروا”

اؤ دې وئېلو سره خيړک خپلې سترگې يو ځل د هغه شا ته ناست مېرaban ته واړولې. دې اوږېدو سره يو ځل بيا د خدا انگازې د دېوالونو نه راوتمېدلې، چې يوې گنگوسې د دغه انگازو ټول زوږ ځان کښې راوښتولو،

“زرکه”

د سميتا دغه “زرکه” په ټول ډېر دروند ؤ. د “خيړک” سره د غريز سمون نه پرته ئې هم يوه نيازبينه معنا وتله. د خيړک سترگې، د خيړک شونډې، د خيړک غړۍ، د خيړک څرمن، د خيړک ځاندره، د خيړک تگ اؤ زرکه. که د نومونو اېښودونکو يوه ډله ټاکلې شوې وه اؤ د خيړک د پاره د خه ښځونک نوم اېښودلو کار ورته سپارلې شوی ؤ، نو اړو مرو به ئې هغه د پاره هم دغه “زرکه” نوم خوښولو. ټولې سترگې يو بل ته وار په وار واوږېدلې

اؤ ټولو سترگو کښې دغه نوم د پاره د خوښې څرک ؤ.
 ”نن نه به دا زرکه وي.“

د مېرaban په غلي غږ کښې دغه پربکړې وېلو سره ځيرک خپلې
 سترگې يو ځل بيا مېرaban پله واړولې. مېرaban هغه خپله سينه
 پورې جوخت کړو او په دغه کوټه درنې چپيا وزرې خورې کړې.
 نن ځيرک خان له بل نوم کېښود ښو. دا نوم به اوس څوک نه
 وړانوي، ځکه چې دغلته د نومونو وړانولو دستور نشته. د
 ځيرک خان نه که چرې چا ”ځيرکو“ کولو، نو مشرې مور ورله د
 پلار څمخ.....

په درشل ولاړ کاکوان کړاغې سترگې ولاړې. هغه ته د چا پام نه ؤ.
 دومره مينه، سود او پېرزو هغه په ټول ژوند کېښې ليدلې نه وه.
 سميتا د ”زرکه“ نوم اخستلو نه وروستو غلې شوې وه. د نوم
 اخستلو په وخت هغې د ځيرک مخ کېښې سترگې ښخې کړې وې.
 نه هغې چا ته د دغه نوم اخستلو نه وروستو کتلي وو، نه ئې
 خپلې سترگې تر دغې سا د ځيرک مخ نه ويستې وې.

”سميتا! خواږه راوړه کنه! د ټولو خلې خوږې کړه!“

د ځيرک تند ښکولو سره سم مېرaban سميتا ته دغه ووي او
 بيا ئې خپل پلؤ پسې لاسونه د روپيو راخستلو له وځخول، چې
 سميتا ووي،

”دا خواږه زما له اړخه.“

”ولې؟ زمونږ برخه پکښې نشته؟“ د تاجو تپوس نور هم ځان سره
 ملگري کړل او خوږو راوړلو د پاره سميتا د ورلاره ونيوله. درشل

ته رسېدلو سره هغې کاکوان وُلیدلو او دغسې کاکوان پخپل
غلي ودرېدو د پښېمانۍ نه سترگې ښکته کړې.
”دنته ورشه!“

د سمیتا خبرې او لارې پُربښودلو سره د نورو هم هغه ته پام شو او
هغه په درشل دنته پښه کېښودله.

”راځه! راځه! تا خو زموږ کور ته ژوند راوستلی دے.“
مېرaban په کاکوان د هرکلي پېرزو وکړه. ځیرک هم د هغه هرکلي
ته پاڅېده. ځیرک په اوږه لویته سمه کړه. د هغه په سترگو او
شونډو موسکا وه. کاکوان وُلیدل، چې خاورې د خپلې خاورې
رنگ واخستلو. په سا کېدلو سره د ځیرک سترگو کېنې د زرکې
نظر وینښ شو او هغه زمکې ته وکتل.
”لکه چې ځیرک خپله پېژندگلو نوره کړه؟“

کاکوان د چيو نه گوت شوملو سره سم مېرaban وپوښتلو. د
کاکوان دغه کور کېنې ډېر درناوې کېدلو. د دغه کور هر بدک
د زرکې راتلل د کاکوان ورکړه گڼله.

”د هرې سندري ځان له سروي، ځان له تال وي. د ټیټ غږ سندر
چې څوک اوچتو پر دو کېنې رانیسي، نو هسې ځان سترې کوي.
هر سُر پخپل ځای او خپله پرده کېنې ښه ښکاري.“

(مېرaban لکه د یو ژور فلسفي خبرې کولې. هغه مخامخ څوکی
باندې داسې ناست و، چې یوه پښه ئې ښکته خوړنده وه او بله
پښه ئې ښغه کړې وه او په دغه پښه ئې خپل هغه لاس اډانه کړې
و، د کوم لپه کېنې چې ئې خپله زنه او د مخ ټوله کاسه ایښې وه)

”په زرکه د ځيرک پرده وه، ځکه بې ځاي ؤ، ځکه رږېده. اوس هغه خپل سر له راغلو. اوس به رنگ هم راپرېږدي او د هرې سا نه به خوند هم واخلي.“

کاکوان تلې د مې او شپه رو رو خپل رنگونه شيندلو د پاره تيارو کښې شړنگ شړنگ خوځي.

”ژوند د تربدلې هوسۍ سترگې دي، چې وينم ئې نن هډو د مرگ نه بغاوت کوو، چې څه کيږي؟ زړه مو د نړۍ په نندارو باندې ډېر وځوړه اوس د بنائستونو تلاوت کوو، چې څه کيږي؟ ډېره مې ادا ستا د ښکلا په باب کښې وکړله دا ځل ئې تفسير لکه قيامت کوو، چې څه کيږي؟ ډېر په اقتداء کښې د بې لارې ملا پاتې شو دا ځل به مدهوشه! امامت کوو، چې څه کيږي؟“

د کوتې نه بهر د ”مدهوش“ غږ واوږېدلی شو. دا ورومې ځل نه ؤ. دې نه اگاهو هم زرکې دغه دروند بوغ غږ اوږېدلی ؤ او نن هم ورته ياد د مې. هغه وخت وئيلي شوي وو،

اے! د خپلې مينې لېوتوب خمار وهليه!
 زه به دې پخپل حسن نشه په سر کښې ماته کړم
 ته را ته يو ځل د خپلو شونډو په سر ووايه!
 زه به ستا د ست سره توبه په سر کښې ماته کړم
 زه به د ورتلو سره مدهوشه! ورته سپارم ځان
 زه به ئې د زړه هره گيله په سر کښې ماته کړم

اؤ دغه غږ اؤرېدلو سره زرکې ليدلي وو، چې مدهوبالا تونده پاڅېدلي اؤ بهر وتلي وه.

مدهوش ټول ژوند شاعري ته سپارلي ؤ. مدهوبالا سره مينې نه وروستو هغه د نړۍ هرې چارې نه ځان رانغښتې ؤ. دغه مينه په ډېره حسن پرستۍ، لږه خواخوږۍ اؤ لږه ډېره جنسي تنده باندې اډانه وه. يو ځل مدهوبالا د پېژند روغولو د پاره تلې وه. يوې کړکۍ ته سړي اؤ بلې ته ښځې ولاړې وې. دغه د مدهوبالا د جوېن ورځې وې. د شپې که به هر څو سړي د هغې په درشل لکه د ځاؤرو پراته وو، خو دغه ورځ وه اؤ د ورځ په رڼا کښې گناه کوونکي خپلو مخونو باندې د سړيتوب نقشونه برخېره کوي. مدهوبالا که به د نندارې په وخت هر څو د سازونو په ښوونه لکه د مستې زرکې په چرچقو وه، خو دغه ورځ وه اؤ د ورځ په رڼا کښې به د هغې مخ اؤ خويونه نور شول.

هغې دا نه وئېل، چې څوک دې هغې له خپل پېر ورکړي، خو هغې دا هم نه گڼل، چې دغلته به هغې پسې ملنډه ؤشي. "اخوا شه! د ښځو لېږ کښې ؤدرېږه!"

يو سړي هغې له دیکه ورکړه اؤ د کتار نه ئې ؤويسته. د هغې سترگې وټرېدلي اؤ چې څنگه د ښځو پله روانه شوه، نو يوې ښځې پرې غږ ؤکړو،

"دېخوا را نه شې! (دې غږ کښې کړکه اؤ زور ؤ) خدا مې مو ورکړه چې".

"نوزه کوم خوا لږه شم؟" مدهوبالا په ځا مې ؤدرېدله اؤ ځان سره

ئې بې د شونډو خوځولو ووي. دغه پوښتنې له تر دغه وخته هغه د خواب لټون كښې وه، چې كړكۍ نه پرې بابوگي غږ وکړو،
 "اے دغه! (او سر خوځولو سره) نه ريښتيا، اے دغې! (او بيا ملنډه كولو سره) دغه ئې كه دغه ئې، او چې پېژند كښې به درله خه ليكو؟ خه! پښې سپكوه!"

دې ټول وخت كښې مدهوبالا د دواړو لاسونو گوتې يو بل كښې وركړې او خپلو شونډو ته نيولې د خپلو گاغیرو سترگو سره (چې دغه وخت پكښې د گيلې اوبنكې هم ځلېدلې) چاپېره كتل، چې يو دروند او بوغ غږ ووي،

"دا خه خبر دے، چې ته به ورله پېژند كښې خه ليكې. دا د خداے نه تپوس وکړه! (دغه خبرو سره هغه كتار نه وتلے كړكۍ پله روان شوے و) چې كه دا ئې ستا د مور غوندي يا ستا د پلار غوندي يا زما غوندي يا ستا د خور غوندي روغ كړے و، نو خه تېل پرې سوزېدل؟ د هغه په خدايي كښې پرې خه كمے راتلو؟ د هغه نه تپوس وکړه، چې هغه درته ووائي. تاسو خو وائي كنه، چې هغه په هر خه خبر دے، نو بيا دا خواب هغه نه ولې نه اخلي؟"

"مدهوش! پرېږده! راخه ترې!"

كتار كښې ولاړ يو سړي په مدهوش غږ وکړو او هغه په خاے د دې چې كتار ته ستون شوے و، مدهوبالا پسې روان شو او نن خومره كلونه تېر شوي دي، خو مدهوش د مدهوبالا خوا له خامخا مياشت كښې يو ځل ورځي او مدهوبالا هم خپل زړه هغه

ته سپارلې دے. دغه مینه پټه پاتې نه شوه. مدهوبالا ته که اوس پورې پېژند په لاس ورغلی نه دے او دغه پېژندگلو د هغې بې بېلامه، بې نخښې او پټه ده. مدهوش د کلي کلوبغی نه ووتلو او د مدهوبالا ارزښت مندی، کښې ټیټ شو. اوس چې مدهوبالا نوي څوک دغه بازار کښې وويني، نو مجمر لاس کښې اخستې د هغه نظر ماتوي (مدهوبالا دا گڼي، چې هغه د نظره شوې ده). ډېر وختونه تېر شول. اوس مدهوش هاغه مدهوش نه دے او مدهوبالا هم هاغه مدهوبالا نه ده. د مدهوش مخ کښې کوتونه ژور شوي دي او وېښتو کښې ئې د سپینو شمېر په تورو اوږدلی دے. اوس ډېر تراخه څښکي نه او ډېر توده سيزي نه. چې کله هم راشي، مدهوبالا ځان ښکلې کړي. د برنډې کین اړخ ته کوټه کښې یو بدک هم مدهوبالا او مدهوش باندې نه بلوڅي. مدهوش که دغلته یوه ورځ پاتې کیږي او که دوه ورځې، مدهوبالا د هغه په څنګل پرتې وي.

دا مستي او دا شراب، زه گنهگار ښه یمه

دا سپرلې او دا شباب، زه گنهگار ښه یمه

دا ځواني او دا عذاب، زه گنهگار ښه یمه

شېخه! ته گټه ثواب، زه گنهگار ښه یمه

د مدهوبالا د کوټې نه داسې ډېرې سندرې راځي او مدهوبالا دغه سندرې د خپل ژوند تاریخ د پاره خوندي کوي او کله کله پرې خپله غاړه هم گوري. د دغه سندرو د پاره په یوه پاڼه مدهوش غټ غټ لیکلي دي، "د ټولې مینې نیمګړې سندره".

قدوس خان اوس هم کله کله ځيرک يادوي، خو پانوس لکه چې د خپل مړ ورور او مړې وړندار په ژوندي وراره هم خاورې اړولې وې. د خامورۍ ابې د څلوېښتۍ نه چې وړندار راغلې ده، نو پخپله ئې هم کټ نيولې دے. هغه د مابتۍ هغه سلگۍ نه شي هېرولې، کومې چې د يوې ښځې په دې خبره را ماتې شوې، چې "خدايه کنه! د ابې سا ختله او په خله ئې د قمرو هغه خوۍ يادولو" (بيا داسې خبرې سره خو هغه ښځې هم پوزه لږه ډېره رابښکلې وه، نو اغېزه ئې زياته وه). ډېرې مودې راهسې وړندار ليدلې وو، چې د ځيرک په يادولو به د مابتۍ سترگې ډېرې غمژنې کېدلې او د هغه روکېدلو نه وروستو د هغې سترگو کښې د خدا د رڼا په ځامې د خواچينۍ توره لږه مېشته شوې وه. وړندار چې د مابتۍ نه خپل کور ته روانېدل، نو هم ئې ليدله، چې د خامورې ابې د مړينې اوښکو کښې مابتۍ د خپل ورک شوي ځيرک د پاره سلگۍ نغښتلې دي.

"مابتۍ د قمرو نه د پيو په ځامې مينه روډلې ده....."

دغه خبره باندې هغې د مابتۍ خيال په ډډه واړولو.

نمر او سپوږمۍ د يو بل پلؤ نه پرېږدي تياره او رڼا يو بل کښې روکېږي شپو ورځو ژوند په مخا راخستې دے ځيرک د زرکې ټول رنگونه ځان نه تاؤ کړل، اوس د سندرې غږ سره د چورلک مکېز زده کوي.

خپل کلي کښې د گل پرداز خان په نوم پېژندگلو لرونکې دغه کوڅو کښې "گل پري" شوې ؤ او هغه وخت به د هغه يو څو څښت

سره موسمونو ستوماني ويستله. د هغه پېژندگلو د يو مېړه په توگه کېدله. د هغه يوه لور او دوه ځامن اوس په پوهنتون کېنې دي. د کوڅې پائې کېنې جومات ته خېلمه د هغه کور د ۷۰ هغه به ماښام ديارۍ له وتلو. د هغه ښځه گل پري دې نه خبر نه وه، چې ماسخوتن د هغې گل پرداز خان پخپله گل پري کېږي او د هغه پښو کېنې پنږېښونه شنيږي. گل پرداز خان کلي نه د هغه د نيمگري ذات د تکميل خوب ويستلې و. دغه ښار کېنې هغه پوره شولې و. هغه په زېږون بدک نه و. د گل پرداز خان اغوستن کېنې چې به څومره غلۍ او سور و، د گل پري کېدو سره به پکېنې دومره مستي او جوين ډېر شول. د دوکړۍ ډنگ سره به چې هغه ټوپ کړل، نو ننداره کوونکې سترگې به بې پاتې شوې. د هغه مېرمن، د هغه لور او د هغه ځامن به چې د اولس نه د خپل پلار د سړيتوب اورېدل، نو په ده به وياړېدل. گل پرداز خان ځکه لرې ځان له استوگن ځوښ کړې و، چې رنگينه او مسته گل پري د هغه په درشل د هغه د خوږې درنې گل پري سره د چا په ځله مخ نه شي. هغه د دواړو گل پريانو منځ کېنې ځان دېوال کړې و. د هغه واپه چې ښوونځي نه پوهنتون ته شول، نو د هغه ټوپ سره به سترگې نه بېدلې، ځکه ئې دغه ځامنه ځان راوغښتلو. کور کېنې ئې ووې، چې د هغه کار نور نشته. د يو څو مړو په کور کېنې ئې کار پېل کړو. گل پرداز خان خپل ځان کېنې پټه گل پري ووژله او د يو گل پرداز خان ژوند ئې کولو. اوس هغه پنځه وخته نمونځ کوي. کله کله چې د پنږېښو شرنګ د هغه خيال کېنې

انگازې کړي او د هغه پښو کښې خوځښت راشي، نو ورسره ئې سترگې هم لوندې شي. هغه سترگې وژوري، شونډې وچيچي، سر وځوځوي او خپلې دنته گل پري له په مری گوتې کيږدي، بیا ځان پوره گل پرداز خان کړي. هغه غواړي، چې د هغه دنته گل پري دې چرې هم بیا هغه کښې او د هغه په دوهم ځوي کښې سا وانخلي (هغه یوولسم کښې زده کړه کوي او پلار د خپل ځوي په پښو ایښودلو پوهه شوې دى)، خو په یو خیال د بندېز هڅه، هغه خیال ته بیا بلنه ورکول وي، دغه د وگړي د ساپوهنې جوت ریښتیا دي.

اتمہ شبیہ

گل پرداز خان د پاره د هغه دننه ژوندۍ گل پري وژل ډېر گران وو، خو زرکې نه خپل ښکاره ځيرک خان ډېر زر هېر شو. ريښتيا خو دا دي، چې هغه ځيرک خان د زرکې ؤ. زرکه يوه ښکلې، نيازبينه، ناوياته او مينې نه ډکه سندره وه او د سازونو په ساپوهنه ځان پوهولو د پاره هغې کښې تنده پېغله شوې وه. هغې پښو کښې پنږبونه تړلي وو، د سميتا د راتگ لاره ئې خاړله.

”مړې! چرته تلې وې ته؟“ (د زرکې تپوس کښې د يو وړوکي د تپوس سپېڅلې مکېز ځلېدلئو) زه سمه ډېره سترې شوم او څومره وخت نه درته ناسته يم.

”څار شم د خپلې زرکې نه (سميتا د زرکې دلاسي د پاره ډېره نانې کتانۍ شوه) ما وې، چې خپلې زرکې ته ځان بيخي وزگار کړم.“

د سمیتا سپیناوی کولو پورې زرکه ودرېدلې وه، خپلې لمنې ئې سمي کړې وې او په خپله لويته ئې خپله ملا ترله.

”د بنځې ځاندره کښې مخ، تیونه، نرۍ، ملا او پلن کوناتي خپل زړه رابښکون او خپله ښکلا لري. د نڅا وخت کښې ساز ته غوږ کېږده، چې هغه تا نه څه غواړي، سندره باندې ځان پوهه کړه، چې هغه تا ته څه وائي او چې کله ته په دغه وېنا او دغه غوښتنه پوهه شي (سمیتا د گنگوسو غوندې خبرې کوي او دغه وخت کینه پښه په زمکه پوره ایښې، د ښۍ پښې کونډۍ لږه کړه کړي او پونده ئې لږه اوچته کړي، دواړه لاسونه خواړه کړي. زرکې نه یو گام په شا شي، چې دغه ښونه وويني)، نو بیا به“.

”په گډېدو شم“ (زرکې گڼل، چې سمیتا به ورته پنږب له د شرنگ ورکولو ووائي).

سمیتا د هغې دغه نیازینه خبره واوري، موسکۍ شي، خوا له ئې راشي او ووائي،

”نه! بیا به خپل بدن، خپله ځاندره گویا کړې (خو شېبو له هغه بې د څه ساز نه ونځيږي. د هغې پنږبونه شرنگهار کوي، هغه خپلو سترگو ته گوته ونیسي او زرکه وويني، چې سترگې څنگه خبرې کوي. بیا خپلو مېمو ته، بیا خپلې ملا ته، بیا خپلو کوناتو ته او زرکه گوته په ځله پاتې شي) ځان به دومره تنده تنده کړې، چې تا ته کتونکې سترگې جل واخلي. ته ځان کښې پټه شوې ښځه د نڅا په وخت ښکاره کوه. دومره مه ښځه کېږه، چې څوک تا بدک وگڼي“.

”د مدهوبالا غوندي بنه؟“

(سميتا بيا موسكى شي) ”هو! د مدهوبالا غوندي بنه.“

دغه وخت مدهوبالا د اوبو نه ډک جيخ لاس کښې نيولې ور کښې ولاړه وي.

”زرکې! سميتا ته د مېرaban نه هر څه زده کړي دي.“

مدهوبالا د زرکې خوا له په موسکو سترگو دغې وېنا سره راشي.

”او مدهوبالا د مېرaban ټولې دعاگانې گټلې دي.“

سميتا د مدهوبالا خبرې پسې تړلې خپله ووائې او زرکه د دواړو

سترگو کښې يو بل د پاره بشپړې مينې ته وگوري.

تک . تک

دين . دين

تک . تک

دين . دين

تنک . تنک . دين

تنک . تنک . دين

تنک . تنک . دين . دا

تنک . تنک . دين . دا

تنک . تنک . دين . دا

دينک . تنک . دين . دينک . تنک . دين

دينک . تنک . دين . دا

دا . دا . دا

سندرې سره څه وخت سميتا خپلو خوځښتونو سره زرکې ته نڅا

بنائي، بيا زرکه پاڅوي او مدهوبالا تداره کوي.
 مدهوبالا او سميتا زړونو کښې غواړي، چې يو بل ته وگوري او
 د سرگم سره د زرکې د نڅا ستاينه وکړي، خو هغوي د زرکې د
 نڅا يو خوځښت هم بائبلل نه غواړي..... هغوي نه غواړي، چې
 يوې شېبې له هم د دغه تدارې خوند له لاسه ورکړي. د سرگم
 غلي کېدلو سره سترې سترې زرکه د سميتا او مدهوبالا منځ
 کښې خوره وره ځملي. خو شېبو پورې د هغې پېنزېبونه هم
 دغسې شنيږي. هغه خوبولې وي. سميتا خو دغومره وخت کښې
 اوده شوې هم وي، خو مدهوبالا وينه وي. اوده سميتا په ډډه
 واوړي، د زرکې لاس خپله سينه پسې په اودو اودو جوخت کړي
 او زرکې ته مابتۍ مخامخ ودرېږي.

خوب گاهيره مرغۍ وه او د مابتۍ يادېدل په دغه مرغۍ د
 وېرې ليندې نه ويشتې شولې کانه شو. پرځند کاکا او کميلې نه
 وروستو که د زرکې زړه چا پسې کېدلو، نو هغه مابتۍ وه، هغه
 مابتۍ چې د گناه په شپه پکښې توبې د قمر و ساه پوکلې وه. د
 خامورې ابۍ مينه که هر څو زرکې ډېره گټله، خو هغه به د ورځ
 څه برخې د پاره وه. نن هغې د خپلو اندامونو د گويا کولو ژبه زده
 کوله او نن ځانېستي وخت د مابتۍ مشر ځوي ميرلوس گل پل
 واخستو. ډېر خواږه ککوري د هغه پل سره ورغولې شول. مابتۍ
 نن هم نه خاندل (هر څو که ډېره خواچينه هم نه وه). کله چې ځيرک
 خان پل اخستې و، نو هغه سره ککوري نه وو رغوولې شوي.
 کميلې ته به ئې مور وې، "پا پلې پل واخله..... يو دې بختور شه،

سبا بل واخله“. یو ککور ۾ نیم د خیرک پنبو سره هم خوئبدلے و. تر دغه وخته، د خیرک خان دنته چا کتلی نه وو. کله چې هغه لږ لویگانې شو، نو کور کنبې خه ځان ځانۍ نه پرته د هغه ښځونک کېدل هم د کورمې سترگې هغه نه اړولې وې. چې د خوارلس کلونو شو، نو کور ئې پرېښودلو. اوس خو د هغه نه کمیله هم لرې کړې شوې وه. د فردوس دنته یو وږې شرمخ وښودلو او کور نه بهر د گڼ شمېر لېوانو د څلو نه هغه پسې لارې خښدلې.

نن د هغه ژوند کنبې دا ورځ راغله، چې دغه کور کنبې چاپېره گڼ شمېر ډیوې بلې کړې شوې دي. په دېوالونو مېخونه ټک وهلې شوي دي او دغه مېخونو سره په تارونو رنگ رنگ خبرې ځوړندې دي. انگن چنکاؤ شوم د ۾ او گربتيانې لومړې شوې دي. ټولو ښځونکو رنگارنگ، ښکلي او ډولي اغوستن اغوستي دي او د ځوړو پخلي د پاره لوتې پتیلې باندې کړې شوې دي. زرکه لکه د ناوې ښکلې کړې شوې ده. نور ټول خپلو کنبې په خبرو او ټوقو بوخت دي. کوټه کنبې زرکې د ناوې څهره کنبې د ماستخوتن په نمونځ ولاړه ده.

”ته ځان سم کړه، هسې نه مېرaban اوس ووايي، چې زرکه راوباسی. زه به یوازې خه کوم؟“

سمیتا مجمر لاس کنبې نیولې مدهوبالاته ووي او په غلې ځله مدهوبالاد سمیتا سره کوټې پله روانه شوه. زرکه په مصله ولاړه وي. داسې ښکاري، لکه د ښکلا یوې نیازینې ناوې چې د سپرلي گڼ رنگونه ځان نه تاؤ کړي وي او د جنت بن کنبې د

مینې غېږ ته هرکلي وئېلو د پاره ولاړه وي. سمیتا او مدهوبالا
 خو شېبو د پاره دغه نندارې نه خوند واخلي (هغه دواړه نه
 پوهیږي، چې دغه وخت د هغوي سترگو کښې رانه خاڅکي ولې
 راغلل). د نمونځ سر ته رسولو نه وروستو دواړه د زرکې خوا له
 راغلې او د هغې خورې کړې لپې سره ئې د هغې د شونډو په
 خوځښت ځان سره "امین" ووي. په مخ د دعا لپه رابښکلو سره
 دواړو داسې وگڼل، لکه چې شوي دعا نمانځلې شوې وي.
 "زه ورځم او مېرaban نه تپوس کوم، چې تا بهر وباسو".

د سمیتا خبرې ته موسکۍ زرکې ښه وکړل او چې کله سمیتا بهر
 وتله، نو مدهوبالا بیا مجمر ته لاس کړو. د هغې زړه غوښتل،
 چې نن ځان مجمر کښې کیږدي او زرکې ته ئې لوگۍ کړي. دغه
 وخت د زرکې په ښۍ سترگه د وېښتو خو تارونه لکه د ځونډي
 ځوړند وو. په تندي ئې وړه غونډې ټیکه د پرڅې د داسې
 خاڅکي په خبر پرتو وه، چې د رڼا وړانگه پکښې دننه د خدا نه
 شنه ولاړه وي. د دنگې غاړې نه ئې یو نرۍ پړقینده امېل لاسونه
 تاو کړي وو. دروند سور اغوستن ئې اغوسته و، چې په هغې د
 مقبش ستوري ښلي شوي وو. خوشبویانو ئې د سالتو پلؤ نیولې و.
 نمانځه نه اگاهو مدهوبالا، سمیتا او شېمین د زرکې ډول
 سینگار کښې بوختې وې. سمیتا د هغې څڼو کښې گلونه
 تومبل. مدهوبالا د هغې سترگې تورې کړې وې، د سترگو لکۍ
 ئې ورله لکه د تېرې تورې ویستې وې او دغه وخت ئې ورله د
 اوږدو ښو جمدن نور نېغول. شېمین د گلونو او رنگونو نه ډکه

غوری لاس کنبی نیولی ولاړه وه. هغې نه ځان هېر شو او د زرکې د ځاندرې په مهینو موړو او ډوغلونو کنبې ئې سترگې په تیندکونو شوې. د هغې سترگې کړاغې او ځله وازه پاتې شوې وه. "د زرکې کمیس دې ځدا ۛ زرکې نه هېر کړي"، زړه کنبې به خامخا شېمین دغه وئيلي وي.

"شېمین!"

د سمیتا غږ سره شېمین هغې ته وکتل او د هغې د دغه غږ زور ئې د هغې په سترگو کنبې لکه د سکروټو وُلیدلو. د خپلو سترگو تېر ورله په مخ پنبېمانې چپې خورې کړې، ځدا ۛ پله ئې وکتل، دواړه لاسونه ئې زڼې سره قېنچي کړي غوږونو له یوړل او کوټې نه سرتیتې ووتله.

د شېمین سترگو کنبې لیدلې سوکړې د سمیتا سترگې هم د زرکې دنگې غړۍ، مهینو ډونگو، خوئنده سینې، نرۍ ملا او پلنو ټوټو باندې وځوئېولې. هغې داسې وگڼل، لکه چې د کوټې په نژدې گوټ کنبې د بنکلا یو تنده غږ ۛ روح ډډه وهله د زرکې ننداره کنبې ورک وي. د دغه روح سپینه ږیره او سپین پټکۛ دغه تیاره کنبې ځان ځلوي. سمیتا خپل ژوند کنبې د مدهوبالا نه وروستو دا دوهمه بنکلا وُلیده (دا بنکلا د مدهوبالا نه که یو په درې نه وي، نو یو په دوه خوارومرو ده).

"مېر اباڼ غږ وکړو."

د کوټې په درشل دننه پنبه ایښودلو سره سمیتا ووي او هغې سره بدرگه څو نور بنځونک هم وو. هغوي یو رنگینه خادر لاسونو

کښې نیولې ؤ، چې گڼ شمېر ځونډي ترې چاپېره ځوړند وو. هغوي شپږ واړو دغه څادر لکه د خپر اوچت ونيولو او د څادر لاندې زرکه د مدهوبالا او سمیتا منع کښې روانه شوه. د درشل نه بهر پښه ایښودلو سره په هغوي د گلونو پانې ونوستلې شوې. هره سترگه کښې حېرانتیا بیر سر ودرېدلې. دغه ښکلا ښځونکو کښې چا لیدلې نه وه. د قمرو بنائست د زرکې پوستکي نه بهر او د ناموس خان سړیتوب د ځیرک خان په خرمن دننه ژوند مې ؤ او په ریښتیا ژوند مې ؤ.

زرکې انگن ته رسېدلو سره د مېرaban پښو له لاس یوړلو. مېرaban د هغه په سر لاس کېښودلو او بیا ئې په غاړه راکښلو حېراني سترگې ځان ته کړې.

”زه دا غږ کوم، چې زرکه به زما د سیوري لاندې وي.

زه دا لوظ کوم، چې د زرکې پاملرنه به ما په پور وي او دغه پور د پاره به تر خپله وسه هره لاره خپلوم.

زه دا خبره څرگندوم، چې نن نه به زرکه زمونږ د کور شمېر کښې وي.

زه غوښتنه کوم، د دې کور د هر وگړي نه، چې هغه به د زرکې زړه ساتي او د هغې خوښه به په ځان غوره گڼي.

زه دعا کوم، چې الله دې زرکه زمونږ سترگو کښې د رڼا، زمونږ په مخونو د موسکا، زمونږ زړونو کښې د خوشالۍ او زمونږ کور کښې د پیاوړۍ مخ وگرځوي.

”امین“ (گهو څلو په یو ځل ووي)

بیا چې مېرaban کښېناستلو، نو هغه سره په غبرگه پرته خوکی.
 زرکه هم کښېناستله. د هغې په سر هغسې د خادر خپر خور و.
 اوس به یو یو ښځونک راتلو او د زرکې غېږ کښې به ئې خه
 روپۍ غورځولې. ځنې به د لارې نه په راتلو سترگې د زرکې مخ
 نه نه ویستلې او د هغې لمن کښې خه روپۍ ایښودلو نه وروستو
 چې به ستنېدلو، نو هم به ئې سترگې د زرکې په مخ ښځې وې.
 (خدايه! مدهوبالابيا مجمر راخستے).

دېر وخت دغه سلامونه وټول. د زرکې کوتې نه راوتلو نه اگاهو
 چې کوم زوږ و، هغه زوږ اوس یوې غلې ننداره کښې ورک شو.
 د. شېمین د مېرaban د سترگو په وېنا د زرکې لمن یو
 خپوتکي کښې تشه کړه او کوتې ته ئې دننه کړه. ټول مېلمانۀ
 داسې گڼدلې ځلې وو، لکه د ژمي شپه چې د ځیرک خان دوي
 کلي کښې د نیمې نه واوړي. د مېرaban په وېنا مېلمنو ته چې او
 خواره کېښود شي. ځنې د زرکې ننداره کښې بې پامه د تودو
 چيو نه په گوت کولو خپله ځله وټیزي او ځنې د پتاسې،
 سموسې، مټايۍ يا پیکورې سره خپلو گوتو نه چک ووهي.

دېر وخت وروستو د ژړا یوه ښکالو د دغه شپې چپيا کښې ځان
 ښکاره کړي. د گل پرداز سترگو نه اوښکې روانې وي. د خپلې
 ژړا ټینګولو هڅه کښې د هغه ځله چینگه پاتې شوې وي او
 سترگې ئې درې برخې غوندې شوې وي. مېرaban د خپل ځای نه
 پاڅي او دواړه لاسونه گل پرداز ته هرکلي د پاره خواره کړي. د
 گل پرداز په سر سیندهي ځولۍ وي. ښځونک د دېوال چنې ته

ناست گل پرداز ته كتلو سره گاهير شي او دغه خو شېبې د هغوي سترگې زرکې نه واړي.

گل پرداز به هغه وخت کښې خاورې نه دُوړې پاخولې، کله چې مېرaban يو بدک ؤ. هغه سکنې ؤ او په نخا کښې به د هغه لوربه نه مېرېدله. يوه ورځ د مړې کورنۍ يو وگړی اتڼ کښې ”روشنې“ نومې بدک پسې ونځښتلو او د روشني په ژړا انگولا هم چې کله دغه سړي د هغې پرتو غاښ نه لاس و نه ويستل، نو ”راني“ ورغله او دغه سړي ته په پښو پړېوتله. اولس په لوي شمېر کښې دغلته ؤ. دغه سړي راني هم د سر نه ونيوله او خو گامونه ئې په زمکه راکښله. نندارتون ته ولاړ وگړي لېوني نه وو، چې د دغه سړي لاس ئې نيولو او ځان له ئې وپړيا شاتار کتلو. د راني هم مور خور يو کړی شول. راني په زمکه پرته وه. ژړا کښې ناگهانه هغې ځان ته ووي،

”زما مور هم زما په لويگانې کېدلوزه پرېښی يم او زما خو بندود پاره هم زه د سرتيتۍ پېلام ؤم. هغوي که زه دېر زړېر دې کړم، خو اوس د هغوي څه پړه ده، چې دا زما خور او مور کنځي. زه خو اوس هم چې يوازې شم، نو خپلې مور، خور، پلار، ورور او کور پسې ژاړم. هر څو که سترگو کښې مې اوښکې نه راځي. هغوي به زه پردې کړی يم، خو زه ئې اوس هم خپل گڼم.“

راني پاڅېدله او د اولس گڼې نه ووتله. خو شېبو کښې چې بېرته راغله، نو څه گوري، چې د روشني نه اغوستن شلولی شوې دے. دغه مور سړي سره خو د انډيوالې ځامن وو. هغوي پړقې

راني خٽه گوري، چڻي روشني دواړه لاسونه خپلو مېمو ته نيولي،
په زمکه ناسته ده. هغه تربدلي ده او وېره ورسره ده، چڻي موږ
سري د خپلو انډيواليو ځامنو ته هغه نوره برخبره نه کړي.

“—————”

د انډيواليو ځامنو دغه وخت څه کول؟

د سرو د سپړدلي شوؤ پرتو غاښونو نه وېرېدونکي ښځونک يو
 ځامه شول، راني ئې خپل مېرaban کړو او گل پري ورسره هم
 ملگرې شوه. هم دغه گل پري بيا د گل پرداز خان رنگ خپل کړو.
 اوس مېرaban او زرکې سره يوه څوکۍ خوا ته کېښودلې شوه او
 په هغې د گل پري روح د گل پرداز ځاندرې او مخ سره
 کښيनाستلو.

رباب سُر کنبی کیری په دوکړی، برونه نوستلی کیری د

باجي غاڙه چنگيڙي شپيلي ڪنبي پوکي وهلي ڪيڙي اوڀه
گوتو تري سندرہ ويستلي ڪيڙي.

انگن خوشي پروت دے. چاڀره بنئونڪ ناست دي. د
سندر غاري پيلا م سره سميتا زرڪه د لاس نه نيولي پاڇوله. دغه
شلگونو شمير ڪنبي يوازي د مهربان، گل پري، سميتا،
مدهوبلا، تاجي او شميمين سترگو ڪنبي اوبنڪي وي. د زرڪي
سترگو ڪنبي هم راهه ڇاڇڪي خواره شوي وو، خولتر دغه وخته
ئي د ڇڻمو درشل نه پنبه ويستلي نه وه. زرڪه د مهربان پنبو
له گوتي يوسي. هغه ئي په سر لاس اينودلو سره گل پري ته
مخامخ ڪري. زرڪه خان ته مخامخ يو سڀين ڊيرے سرے ويني،
ڇڪه چي زرڪه دغه مخ ڪنبي دننه گل پري نه پڙني. بيا هم د
هغه پنبو ته ٽيٽيڙي، چي هغه ئي دواڙه لاسونه ونيسي او بنڪته
ڪهڻو نه ئي ايساره ڪري. په سر ئي لاس ڪيڙي او تندے ئي
بنڪول ڪري. اوس ڪه زرڪه هغه نه پڙني، هم ڇه خبره نه ده (ڇڪه
چي زرڪي د هغه (هغي) شونڊو ڪنبي د ميني تپ پخيل تندي
وليدلو او د هغه د گوتو پيرزو ئي پخيلو انتگو وليدل).

په انگن ڪنبي زرڪه وڌرېدلہ سميتا د هغي مخ نه پلو
واخستلو او د لوپتي لري ڪهڻو سره تداره ڪوونڪي سترگي
ويني، چي د رنگونو بناپري خيل مخ بنڪاره ڪرو. د بنڪلا د
ڪاڻي بُت سا واخستله. بايد چي اوس پوري باجي ”هنگ“ ڪرے
و، خود سندر غاري سترگي د بنڪلا بُت د هغه د لاس نه ويستلي
وي او هغه له يو راگ هم په لاس نه ورتلو او بيا چي په خان پوهه

شو، نو وئې وئېل،

لکه گل چې د صحرا منع کښې موسیږي
داسې تا دې خدای زما ژوند کښې خندان کړي
د جنت نوم به په خله باندې وا نه خلم
که دې ښکلیه: خدای زما جانان کړي
لکه زه چې تا نه خپل ځان څارومه
خدای دې ما و تا بنائست ستا هم ارزان کړي

مگا-ما-پا-دا-پا-ما-مگا-رے-رے-رے-رے
سا-رے-ما-ما-مگا-رے-سا
دا-ني-سا-رے-سا
دا-ني-سا-رے-سا

څوک که په دې ما ته کافر وائي، نو و دې وائي
زه ستا په مخ کښې د خدای د نور جلوه وینمه
څوک که په دې ما تومتي گڼي، نو و دې گڼي
زه د انسان ځاندره کښې پته فرېسته وینمه

زه ستا تندي کښې د سپېڅلي ژوند محراب وینمه
زه ستا په سترگو کښې د خپل هر سوال ځواب وینمه
زه ستا لاسونو کښې د خپلې برخې کرښې وینم
زه ستا په شونډو کښې څمار وینم، شراب وینمه

سپورمی لیدلو باندې ستا تندر نیولې، وینم
په دومره ټکلو کښې یو ستا غوندې نیازین نه منم
سپړلو ځولۍ تا ته نیولې ده، رنگونه غواړي
د ده گلونو کښې یو ستا شان گلورین نه منم

د بنائستونو ښار خو ستا په سر نازېږي گله!
څه ته ترې وځه! چې په دې ښار کښې بیا څه پاتې شي؟
دا چې د ډې کور د خیاله گرځي، خو په تا ویارېږي
څه مخ ترې واړوه! چې ستا یار کښې بیا څه پاتې شي؟

لوگري چې د زرکې د ځاندرې کومې برخې ته هم څه وئيلي وو، د
هغې برخې خوځښتونه داسې وو، چې لیدونکو سترگو نه ئې رپ
وهل هېر کړي وو. نن په ورومې ځل سندره مجسمه شوې وه. څو
شېبو کښې داسې ښکاره شو، لکه چې سیلی هم د زرکې د
ځاندرې دغه خوځښتونه ته ځان سپارلې وي. سپورمی د ورپه
نه خو گامونه ښکته راغلې وه، چې د زرکې په ځلا ځلنده شي. د
ستورو مخونو شېبه په شېبه رنگونه اړول. دوکړۍ خپله ټمري
غږوله.... رباب خپلو پردو کښې غږېده.... شپېلۍ د پوکونکي
د روح غږ سندریز کولو او باجه خپلو راگونو کښې بوخته وه، خو
دومره ډېرو غږونو کښې یو د زرکې د پنښونو شرنګهار ؤ. که
سپورمی، ستوري، ورپه، وڼې او سیلۍ سا را کښلي وو، نو
دغه نندارتون کښې روکو شوو سترگو لرونکي هم بل څه نه

ليدل. د هر لې او ټاپ سره د زرکې نڅا د ليدونکو ژوند کښې د ټولو نه ښکلې ننداره وه. د دغه کوڅې پارېرېژ او د دغه کور انګن کښې په پُربوتونکو پاڼو کښې يو سپرلې ؤ، او هغه د زرکې اغوستن کښې نه يوازې پخپله په چور لکونو ؤ، ځان سره ئې په چاپېرچل هم د ځان څخه د وتلو اوبه څښکولې وې.

کوم وخت چې راګونه د دنگو غرونو نه ټيټې پردې له راغلل، دغه وخت زرکې خپل کين لاس اوچت ونيولو، د مړوند نه ئې خپلې پنځه واړه ګوتې لکه د اوده شوې پاڼې ځوړندې پُربښودې..... ښې لاس ئې ځان نه لږ اخوا په مائله زاويه کړې ؤ (هم د دغه ښي لاس د مسواکې او مټې ګوتې سرونه ئې خپلو کښې يو کړي وو او نورې درې ګوتې ئې ښغې نيولې وې، چې دغو کښې قچۍ ګوته د زمکې پله وه)، خپلې سترګې ئې د اوږدو ښو لاندې په خاوره څملولې وې..... ښۍ پښه ئې کونډۍ کښې لږه کوتي کړې وه او د هم دغه پښې پونده ئې زمکې نه اوچته کړې وه..... ښۍ ډونګه ئې ويستلې وه او دغه ډونګه ويستلو سره د هغې ملا د ترڅ نه کوناتي پورې لکه د بُرغې شوې ليندې ښکارېدله او کوناته ئې د دوکړۍ سره يو ځای داسې ځوځولو، چې په څو شېبو کښې ورسره ټول ننداره کوونکي هم په سرونو ځوځولو شول.

ناڅاپه باجه غلې شوه. دوکړۍ څو ټپونه وکړل، خو غلې باجې سره د دوکړۍ مخ نه هم خپېره اوچته شوه. د رباب تارونه د دوکړۍ سره په ځای ودرېدل او شپېلۍ هم سا راکښله. ټولې

سترگي سازوندو ته واؤر بدلي. زرکه همغسي ولاړه وه (دومره وه، چې کوناته ئې نه خوځولو او سترگي ئې د زمکې مخ نه د سازوندو اړخ ته سر اخوا اړولو سره نېغې کړې). باجي ته ناست سرود خان خپلو سترگو نه د اوبنکو لري نه ليدله. د هغه لاس پښو کار پرېښي و. په لفظونو کښې که ما د زرکې انځور او د دغه سندرې غږ او د نڅا خوځښتونه ښودلي شول، نو ما به دا لپه کړې وه، چې تاسو به هم خپلې اوبنکې سترگو کښې ايسارې کړې نه وې. زرکې خپلې سترگي د سازوندو نه بېرته زمکې ته ستنې کړې (مخ ئې اوس هم راگرځولي نه و)..... خان نه لرې نيولې ښي لاس او اوچت نيولې کښې لاس ئې د خپلو ټولو نه ځورېد کړل..... خپله نېغه کړې پونده ئې په خاوره کېښودله او د مېرaban په لورې روانه شوه. د مېرaban خوا له راتلو سره ئې د هغه پښو له لاسونه يوړل. مېرaban خپل ځای نه پورته نه شو، هغې ته ئې په سر لاس کېښودو. مدهوبالا راغله، زرکه ئې لاس نه ونيوله او کوتې ته ئې روانه کړه. گل پرداز خان د راگونو زوړ کښې د دغه ځای نه وتلي و. د لاسونو ځورېدېدلو سره تداره کوونکې سترگي د سرودخان نه زرکې پله شوې وې او کوتې ته د ننوتلو پورې په هغې پسې وې.

د دغه کوڅې نه زرکه نوم لاړلو، هم په دغه شپه د ښار هره کوڅه، هره لاره، هرې ماڼۍ او هره جونگره کښې خور شو. خو ورځو کښې د دغه نوم انگازه تر ډېره لرې لري ورسېدله.

”هلکانو! زړه مه خورئ! هر څه منم، خو پېر ملا نه منم“

(پرځند کا کا خپل ډولځي کښې توده روغه کړې وه) دا د گور نه خبر وي، عذاب نه خبر وي، دوزخ نه خبر وي او بيا دې هم پرځېدلې وي؟ (قېنچي ږمنځ د دلداري د ږيرې نه اوچتولو سره لږ په زور ووايي) نه منم... نه منم.

چې پرځند کا کا ئې نه مني، نو که څوک کله ورکوي، هم ئې پرې منلې نه شي. کلونه منځ کښې تېر شول، خو دولا ملا د پرځند کا کا ځلې نه و نه وتلو. دغه ورځو کښې نړيوالې مونارې الوتکو ږنگې کړې وې، د پښتنو ځاورې بيا وينه غوښتلې وه. دغه ورځو کښې خو به چا هم د دولا ملا سره ځله گډولې نه شوه (اوس خو د هغه يوه پښه کلي کښې وي، يوه پښه کابل کښې او منځ کښې پېښور پليټوي)، بيا هم د پرځند کا کا سوخت په وېره تکره دے. پرځند کا کا دا مني، چې که دولا ملا چرته خپله ځله د عبدالرحمان ملا نه نيولې وه، نو ځيرک خان به کلي نه ورک شوے نه و او زه وایم، چې که د ځيرک خان کور هغه له خپل سيوري کښې ځاے ورکړے و، نو ځيرک خان به ورک شوے نه و او د هغه وختونه به داسې په شاتار نور شوي نه وو.

(بيا هم زه او پرځند کا کا دواړه تېر کوو. که ځيرک خان کلي کښې و، نو هغه ته خپل شتون چرې هم په لاس ورتلے نه شو او خپله پېژندگلو چرې هم په لاس ورتلې نه شوه او نيازينې زرکې به د بې څوکه ځيرک خان ځاندره کښې سا ورکړې وه..... لوي خداے پخپلو چارو ښه پوهیږي).

وختونه خو د مېرaban هم نور شول. د ښار د ټولو نه د لوي سېټه

سید پوسجیرشا مانی کنبی د خه مېلمنو دُرناوي کنبی شپې
وینې ساتلو د پاره بلنه راغله. مېرaban او د هغه سره اوسېدونکو
بدکانو دغسې ځای کنبی د نندارې تودولو خوب هم لیدلې نه
ؤ. دغسې مانیو کنبی شپې وینولو د پاره د کراچی او لاهور
حورې بللې کیږي. د مېرaban لخوا کور کنبی په بلنه اورېدلو
ټولې ځلې بېرته پاتې شوې. دا ولې؟

ټولو نه ورومبې د مدهوبالا سترگو کنبی وېرې چپه ووهله. د
چاپېره ولاړو بدکانو د مخونو په لوستلو مېرaban ووي،
”کومه بلا چې زما په درشل زما گلونه شوکوي، زه د هغې بلا
انگن ته ځم او هلته ئې ماتوم. دا غږ خور شوه دے او خواشینی
په دې چې د سېته غوږونو کنبی ئې ځان ځای کړے دے. هغه
ځکه لوي وړاندیز کړے دے. ما خپل وار تېر کړے دے. ما چې
روشنی د پاره هغه وخت بل څوک وژلي شول، نو اوس خو خپل
سر نه هم تېره یم. ځان وژلو ته خپلمه کول هم د بل وژلو نه ډېر
ستغ وي.“

په مېرaban د دغه کور د استوګنو باورؤ. بله ورځ مازیګر سمیتا
د زرکې وېښته رُمنځول او مېرaban کور ته دننه شو. د سترګورپ
کنبی مدهوبالا هم د هغه خوا له راغله. زرکه خپل ځای نه داسې
پاڅېدله او خپله لوپته ئې په سر داسې خوره کړه، لکه د قدوس
خان په راتګ چې هغې یو ځل ښکلې د خپلې لوپتې په سمولو
لیدلې وه (اوس مونږ ځیرک خان ته نیم سرے وېلے شو او که
پوره ښځه؟).

”ما هغه سره هره خبره غوڅه کړه. انگن باندې به څوک پښه نه
 رږدي..... مېدان به څوک د نندارې سر ته رسېدلو پورې نه
 ټولوي..... هغوي به مونږ هلته وږي، خو مونږ به خپله سورلي.
 کښې بېرته راځو..... که چا د قچرۍ کولو زړه وکړو، مونږ به هم
 په هغه وخت هلته نه پاڅېږو.“

زرکه پوهه نه وه، چې دغه خبرې مېرaban چا سره غوڅې کړې او
 سپينې کړې وې او ولې؟ هغه پوهه نه وه، چې په دومره لوي
 وړاندیز راتلو هم بدکان ولې وېرېندک وو؟

هغه شپه راغله، چې که د هر چا زړونه هر څو مېرaban ډاډه کړي
 وو، خو بيا هم په ډکو ځوړند وو. ماسخوتن سورلي د مېرaban
 دوي کوڅه کښې ولاړه وه. مېرaban او سميتا مخکښې وو. زرکه د
 هنې، آرا او کوشليا سره ورپسې وه. مدهوبالا مېرaban د تگ نه
 پاتې کړه. په کوڅه کښې ټولې سترگې په دغه سورلي ښځې وې.
 ډېره موده وروستو مدهوبالا په مصله ودرېدله. د نمونځ ډېر ټکي
 هغې نه هېر شوي وو، خو د ولاړې او ناستې پاستې چل اوس هم
 ورتلو. د رکعتونو شمېر هم نه ورتلو، خو بيا هم ودرېدله. هغې
 څه وئېل نه. په مصله چې څه وخت ناسته وه، لپه ئې خوره کړې
 وه او سترگې ئې په اوبنکو گويا شوې وې. ”الله دې د بدو سترگو
 او بدې ورځ نه وژغوري“

(هله! د پرځند کا کا دعا خو په کلونو وروستو د مدهوبالا په ژبه هم
 راغله. زرکه پياوړې ده).

هلته سازونه غږېدل. آرا او کوشليا د دغه سازونو وېنا سره

خوځېدلې. يوه سندرې وښو، دوېمه سندرې وښو او تندرې اوس هم څه په بله اړولې نه وو. په ورومې ځل بهر نڅا د پاره سميتا په کوټه دننه زرکې ته څومره پښونې کړې وې، چې دوه سندرې پکښې سر ته رسېدلې وې. د کوټې نه د سميتا په راوتلو دغه سازونه غلي کړې شول او بيا ليدونکو نه سا وختله. زرکه انگې کښې ودرېدلې. رڼا د هغې د مخ وړاندې تته ښکاره شوه. د هغې په سپين اغوستن د زېر رنگ گلونه لکه د پسرلي د زيري ځلند وو. زرکه د مېرaban پښو ته ټيټه شوه او دې کښې ساز هنگ کړو. تنداره کوونکي د هغې سترگو، مخ او ځاندرې ته ويلي شي او که د هغې په نڅا خپل سرونه د هغې پښو کښې کيږدي؟ سندرې نيمې نه اوږېدلې وه، چې يو مېلمه ځان نه لاس واخستلو. هغه ښځه پاڅېدلو او د سترگو رپ کښې ئې زرکه خپله غېږ کښې ونيوله، په زمکه ئې راوېځوله او داسې ئې ترې خپل لاسونه او پښې چاپېره کړې، لکه چې يو وړې ځناور ته پېغله هوسۍ په لاس ورشي. سېټه خپله خبره سر ته ورسوله. د هغه سړي ورغلل او هغه مېلمه ئې د زرکې نه وښو کولو. مېرaban څه هم و نه وېل. هم هغه وخت تنداره راوځېدلې شوه او دوي خپل کور ته پخپله سورلي کښې روان شول. په ټوله لاره د زرکې سلگيو نه پرته ټول غلي وو.

په کور چې دوي دننه شول، نو مدهوبالا اوس هم په مصله ناسته وه. مېرaban ورته لږ پښه نيولې شو. د هغې خوږې لپې او سړو سترگو ته ئې وکتل او ښځه خپلې کوټې ته دننه شو. څومره کلونو

کنبی پہ ورومبی خل مدهوبالا او سمیتا د مہرابان دغه مخ
 وُلیدلو. هغه چرته هم کور ته په رانتوتلو نبغ خپلې کوتې ته تلے نه
 و. مہرابان د کوتې ور ځان پسي پورې کړو او رڼا ئې تپه کړه.

(شپه نن ډېره بوږنوونکې شوې وه. زرکه د مدهوبالا او سمیتا
 منځ کنبې پرته وه. آرا، هني او کوشلیا یو کت کنبې ناستې وې.
 خو ځله دوي وڅارل، چې مہرابان به خپلې کوتې نه ووتلو، د کور
 انگن کنبې به ودرېدلو او بیا به خپلې کوتې ته لاړلو). دا ځل چې
 مہرابان خپلې کوتې نه ووتلو، نو نبغ د کور ور له لاړو، د ور
 ژړنده ئې لا بېرته کړې نه وه، چې د سحر بانگ وشو. نیم بانگ
 پورې هغه هم په دغه ځای ولاړ و او بیا بېرته خپلې کوتې ته
 ستون شو. نورې درې واړه هم اوس اوده شوې وې، خو سمیتا او
 مدهوبالا شپه د زرکې سلگیو ته ژړلو کنبې او د مہرابان څارنه
 کنبې په وینښه تېره کړه.

درې ورځې مہرابان د کور درشل نه پښه بهر ایښې نه وه او نه ئې
 کور کنبې چا سره خبرې کړې وې. په څلورمه ورځ ماښام هغه
 کور نه ووتلو. دغه درې ورځو کنبې که چا هغه پوښتله هم و، خو
 هغه څه ځواب ورکړه نه و. په دغه ورځ کور نه وتلو کنبې هغه
 مدهوبالاته ووي،

”که ما ناوخته کړو، نو ور ته ژړنده ووهه!“.

شپه مدهوبالاد ور څارنه کنبې تېره کړه، خو ژړنده ئې و نه وهله.
 سحر سمیتا ورځپاڼه راوړله، مدهوبالا له ئې ورکړه او پخپله
 نبغه کوتې ته ننوتله. ورځپاڼه کنبې د ښار د یو نوموړي سړي

پتو و، چي هغه چا لويه لاره کښې وژلې و او د هغه د ځاندرې څه
 برخې ئې په چاره غوڅې کړې هغه سره خوا کښې ايښې وې. په
 انځور ليدلو او خبر لوستلو مدهوبالا ورځپاڼه يو اړخ ته
 کېښودله. په هغې غوني ځير ځير شول. هغه سميتا پسې ورتلله،
 چې دې کښې ور بېرته شو او مېرaban کور ته راغلو.
 ”سميتا!“

سميتا د ور کړپ پسې خپل نوم اوږدلو سره د کوټې نه ابلې
 پښې راووتله او مېرaban ئې وليدلو. مېرaban راغلو، سميتا او
 مدهوبالا ئې خپله سينه پسې جوختې کړې او و ئې وئېل،
 ”ځان وژلو ته خپلمه کول هم د بل وژلو نه ډېر سټغ وي (بيا هغه
 هم په ژړا شو او مدهوبالا او سميتا هم) د زرکې سلگۍ دا څو
 ورځې زما غوږونو نه نۀ وتلې (مېرaban دواړه خپلې سينې نه اخوا
 کړې، خپلې اوبښکې ئې وچې کړې) ما بېگا د هغه په چغو کښې
 د زرکې سلگۍ ښځې کړې.“

دغه مړې د سېټه نۀ و. دغه مړې د هغه چا و، چې د زرکې
 اومې خلې ته ئې ځان ټينگ کړې نۀ و. د سېټه په بلنه باندې
 ټول بدکان گاگير شوي وو او بيا مدهوبالا څو ډېره وېرېدلې ځکه
 وه، چې سېټه د ښار هغه نوموړو سړو کښې شمېر و، چې روپۍ
 هم ورسره وې، زور هم او روپۍ او زور د دغه وېرې موند نۀ و. د
 وېرې موند دا و، چې سېټه د يو ډېر تور زړه څښتن و. څو ځله
 هغه مدهوبالا پسې لاس پښې وهلي وو او خبره دې له راغله، چې
 يوه ورځ ئې د مدهوبالا د تښتولو هڅه هم کړې وه. بيا چې کله

راني ڇو بدڪانو خپله مېرaban ڪرہ، نو مدهوبالا هم د دہ د
 سيوري لاندي د سبتھ کومي نه ووتله. د سبتھ نور هم څلور
 وروڼه دي. دوه مشران او دوه هغه نه ڪشران. تاسو د ڪراچي په
 نومې ځاي ڪنې د هغوي پوښتنه وکړئ، نو اولس به درته
 ووائي، چې هغوي څومره پياوړي، نامتو او د سريتوب څښتن
 دي. د ويني تړون ئې سترگو ڪنې دے، نور خو به د دغه وروڼو
 زړه چرې هم سبتھ له ور نه شي. د هغه مشر ورور دې خداے
 وبخښي، هغه به پرې چوکه اينودله، خو چې کله نه د ڪراچي
 سياست ڪنې د ژبې په بنسټ واکمنو د اوسېدونکو وېش پېل
 کړو او بيا يوې ځانگړې ژبې سره ئې خپل ټول کومک وټرلو، نو
 سبتھ د مشر ورور لاس نه هم ووتلو. د ويوونکو د غاړې دې وي،
 خو گڼې ځلې وائي، چې خپل مشر ورور د پخپله وژلے و.

نهمه شېبه

ما هغه وخت عبدالغفار خان پېژندلو. هغه زما د کلي د یو خان
خوځه و. پلار ئې زما یاد نه شي. د درې خانانو پلار و. هغه درې
واړه پېژنم. اولس به ورته باچا خان وئېلو. زه خبر نه وم، چې هغه
ته باچا خان ولې وائي؟ (خپل نوم ورته ولې نه وائي). خه موده
اگاهو زموږ د کلي منیر بابا چې د جلال اباد نه راستون شو، نو
په جومات کښې ئې خبره کوله، چې ”دا خو میاشتي سوکړه وه،
خو د باچا خان بابا جنازه چې پورته شوه، نو سوکړه ماته شوه“.

منیر بابا خو پخپله بابا د م، هغه باچا خان ته بابا وائي؟

منيربابا ما ته او زما د ترونو ځامنو ته او زما پلار ته او زما د پلار وروڼو ته ډېر گران ؤ. يو سبب خو ئې دا ؤ، چې هغه د کلي پخوانو مشرانو کښې ؤ. اوس خو زما د نيکه سره نور ټول مړه دي. منيربابا، کوستان استاذ، تازه نور بابا، پايدين بابا، شکور استاذ، سابق صېب او سپدولي بابا ژوندي دي. بيا دې نورو کښې زه پايدين بابا خپل نيکه گڼم، ځکه چې د هغه ځوي صلاح الدين کاکا زما د پلار د ځلميتوب ملگره دے او دغه ملگرتيا اوس هم ښه کلکه ده (او تر هغې به کلکه وي، تر څو چې زما د پلار ځامن يا د صلاح الدين کاکا ځامن پرمخن شوي نه وي) او شکور استاذ راته ځکه ډېر گران دے، چې پټۍ سپاري نه واخله د والناس پورې ئې راته قران په وئېلو هم زده کړه دے او ژباړه هم. د منيربابا سره زمونږ د مينې دوهمه موخه دا وه، چې هغه زمونږ د نيکه ډېر نژدې ملگره ؤ. زمونږ نيکه د پوجون بابا (ځدا مې دې وېخښي) مرگ نه وروستو زمونږ د کلي د جومات ساتندويه ؤ او کله چې زمونږ نيکه مړ شو، نو د کلي اولس منيربابا ته دغه پټکې په سر کېښودلو (بيا وروستو چې منيربابا مړ شو، نو عزيز کاکا د جومات ساتندويه شو. الله دې ژوند مې ساتي).

يو منيربابا به باچاخان ته "بابا" نه وئېلو. د ډيورنډ کرښې په دواړه اړخونو پښتنو هغه خپل "بابا" منله ؤ. پښتانه چا ته وېر يا "بابا" او "ماما" نوم نه ورکوي. پولس نه وېرېږي، نو "پولس ماما" ورته وائي او پيرې نه وېرېږي، نو "پېر ماما" ورته وائي. پاتې

شو، "بابا". دوي هغه چا ته "بابا" وائي، چې دوي ئې ومني.
 (گورگور بابا پکښې نه شمېرم، هغه هسې بابا شوې دے).
 د "انجمن اصلاح افغانه" نه د "خدائي خدمتگار" پورې به هغه د
 خپلې خاورې، خپلې ژبې او خپل اولس خبره کوله. دې منع
 کښې هغه خپل ځان هېر کړے و. پښتنو په ځوانۍ کښې
 "باچا خان" کړو او په سپينه ږيره ئې "باچا خان بابا" کړو. کراچۍ
 کښې د دغه باچا خان په نوم يوې گرځونې له هم نوم ورکړے شو.
 څه وخت چې واکمنو کراچۍ د ژبې په بنسټ وېشله، او د يوې
 ژبې ويونکو د بلې ژبې ويونکي وژل، نو هغه وخت باچا خان
 کراچۍ کښې ووي،

"د هندوستان وېش نه وړاندې تاسو د مسلمان، هندو او سيکه
 په نامه ځانونه وژل او اوس د پښتون، مهاجر او پنجابي په
 نومونو يو بل وژئ. تاسو د يو بل د رڼاوې ولې نه کوئ؟

د يو بل د وينې ارزښت ولې نه پېژنئ؟

د يو بل برخه او حق ولې نه منئ؟

د وينې وېرم نه تاسو له ولې کرکه نه درځي؟

ستاسو سترگې ولې مينه ليدل نه غواړي؟

تاسو د وطن په مينه ولې نه يو کيږئ؟

نن د هغه د تلين په وړومبۍ ورځ نړۍ هغه او د هغه په ښونه او
 ښودنه پسې لاسونه وروړل.

کلي کښې راپورې خپل تمبل له تېل ورکړي او نمر ته ئې ايښے
 دے. کلي نه درې ډولۍ لارې او يوه ډولۍ ورته هم راغلې نه ده.

سبا نه بله ورځ به ماښام دا تمبل د ځيرک خان اوومې نه وروستو په ورومې ځل د قدوس خان کور کښې وځرېږي. ميرگاتي له (نه رېښتيا) فردوس خان له ئې نيوکه وکړه. دا ځل چې راپورې تمبل غږوي، نو مابتی به نه وي. مابتی خپله مور او ښکلې نيمه ځله ستانه کړي دي. هغې ورته خپله پرېکړه ووييله، چې د ځيرک خان سره دغه کور نه هغه هم وتلې ده. ښکلې به دغه ورځ خپل اغوستن کښې نه ځاييږي، خو دا خبره لرې ده، چې د بلقيس زړه به د راپورې تمبل سره تړپک ووهي. فردوس خان تلو تلو، نو په شيشره مښېدو. هلکه! شيشره چې پېغله شوه، نو ښايېږي شوه.

مېرaban مياشت کښې دوه ځله بهر نڅا د پاره زرکه او د هغې سوېلې بوځي. اوس خو دغه کوڅه کښې ټولو نه لوي کور د هغوي د زړه لکه د نواب د لور ژوند کوي او دې ژوند کښې کله کله هغې ته د خپل کلي د کور نږدې بلې ورياده شي، کله کله ورته د مابتی مينه ودرېږي او کله کله ورته کميله په غوږ کښې "څنگه ئې دغه؟" ووائي..... خو دا خبرې دومره د اوږدو نه وي. مدهوبالا مجمر راخستې وي او يا ورته سميتا خپله يا د مدهوبالا يا د مېرaban قېصه راخستې وي. اوس خو د هغې لاسونو باندې د نکريزو رنگ نه پيکه کيږي. که سميتا نه وي، نو آرا وي او که هغه نه وي، نو هېلن وي او که هغه نه وي، نو بل چا نکريزې خوشتې کړې وي.

مېرaban مياشت کښې يو ځل خامخا د خپلې مور پوښتنې له ځي. د هغه مور اوس هم هغه خپل نه گڼي، خو ورور ئې د تېرو

خو میاشتو نه کور ته د هغه راتگ خپل سپکاوې نه گڼي. اوس
مېرaban هلته ډکې منگولې ځي.

(اے پلیټې نړۍ!)

مور ئې هم ډېره غاړه پسې نه وړي. خو خپله پُره نه مني. هغه د
سندھ د یو پیژندلي خپل سره تړون لري. تربور مربور به ئې ورور
له پېغور هم ورکوي، خو بیا هی هی پلیټې نړۍ! پېغور پېغور
دے خود مېرaban ډکې منگولې.

مونږ نه دا څنگه هېر شوي دي، چې سېته هغه ورځ خپله ماڼۍ
کښې زرکه ولیدله او بیا پسې ورپېښ نه شولو. مېرaban دا گڼل،
چې هغه شپه په زرکه غوټه کېدونکې په ښار کښې ووژلې شو او
د هغه هاغه دغه د هغه نه غوڅ شوم د هغه په ځله کښې
ورکړې شوم و، نو گڼې دا ډېره وه؟ مېرaban پوهه نه و، چې
سېته هغه مړې په شرق هم نه ویشتلو. نن چې مېرaban کور
کښې نشته، سېته د هغه انګن ته ورغلو. د خپلې کوتې په
درشل ولاړې زرکې چې څنگه ولیدلو، نو دنته لاړه او ښکاري په
کوټره شخوند پسې ورننوتلو. دا خو ښه وه، چې سمیتا لیدلې و
او دا ښه وه، چې د سېته سره ټوپک گرځوونکي بهر ولاړ وو.
سمیتا چې کوتې ته ورننوتله، نو سېته بیا زرکه کټ کښې
خملولې وه او کمیس ئې ترې شلولې و. خداے دې دوي په ښکه
واړوي، خو پرتو غاښ اچوئ کنه!!!

سمیتا په ځاے د دې چې د سېته لاس نیولې وو، د هغه په پښو
پربوتله او وئې وې،

”سېټه صېب! که تۀ خپلې اوبۀ ويستل غواړې، نو هې! ما واخله.
زۀ به ویش هم نۀ کوږم. چې څنگه دې خوښه وي، خو دې سپېڅلې
ته څۀ مۀ وايه.“

”زُمري وابښۀ نۀ خوري.“

”تُهکۀ الله جو واسطو. ان کۀ چهدۀ دۀ“

زړکه کۀ د هغوي په ژبه نۀ پوهېدلۀ، خو په دې پوهه وه، چې دغه
وږۀ څاروۀ د هغې پُربښودلو ته چمتو نۀ دۀ. دغه وخت
مدهوبالا هم کوټې ته دننه شوه او چې څنگه ئې سېټه وُلیدلو، نو
په هغه ځاۀ پښه نيولې شوه. لاس پښو نه ئې سا ووتله.
”راځۀ! راځۀ! ډارلنگ!“

د سميتا مدهوبالا ته پام شو او په ځاۀ وُدربدلۀ. هغه نېغه
ورغله، په زړکه ئې خپله لويټه خوره کړه او يو اړخ ته وُدربدلۀ.
دغه وخت پورې نور اته نېغه بدکان هم کوټې ته ورغلي وو.
”تا ما پسې خپلې تنې شلولې وې، ما غاړه ايښې نۀ وه. اوس دا
ماشومه پرېږده! تۀ چې څۀ وائې، زۀ به هغسې کوږم. زما د غوښې
يوه يوه تیکه په چارو غوڅه کړه. زۀ به هېڅ هم نۀ وایم. هې!
واخله!“

مدهوبالا خپل دواړه لاسونه خواره کړي، سترگې پټې کړي او
دواړه شونډې جوختې کړي. د زړکې سترگې ترېدلې وې.....
هغې لويټه ځان ته نيولې وه او هرې سلگۍ سره ئې بې شمېره
اوبنکې بهېدلې. سېټه د زړکې خوا نه روان شو او خپل بڼۀ لاس
ئې د مدهوبالا څټ ته وُغځولو او هغه ئې ځان ته جوخته کړه. بل

لاس ئې د هغې کمیس نه لاندې کړو او په کوناتو ئې ورله خوره
سپېره منبل پېل کړل.

“هغه وخت ته خوږه وې.....

او مه وې.....

نېنځکه وې.

اوس ستغه شوې ئې. زما ستوني نه ستغ شيونه نه تيريري. ما
خپل ستوني له د پستو نمریو خوند ورکړې دے.
ته به مې ونځنېلې“.

هغه په زوره زوره وځاندي.... د مدهوبالابډې نه خپل لاس وېاسي
او بيا زرکې ته مخ واړوي.

“ا ا ا”

د سېته شېطاني سترگې ځان ته په کتلو ليدلو سره د زرکې ځلې
نه د وېرې ډک غږ ووتلو او ناڅاپه ودرېدلو. دغه وېره د مېرaban
ليدلو سره پښه نيولې شوې وه.

“دا څه؟”

د مېرaban شونډې ډېر سوخت نه تورې شوې.

“سېته صېب! دا دې بڼه و نه کړل (هغه د زرکې خوا له لارلو، هغه
ئې پاڅوله، لوپته ئې ترې چاپېره کړه) ورپورې کړئ!“.

“ما سره دومره زور، واک او چل شته، چې تاسو ټولو نه هم دلته
اغوستن وېاسم او لوڅ او برېنډ مو د بنار په لارو کوڅو کښې
وگرځؤم. ستاسو تپوس به ما نه څوک وکړي؟ (هغه د مېرaban خوا
له راغلو) دا نېنځکه ما ته دلته پرېږدئ او ورک شئ! پښې

سپکې کړئ!“

”ما هم ژوند بروتوب کښې تېر کړم نه دے. ستا غوندې لکې خوتې گرځېدونکو خو دا نړۍ وړانه کړه. ستا زور او واک پخپل ځای، خو اوس ما هم د خپلو مېرېبانانو نه دومره زور، واک او چل اخستي، چې په ښځونک اغوستن اغوستلو به درته ځان بد ښکاري، خو نور به که خبر وي، ښځې ته خور وایې.“

(او هو! ښه، نو مېرېبان دا غواړي. سمیتا بهر ووتله. د سېته سړو ته ئې ووتل، چې سېته شپې ته ایسار شو او هغوي لال (هغوي د سېته په تنده پوهه دي، چې هغه دغسې تودو پالنگونو کښې پستي برستن ته شپې د پاره کله کله ایسارېږي)).

بدکانو د سېته ځله کښې شوړه ورکړه..... د کوتې ور ئې پورې کړو..... هغه ئې کټ کښې لاسونو او پښو نه وټرلو، ترخونو نه نوم پورې ئې ترې هم بیاسته تاؤ کړه او په اوچت غږ کښې ئې دا سندره په تېپ سوره کړه،

”الے.....الے موحا مارو اړه!

او موحا جوگي اړه!

ماروړا متېړا مونجا!

ماروړا سوهنا مونجا!

ماروړا لاهوتي مونجا!“

د مېرېبان په وینا زرکه بلې کوتې ته بوتلې شوه. آرا او ښا هغې سره لارلې. تېل راوړم شول او مېرېبان د سېته پرتوگ د کټ په پیاړمه ځوړند کړو. هغه ډېر زورونه وکړل، خو اوس گېر و.

مېرaban پخپل لاس تېل و مېنل او د سېته غمانې او لينگي ئې غوړول. هغه پخپلو لاسونو دغه دومره و مېنل، چې اوس ئې تلې سوزولو.

”نېک خو بيخي سر نه اوچتوي“ (د سېته په زورونو پرهر شوو پېنو ته کتلو سره مېرaban کوشليا ته ووي) ”راشه کنه! که ستا لاسونه ئې جيگ کړي“.

اوس مېنل ډېر شوي وو. سېته هم سترې شوې و. هني او نيمنت او کوشليا يو خوا شوې، سميتا او کرن او تیکارا بلخوا شوې. دغه شپږو د هغه پېنې کلکې ونيولې او مدهوبالاد هغه پېنې و سپړلې. سېته بيا ډېر زورونه وکړل او بيا سترې شو.

”دومره زورونه خو ما ژوند کښې ليدلي نه وو. خه زياتې خو درسره نه کووم، مار دې ايجازه کښې راولم، چې پردي لونه او خامن نه چيچي (د سېته په نوم کښې هغه په دواړه لاسونو يو څو ديکې ووهلې) دا سندره نوره اوچته کړئ او چې څنگه زه لاسونه اوچت کړم، د ده پېنې دومره زور سره راکاږئ، چې سوړه ئې خپرې شي“.

”جوگي ايا مو نا سونجاتا

جوگي ايا مو نا سونجاتا

ايرا وين و جائ ويا

الې... الې موجا مارو اړا.....“

د مېرaban غږ سره چې بدکانو زور کړل، نو د سېته دواړه پېنې يو بل نه په جق لرې کړې شوې او د هغه د رگونو د غوڅېدلو شر

واړېدلې شو. سېته خپل هوش وټاټېلو.

د ښار په يوه کوڅه کښې ئې و غورځوئ. که د خپل پلار نه زېږېدلې وي، نو د نمر سترگه ختلو نه وړاندې به مړ وي او که مور ئې گاونډي ته اېږي وي، نو بيا خداى کړى ناکام دى، پخپله به څه کوم نو.

دوه ورځې وروستو ورځپاڼه کښې د سېته د ځان وژنې خبر خپور شوى و. يوه لويه قېصه هم ورسره وه.

دې قېصې نه خو مونږ هېڅو خبر نه وو.
نیمت ووي.

سېته ښه سرى نه و، خو د سېته مور ښه ښځه وه.

نیمت دغه کور کښې اوسېدونکې يوازې بدک دى، چې دغه هم چيره کړى شوى و. هغه دغه کور کښې يوازې بدک دى، چې بهر څوک په لاس ورشي، نو هغه نه مخکښې کيږي. خپل څارښ د پاره په بوکه کيږي، پېسې نه اخلي. خداى دې نه کړي، چې مېرaban ترې و غوړيږي، گنې مې به ئې کړي.

نیمت به کله کله په ژړا شو. هغه کښې دننه سرى به ښځ شو او د هغه زړه به ئې په مټي کښې کلک ونيولو. د هغه ځلې نه به پشم روان شو او د هغه سترگې به سړې سکروټې شوې. په ډډه به واړېدلو او چې په ځاندره کښې به ئې څه خوځښت هم نه راتلو، نو چغې به ئې کړې. د هغه درد او خوږو باندې د هغه مېرaban پوهه و. مېرaban خپل کور کښې د استوگنې لاره هغه له د هغه د قېصې اوړېدلو نه وروستو ورکړې وه او هغه وخت ئې ورته

وئيلي وو،

د خدا په کارونو کښې گوتې وهل مې خوښ نه وي. د دې زور سړي نه وروستو ووځي.

نېمت ته به چا وئيلي نه وو، چې چيره کېدلو سره غېږ نېغېدلو نه وځي، خو زړه خپل تخنېدل او غوښتنې نه پرېږدي. د نېمت ژوند لکه د يو هروختي عذاب تېريږي او هغه هم کانې دے، چوي.... نريږي.... ماتېږي، خو څه وائي نه.

دې څلور پنځه کلونو کښې پېدرگل هم شونډې سړې کړې وې. هغه اوس پوهنتون نه وتلے دے او څوارلسم پورې ئې زده کړه کړې ده. اوس هغه د کراچۍ د هرې کارخانې، هر مکتب او هرې ادارې ور وهلے دے، خو هغه له څوک کار نه ورکوي. ورځپاڼه کښې چې کله هم د څه کار او وظيفې د پاره غږ لولي، نو هماغه وخت هلته ورځي. پلار ئې ډېر پوهه کړو، چې بل څه کار کوه، خو ځوے ئې غاړه نه ږدي.

”ولې؟ ما چې دومره زده کړه کړې ده. ما ته به څوک دا ووائي، چې زه ليکل لوستل کولے نه شم. دلته سړي کار کوي، بنځې وظيفې تر سره کوي، ما کښې څه نيمگړتيا ده، چې ما له وظيفه نه راکوي؟ زه به بل څه له گوتې نه وړم، تر څو چې مې خپل دغه مرام ترلاسه کړے نه وي.“

مونږ خو خوره لپه يو، چې الله دې وکړي، چې هر چا ته د هغه حق او برخه ورکړې شي. د نړۍ په مخ چې چرته هم کړکه زېږېدلې ده، د دغې کړکې د خېلو په کنستلو مونږ د بل برخې او حق ته تور

زړه وینو او بیا هم دغه کرکه د کوږمو، خېلونو، سیمو، قامونو
او هېوادونو تر منځه د نڅښتې تاده گرځي.

د تېنتیس جان په مخ او سترگو کښې چا هم د مرگ وېره لیدلې
نه وه. هغه ټول ژوند په مرگ پسې ملنډه کښې تېر کړو. لاهه
توپنچه به ئې هر وخت په ټوټې خوړنده وه. هغه داسې هم نه و،
چې هر وخت به ئې گڼې تورې نه وینې څڅېدلې. هغه چرته هم چا
ته ستغه سپوره وئېلې نه وه او ښکاره ده، چې هغه چا سره ستغه
سپوره نه وه کړې، نو په هغه هم څوک بلوڅېدلې نه دي. لاهه
توپنچه د هغه د تره وه او تره ته دا ډېر نژدې و، نو هغه ورله یو
ډول د ډالۍ په توگه دغه توپنچه ورکړې وه.

زما ورسره خدا مې شته، دغه توپنچه هم نه خوښېدلې، خو چرې
مې ورته وئېلې نه وو. دومره ده، چې یوه بله خبره مې ورته کړې
وه. خپل ماتور کښې به د هغه پښه په اکسلاټر ډېره جوخته وه. ما
هغه ته یوه ورځ ووي،

”جانیه! ته دومره توند ماتور مې ځغلوه. دا خو تامرې دي، بیا به
سمې شي، خو خدا مې مه کړه، که ځان یا بل څوک لارو مې در نه.“
”ایاتولا“

د مرگي وېره مې په سر باندې سوره ولې کړم؟

د رنگ نه ډکه دا نړۍ ځان ته سپېره ولې کړم؟

(په زوره زوره ئې وځانډل) مرگ په نېټه د مې.

”خو وگورم نه د چیرو نېنځکه ده، چې بیا به ئې وگنډې او نه د

تامرې ماتور د مې، چې بیا به تامرې نېغې او کوشېر کړې.“

د هغه مخ نه خندا ورکه شوه. ما ورومېي ځل د هغه سترگو کښې
وېره وليدله. رو غوندې ئې ووي،

”اياتولا زه د باجوړ خان هومره زړه ور خو نه يم او نه د خپل تره
هومره باتور يم. کله کله د شپې چې خلم، نو غوړ کښې را ته
څوک ووائي، ”بوؤؤ“ او زه وېوړنېږم. يار! دغه بو ما ته د مرگ
ښکاري. زه راپاڅم او په زور زور وځاندم. دغه په زور زور خندا
کښې د بو غوړ ورک شي، خو هغه بيا هم وي، زه ئې غږ نه اؤرم. (د
هغه غږ نور هم ټيټ شي) زه ئې غږ نه اؤرم، خو هغه بيا هم وي.
هغه بيا هم وي. (بيا ئې غږ خپل ځاى له راشي) کله کله دې
ورنډار ما وپوښتي، ”دا په تا څه وښي؟“، زه ورته وويېم، ”بو د مې،
و مې خغلو“. هغه زما په خندا نه پوهېږي او که پوهېږي هم، نو
څه وائي نه. اياتولا! دا ښځه هم څه بلا وي. پوهه به پرې نه شي.
گوره! ستا هغه ستا څومره پاملرنه کوي. ستا غوندې پيرياني
سره به څوک وخت تېر کړي؟ او هغه هم کاپيران!“

هغه بيا په ډېره زوره زوره وځاندي. زه پوهه شوم، چې هغه ته بيا
غوړ کښې چا بو ووي. ما ورته تگ کښې ووي،
”پيريان دروغ دي (ما د هغه لاس خپل منگول کښې لږ جوخت
وښو، ځله مې د هغه غوړ ته نږدې کړه او چې کله ترې روانېدم،
(نو) مرگ ريښتيا د مې“.

هاغه ورځ هغه ما ته څه و نه وېل، خو ډېر وخت پورې ما دا
گڼل، لکه چې هغه ما ته گوري او زړه کښې وائي،
”جانيه! وځانده جانيه! بو د مې“.

”د ژمي تور ما بنام کښې لږه خوره وه. ناخاپه یو چړینګ شو، بیا یو لوی غږ شو او بیا....“ ډېرې ځلې دي، ډېرې خبرې دي. ما پخپله دغه د غږې ځای لیدلې نه دے. وختي ریاض وې، چې ماتور ئې بیخي چپریت شوه. ځوے ئې ژوبل دے او مېرمن ئې هم. پخپله ئې سر خوړلې دے.

”ګولیه! که ماتور ئې په ونه نه و وراچولے، نو اوس به ئې ښځه او ځوے هم مړه وو.“

ما چې د پېروشا خبره واورېده، نو هغه ته مې ووي،
 ”ګولیه! تېنتیس خان وژلو سره د خپلې ښځې پېغلتوب او د خپل ځوي راتلونکے ژوند هم وژلي دي.“

خبره ما پېروشا ته د ګولي په نوم واوروله. هغه دواړه پرې ځان پوهوي. تېنتیس خان ته به اوس بؤ غږ نه کوي.

”روژه راغله ډانګ په لاس

لوي وهي واپه ترې خلاص“

زرکې ته د روژې په راتګ خپل کلي کښې د وړو هغه چغې وریادې شوې وې، ځان سره ناسته دغه خیالونو کښې ورکه وه. مابتی، مڅپنې او شانو او د هغوي نورو همځولو نجونو به په یو غږ کښې چغه کړه،

”روژه راغله ډانګ په لاس

لوي وهي واپه ترې خلاص“

او دغه لارو کښې به تودوښه شوه. قدوس خان به کور د پاره ډېر څه راوړل. په روژو کښې به ما بنام پانوس خان د نمونځ په نوم

ووتلو او بيا په پوله به ئې د خپلو ملگرو سره سيگرېټ څښکل. بنسکلي به ورنډار ته د سيگرېټو گيله کوله، ځکه خو چې به پانوس کور ته تللو، نو هغې نه اگاهو به ئې ځله سمه شوړه باندې ووينځله. د ورنډار خپل سپين ږير هم روژه کښې باتۍ ته تيله وهي، خو اوس مشره مور نشته، چې څمخ.....“

هلته په کوټه کښې مدهوبالا سره خوا کښې مجمر پروت دے. مجمر کښې پراته سکاره مړه شوي دي. ټول سپيلني لوگي شوي دي. مدهوبالا خو د مابنام نه سميتا ته وئيلي وو،
 “که لږ سپيلني يا نمبر چا راوړل.”

“سبا به راوړم مدهو! اوس خوشته کنه؟“

“دغه خو پانې دي نو. بېگا له مدهوش راځي، ځکه مې وئېل. د هغه ډېر خوښ وي.“

سم د مابنام نه مدهوبالا ځان پسې د کوټې ور پورې کړے و. هغې د خپل مخ نه واخله، خپلو پنډو پورې ټول وېښته تورلي وو. د مدهوش د خوښې زړه ساړي ئې اغوستې وه، يو گل ئې خپلو ځيو کښې ايښے و او هم د دغه گل رنگ ئې خپلو شونډو له ورکړے و. دا ځل مدهوش هم ډېر وخت هغې نه لرې و او دا ځل ډېره موده تېرېدلو باندې په وړومبي ځل هغې ځان باندې پيکه شوي پېغلتوب له بيا رنگونه ورکړي وو..... د مخ کوټونه ئې پټ کړي وو..... خپلې سپينې څنې خو به هغې هسې هم تورولې، خپل تېر جوښ ئې بيا مېلمه کړے و.

مدهوش سره سميتا، هېلن او زرکه هم د مدهوبالا کوټې ته

ورغلې. دغه اوس لوي کور ؤ. اوس د هر چا خپله کوټه وه، خپل کټ ؤ. دومره موده کښې هغه وختونه تلي وو، چې يوه کوټه کښې څلور کټونه او زياتره په يو کټ کښې دوه ښځونک. اوس ژوند کښې پراختيا راغلې وه. مېرaban چې مړ شوى دى، نو د دغه کور پاملرنه سميتا ته په غاړه شوې ده. "سبا به راوړو مدهو!" اوس خوشته کنه. کله چې سميتا مدهوبالا ته دا وئيلي وو، نو هغې ته خپل مېرaban ډېر ياد شوى ؤ. مېرaban تل هغه لکه د خپلې لور ساتلې وه او هم لور به ئې ورته وئېل. دا نوم مدهوبالا ئې هغې له نړۍ د پاره ورکړى ؤ. د مېرaban پخپله ځله به تل هغې د پاره "لورې" ؤ.

د هغه ورځ نن څلور کلونه ؤ شول. مېرaban ډېر ناروغه ؤ. خپله سورلۍ کښې هغوي د روغتون نه کور ته تلل او په لاره د جمعې نمونځ نه اگا هو امام صېب د جومات مخې ته څو سپين روبو سره ولاړ ؤ.

"لورې! چې کور ته لاړ شو، نو نمونځ به کوؤ." بيا مېرaban هېڅ ؤ نه وئېل. سميتا او مدهوبالا خو ورته هم څه وئيلي نه وو.

کور کښې بمبې ته په کټکي ناست مېرaban خپلې پښې ووينځلې، مدهوبالا لاس نه ونيولو، د زرکې کوټې ته لاړو او زرکې زرزر دوه مصلې په زمکه خوړې کړې.

"زه هم اودس کښې يم"، مدهوبالا ووي.
"خوبله مصله نشته"، زرکې زر ځواب ورکړو.

”دوه مصلې درېو له ډېرې دي“، مېرaban غوڅه کړه.
 هغه ورځ په نمونځ کښې مېرaban ډېر ژړلي وو. د زرکې خو دومره
 څه نه وو، خو مدهوبالا ډېر ژړل. سمیتا هم دواړه لاسونه خپل
 شيوا ته غبرگ کړي وو، د هغې اوبښکې هم نه ودرېدلې.
 ”يوه ورځ زه نمونځ د پاره جومات ته ننوتم. يو سړی زما خوا نه
 اخوا شو، زه بل ته نژدې شوم. هغه هم زما نه اخوا شو، زه بل ته
 نژدې شوم. دې کښې يو سړي مولانا ته گيلله وکړه. مولانا زه
 وړتلم،

”څه تنگولو له راغلي ئې؟ زر تر زره وځه!“
 زه جومات نه راووتلم. بله ورځ مې يو بل مولانا نه تپوس وکړو،
 چې زه به جومات کښې څنگه ودرېږم؟ هغه ډېر ښه ؤ، هغه را ته
 ووي،

”جومات کښې به سړي ودرېږي، بيا تاسو.“
 ما ورته ووي، ”زه خو هلك يم؟“
 هغه موسکې شو، ”ته د هلك غوندې ئې“.

بيا زما کور کښې هم زما وروڼو، زما خوراؤ مور زه پېغور گڼلم.
 زما پلار مړ ؤ. زه خپل زړه له دا دلایسه وركوؤم، چې زما مور زما د
 وروڼو لاس ته ناسته وه، ځکه ئې زما د وروڼو د زړه خبره پخپله
 خله کوله، گڼې بيا چې كله (هغه د زرکې تندي ښکولولو د پاره
 لږه غلې شوه) دا غورمخې زمونږ کور ته راغله، نو زما وروڼو هم
 زما مور سره زما مخ کېدلو ته غاړه کېښودله“.

هغه شپه هغه د مصلې نه اوچت نه شو او ډېر وخت ئې ژړل. د

هغه ژړا کښې زرکه هم اوده شوې وه. زرکه چې د سحر نمونځ ته پاڅېدله، نو مېرaban سره مدهوبالا او سميتا سرې سترگې ناستې وې. دغه کور کښې ټول سرونه بې سيوري شوي وو. اوس د مېرaban په وېنا د دغه کور مشرتابه د سميتا سره وه.

هېلن غږ وکړو، خو مدهوبالا ور بېرته نه کړو. بيا ئې غږ وکړو، خو دا ځل هم کوټه کښې دننه کشکړپ و نه شو. چې کله د سميتا په دې غږ چې ”مدهو! مېلمه دې راغلو“، هم چپيا وه، نو سميتا گاځيره شوه او د کوټې تمبه ئې بېرته کړه. څه وينې، چې مدهوبالا کټ کښې پرته ده. د هغې خوا کښې مجمر پروت د مې او دغه مجمر کښې ټول سپيلني سوزېدلي دي او ټول سکاره ايرې شوي دي. خو شېبو کښې د کور ټولې اوسېدونکې دغه کوټه کښې وې او د ټولو سلگۍ ماتې وې. يو مدهوش نه ژړل. مدهوش غلې ناست و او خپله غېږ کښې ئې د مدهوبالا سرايښه و. زرکه خو د هر چا نه ډېره ژړېدله. خو شېبو کښې د مدهوش د سترگو نه يوې رڼې اوښکې د هغه د ځېځمې نه پښه په انتگي کېښودله او د دغه اوښکې پلؤ نيولې نورې گڼې اوښکې روانې شوې. هغه ځله و سپړدله،

”بېلتون د مرگ استاز مې

د بېلتون رنگ تور د مې

د مرگ ونځه توره ده

بېلتون د يار سترگو نه

د ژوند رڼا واخسته

بېلتون د يار شونډو نه
 په زور موسکا واخسته
 بېلتون د ياره سره
 زما نه ساه واخسته
 بېلتون د يار انځور نه
 د ښکلا رنگ وټروړه
 بېلتون د يار د غږ نه
 سندريز شرنګ وټروړه
 بېلتون تالا کړمه زه
 بېلتون تالا کړمه زه
 د نيازبين ژوند خدايه!
 د سپېره مرګ خدايه!
 زما نيازبين جانان
 زما نيازبين جانان
 زما نيازبين جانان (يوه نيمه سلګۍ)
 زما نيازبين جانان (يو څو سلګۍ)
 زما نيازبين جانان (اوس غېږه کښې مدهوبالا ونيسي او
 په چغو ژاړي او ورسره نورې ډېرې سترګې په ژړا دي)
 زما گل خاورې نه کړې!
 زما گل خاورې نه کړې!
 “

د مدهوبالا جنازه مولانا شېر بهادر کېماري ولوستله. د ښاغلي
 مولانا نه چاپېره اوسېدونکي ملېان ډډه کوي. ښاغلي مذهبي

مشران په مذهبي غونډو کېنې په دې وړاندیز کېون کوي، چې ښاغلي مولانا شېربھادر کېماري ته به بلنه نه ورکوي. د ښاغلي مولانا نژدې اوسېدونکي هغه سره ډېره مینه کوي او د هغه هره خبره په سر سترگو مني. د نورو ښاغلو ملیانو منونکي د هغه او د هغه منونکو سره ځکه نه نژدې کېږي، چې هغوي ته وېله شوي دي، چې په دې وخت کېنې مولانا شېربھادر کېماري د خداي لخوا يو ازمېښت او يوه فتنه ده. هر څو که دغه ښاغلي ملیان د ښاغلي مولانا داسې څه خبره په گوته کولې نه شي، خو دومره وخت اولس سره کوم ځای وي، چې ځان پوهه کړي. هغوي خو د کنډک گډوډي دي، چې په کومه لاره ئې بوځي، چې په کومه چرې ئې حلالوي او چې په کوم نوم ئې صدقه کوي. د مدهوبالاجنازه کېنې د شمېر څو ښځونک او بدکان وو او شېر اته د ښاغلي مولانا مقتديان.

د جنوبي ايشياء په اسمان بيا تورې وريځې وگوانښېدې. دا ځل اېتمې چاودنو د هند لخوا پېل وکړو او چاپېره دا گنگوسي انگازه شوې، چې هند به اوس په پاکستان بريد کوي. د پاکستان لخوا خپله اېتمې وسله ډاگيز کولو کېنې ځنډ او دغه ځنډ د دغه گنگوسو اور له نور هم پوکي ورکړل. خبره دې له راغله، چې پاکستان هم اېتمې ځوابي چاودنې وکړې او نړۍ د نورو دوو داسې هېوادونو پېژندنه وکړه، کوم چې هر وخت يو بل سره د تورې په څوکه خبرې کوي او اوس په زمکه ژوندي د لويې درکې سره مخ شول. د چاغي په غرونو کېنې شوې د دغې

پاکستاني اېټمي ازموېنټ د يادوونې نخښه د پېښور رېډيو
 سټېشن د ودانۍ په يو ګوټ کېنې شېرشاه سوري پل ته خېلمه
 روغه کړې شوه. زه خودا د پاکستان د شين ګنبد دننه د پښتون
 په وينو سور وجود او شتون پسې ملنډه ګڼم. پاکستان هر
 توغندي او هرې وسلې له د پښتنو اتلانو نوم ورکوي، خو
 ښوونځي، پوهنتون او روغتون باندې ئې د نورو قامونو د مړو
 نومونه ايښودلي کيږي. پښتون بچي ته د عربو تاريخ زوتولې
 کيږي او د پنجابيانو ليکلې شوې جغرافيه ورته ښودلې کيږي.
 مذهب د هغه د قامي پېژندګلو وړانولو د پاره پکارولې کيږي او
 د مذهب په نوم هغه د نړيوالې نخښتې د پاره د خشاک په توګه
 استولې کيږي. اولس دومره وږې کړې شوي دي، چې هغه د
 خپلې برخې غوښتلو د پاره وخت نه مومي. که څوک راپاڅي، نو
 هغه پسې ئې وږې تږې کاږي غږ وکړي،

“ما له به ما کام چه لاؤلې؟”

“چه دودی ګوالم”

“جما يکني کيږي”

“جما پايۍ يکې چوې”

اوس پلار ئې خپله برخه وځواړي، که خپل لوڅ او ابلې او وږي
 کاکي له خه تابيا وکړي؟

ټولو نه لوي ستونزې دغه لاره کېنې پښتون پخپله دي. هغه د
 پاکستان په نوم سياست کوونکي خپل ګڼي او د خپلې خاورې په
 نوم سياست کوونکي پردي. د پاکستان په خاوره سياست

کوونکي ورته د ده د خاورې مشرانو باندې دومره تور مېنلي دي، چې هغوي سپينيرې او خړې شوې اوبه رينيرې، خداي زده چې د دې اولس او دې خاورې به تر هغې څه ونځه روغه شوې وي؟ پښتانه ځانونو ته پښتانه وائي، خو پښتو نه کوي. خپل ورور ته ترېور وائي. د ورور په کور جيگ شوي بېرغ نه لوي بېرغ په بل رنگ کښې خپل دېوال باندې جيگوي، خپل وېش کوي او ځکه په مړه خاوره اوس هم وېرې دي.

اوس دغه کور کښې نوي گڼ مخونه اوسيرې، چې د هغوي مکېز ته پېغلې هم پسخيرې. دلته اوس زرکه پاتې ده، هېلن پاتې ده او سميتا. هغې د مېرaban لهجه خپله کړې، "چې کومه بلا زما په درشل ما ماتوي، زه د هغې بلا انگن ته ځم او د هغې په انگن کښې ئې ماتوم".

بېگا زرکه اوده شوې نه ده. ټوله شپه هغه ويښه وه. شپه چې نيمې نه واوړېدله، نو زرکه هېلن پسې ورغله. نور کله خو چې د زرکې زړه بې ځايه وي، نو هغه د سميتا خوا له ځي، خو نن سميتا بهر نڅا د پاره تلې ده. هېلن راغله او هغه او زرکه ډېر وخت پورې غلې ناستې وې. بيا څه وخت د زرکې سترگې پټې شوې. هېلن اوس هم ويښه وه. هغې د زرکې نه سترگې نه ويستلې.

"دا څه وښي، چې څوک هم زرکې له لاس يوښي، نو هغه غواړي، چې په زرکه پسې مې ټول ځان ومني؟".

دا خبره يوازې د هېلن زړه کښې تېره شوې نه وه. دا خبره د دغه

کور د نورو بښخونکو په گنگوسو کښې هم هېلن اوږېدلې وه. هغې څه وخت پورې ځان زرکې نه لرې وساتلو او بیا ئې رو غوندې خپل لاس په هغې واچولو. هغې زړه و نه کړه شو. بیا ئې خپل لاس هغې نه لرې کړو. هېلن ډېوسکۍ ده. هغه د زرکې نه کشره ده، خو د خپلې پرڅېدلې ځاندرې له مخه هغې نه ډېره مشره ښکاري. اوس خو د زرکې مخ کښې هم کوټونه راغلي دي. بیا هم د هېلن په مخ د نورو نوو او زړو بښخونکو نه زیات پېغلتوب دے او د زرکې نه لرې. اوس هغه په ډډه واوږېده او زرکې ته ئې شا کړه. هغې ځان لرې زرکې ته نژدې کړو او بیا ئې څو شېبې وروستو د زرکې لاس په خپله خېټه کېښودلو. هغه اوډه شوې ځان نه خبر نه شوه. زرکه پاڅېدلې وه.

هم په دغه ورځ مازیگر نمونځ نه وروستو زرکه د مصلې نه و نه خوځېدله. هغه غلې وه. داسې ښکارېدل، لکه چې د جاکر راتلو نه اگاهو سیلۍ سا را کښلې وي. زرکه چې کله هم دومره غلې شوې ده، نو څه نا څه پېښ شوي دي. سمیتا غرمه وینښه شوې ده او د هېلن په وېنا د زرکې کوټه کښې د زرکې د مصلې نه پاڅېدلو ته ایساره ده. د ماښام نمونځ هم وشو او زرکه بیا هم په مصله ده. سمیتا نور زغم و نه کړه شو. هغه غلې پاڅېدله او د زرکې خوا کښې کېښناستله. هغې د زرکې په اوږه لاس کېښودلو،

“څه دي؟”

هېڅ ځواب ور نه کړه شو. هغه بیا هم غلې ده.

”ما ته خو ووايه!“

دا ځل زرکې ځله وِسپړدله،

”ما له پېنزېب راوړې!“

د سترگو رپ کښې آشا پېنزېبونه راوړل. په مصله زرکې خپلو

پښو ته پېنزېب وټول او غږ ئې کړو،

”که چرې ستا پرې د زړه سُود شي

زما د زړه نړۍ دې ړنگه شي مېښه!

ځدايه زمونږ کلي ته خبر کړې!

چې د جاکړ د پښو بڼکالو مې واوړېدنه!“

زرکه پاڅېدله، ټولې يو اړخ ته شوې او کوټه کښې د هغې د

پېنزېبو شرنګهار شو.

دين تک

تک دين دين تک

تک تک دين تک تک دين

دين دين تک دين دين تک

تک دين

دين تک

بې د څه سندري او ساز نه په کوټه کښې زرکه وښخېدله او دومره

وښخېدله، چې ځوله ځوله شوه. هغې ته کتونکې سترگې بقې

پاتې شوې وې. ډېرو خو د زرکې د ښکلا اوږدلي وو او بيا ئې د

ژوند په دغه پوړۍ هم وليدل، چې هغه اوس هم ښکلې وه، خو د

هغې د نڅا ئې اوږدلي وو، نن ئې وليدل.

د هغې لاسونه پښې ودرېدل او د پېنزېبو شړنگه‌ار هم د هغې د لاسونو پښو ودرېدلو نه خو ساگانې وروستو غلې شو. داسې ښکارېدل، لکه چې په هغې سر وچورلېده. هغه په زمکه راپرېوتله. پېنزېبونو سره د هغې پښې په وینو شوې وې او د هغې سترگو نه اوبښکې بهېدلې او هغې اسمان ته سترگې اړولې وې. سمیتا سره ټولې راغلې او هغه ئې کټ ته کړه.

“دا روغتون ته وړو؟”

هېلن ته روغتون وریاد شو. د مدهوبالانه وروستو د زرکې سره ټولو نه زیات وخت هېلن تېروي. هر څو که د خپل مېرaban د زرکې په حقله ښونه اوس هم د سمیتا یاده ده او سمیتا هسې هم زړه کښې د زرکې د پاره ډېره مینه او درناوې لري.

“نه! زما زرکه به اوس ښه شي.”

دې وېلو سره سمیتا په ژړا خپلې کوټې ته لاړه. نورې اوس هم د زرکې کوټه کښې ناستې وې. زرکه باندې خولې بهېدې او د هغې د پټو شوو سترگو نه هم اوبښکې روانې وې. بله ورځ سحر نمر څړیکه ووهله او تلوزیون باندې په سوېلي سیمو مانسهره او ټیګرام د زلزلې قیامتونه ښودلې کېدل.

لسمه شپږه

ژوند د بې شمېره موسمونو نوم دے. څنگه چې یو غم د بل غم
خوږده ده، دغسې یو موسم په بل موسم شخوند وهي. ټولو نه
ډېر زړه هغه وخت ودرېږي، کله چې ځواني خپلو څڼو کښې
سپین ډکي په ډېرېدو وړیني. هر سپین ډکے د مړینې یو خاموشه
استاځه وي.

په کومه ورځ چې د مدهوبالا جنازه کېدله، په هغه ورځ زړکې خپل زړه کښې ډېر لوی بدلون لیدلې ؤ. زه خو دا نه منم، چې گڼې هغه به هم په دغه ورځ کلي کښې د کمیلې واده نه غوږېدلې وه. کلي سره خو د هغه هېڅ ډول تماس او اړیکه نه وو. زه دا وبېله شم، چې زړکې دا لیدلې وو، چې د مېرaban او مدهوبالا په مړینو خداي ته د هغوي بخښنې د پاره دومره لپې هم نه وې، خومره سترگې چې به د نڅا په شپه د هغوي نندارې ته شوگيرې وې (ځکه ئې په دغه شپه زړه نور ؤ). په دغه شپه کميله په پالنگ کښې ناوې شوې وه. د هغې په تندي ټيکه ځوړنده وه، د هغې غاړه کښې امېل ځنگېدلو، پوزې نه ئې تتکۍ ټالونه وهل او دواړه لېچو کښې سره بنگري بې سا پراته وو. د دغه بنگرو د شرنگ وېرې د کمیلې لاسونو نه خوځښت اخستې ؤ. د هغې لاسونه او پښې په نکريزو سره وو. د واده اغوستن کښې د هغې مخ نور هم ښکلې شوه. د پېغلتوب خپله ښکلا وي او د ښکلا خپل حد وي. د واده اغوستن کښې د پېغلتوب ښکلا خپل حد ته ورسې. يوه پېغله هم د خپل واده د شپې نه ټول ژوند کښې زياته ښکلې کېدلې نه شي (هغه که د موندرو غونډې ولې نه وي). جامنور د خپلې ناوې خوا له ورغلو او هغې سره کښېناستلو. د هغه زړه درزېدلو او مونږ په دې هغه ته گرم ځکه وبېله نه شو، چې پالنگ کښې هغه ته مخامخ سپوږمۍ ناسته وه. دغه شپه تېره شوه. د کمیلې زړه خو هغه سپړدلې نه شو، چې کميله د حلمي جامنور غېږه کښې ده، که د هغې د کوچنيوالي د نيازبين

خیرک خان غېږه کښې. په دغه شپه خیرک خان د سمیتا غېږه او د مدهوبالا او کمیلې یادونو کښې تېره کړې وه. دا به منو، چې خیرک خان او زرکه خومره سپېڅلي وو، دغومره کميله هم وه. اوس خو کميله د خیرک یادونو نه شوکېدلې ده. د خپلو وړو روزنې هغه د ډېر څه نه لرې کړې ده او د وخت تېرېدلو سره هغې د خیرک مینه په جامنور کښې موندلې ده. د جامنور په مخ کښې اوس هغې ته کله کله د خیرک خان د مخ کرښې ښکاره شي. دغه مخ په اوبو کښې د سیوري غونډې وي او دغه سیوري ته هغه دخپلو وړو د مینې کانه و غورځوي او په څپو کښې د کوچنیوالي خیرک خان ورک شي. کمیلې سره د خیرک یادونه اوس د ښکلې په غمژنو سترگو مخ کېږي. ښکلې ډېره ژاړي. تر څه حده هغې دا منلي دي، چې د خیرک خان کور پرېښودلو کښې د هغې کرکه هم ککړه وه. په کومه ورځ چې وړندار مړه شوه او مابتی د هغې مخ لیدلو د پاره اديرې ته لاړه، نو ډېرو څلو ډېر څه ووي، خو دغه خبرې سیلۍ شوې. دغه ټولو خبرو نه ښکلې ته د هغې د زړه پېغور دروند ؤ.

فردوس خان داسې خوتکېدلې تېې نیولې ؤ، کومه تبه چې یوه شپه په خیرک خان تېره شوې وه. هغه وخت ښکلې خیرک خان نه په دې خبره خپله غاړه خوشې کړې وه، "اوس د دې ملابادر د ناستې ځای چې وپېژنو، نو تپوس به ئې وکړو"، نن د خپل میرگاتې سر ته ناسته وه. خو شېبو کښې خو ځله د پانوس خان د گرځنده تنۍ وژورلې شوې او هغه د پاره رنځپوه راوستلې شو.

پرځندکا کا دې خدا ۍ وېڅنې، څوک چې به تېې ونيولو، نو هغه به وېل،

”تاريخ څپوټکي باندې ترمکيا وکړې او په تندي ئې ورله کېږدې! دا رنځپوه ستن تومبي، بله لاره نه ورځي.“

رنځپوه فردوس ته ستن ووهله او هغې ورځ نه هغه په دواړو پښو شل شو ۍ د ۍ. کوټډن شوې بنځه ترې پاتې شوه. د هغه جينۍ د واده په ورځ ده د ځان وژنې هڅه هم کړې وه. د وړوکوالي شيشره چې لويه شوه، نو سترگې به ورته برېښېدلې. هغه په ريښتيا زېب النساء وه.

فردوس اوس ژوند په دې تېروي، چې چرته خو د ځيرک سره مخ شي او د هغه په پښو پرېوځي. هغه نه به د باران هغه شپه چرته هېره نه شي، په کومه شپه چې هغه د ځيرک لمن خټ ته خېژولې وه او بيا ځيرک ټوله شپه په درشل وينښه تېره کړې وه. نن هغه خپلې نه ميتيازي بهيرې او هغه پرې نه پوهيرې. ترڅو به ښکلې ژوندۍ وي او دغه به وينځي. بله ورځ به د شاجوش بنځه د خپل مشر لېور دغه اغوستن وينځلو ته غاړه کېږدي؟

پېدرگل ته يوه کمپنۍ کښې کار په لاس ورغلو. هغه د سحر نه مازيگر پورې هلته بوخت وي او د مازيگر نه ماسخوتن پورې د بجازي اتۍ کښې وي. بنځې په دغه اتۍ ورماتې وي. هغه گڼي، چې که ځان له اتۍ پرانيزي، نو ډېره گټه به وکړي. هغه د پاره دغه ښه روزگار د ۍ، خو لږه سا واخلي! پرېږدې چې هغه خو د خپلو وژگارو ورځو بدل واخلي. د مشر ورور ئې اوس واپه گرځي.

خور ئې هم واده شوې ده. کشر وراره ئې خړپوڅې کوي. هغه واده نه دے کرے. مور ئې خو ځايه د پېغلو د مېندو ځلې بوي کرې، ”خوري! تگ لږ داسې دغه کوي، خو نور سم دم دے. ما ئې يو ځل (هغه لږه غلې شي او سترگې ښکته کرې) ښختگ ليدلے و. (بيا تونده شي) مور ئې يم. چې زه پوهه شوې نه يم، نو نور به پرې څوک پوهيږي.“

څه زوروري! ستا په دغه سوگندونو څوک لور ورکوي څه؟
هس! دا ده، چې که چرته په يو کور کښې دې په بل نوم د څمدوري غوندي وومندله.

نېمت ژوندے جاپن ورک شومے دے. اېډز د هغه وينه کښې ځان ځامے کرے دے او خپله دننه نېمت هغه پرې کړو. هغه خپل څارښ د مرگ په وېره وژلے دے او ځان ئې د نړۍ سترگو نه پټ کرے دے. د کور استوگن کله کله د هغه نوم اخلي، خو هغه پرانستلې مرغۍ وه، هغه کله هم د چا قدغن يا بندېز منلے نه و. زرکې ته به د بانگ اوږدلو سره کله کله نېمت يادېدلو. هغې ته د جمعي هغه ورځ يادېدله، کله چې نېمت د هغې سرېمنځولو او د بانگ اوږدلو سره هغې زر لويته په سر کړله. نېمت موسکے شو او هغې ته ئې ووييل،

”بانگ خو ښځو او سړو د پاره وي، ته سرولې پټوي؟“

د نېمت دغه گيلې نه ډک تپوس ته زرکې وييلي وو،

”څومره ډېرې لسيزې تېرې شوې، د جومات په درشل مې پښه ايښې نه ده.“

نېمت هم په هغه ورځ زرکې ته د سرو اغوستن واغوستلو، خادر
 ئې پرې ډوب په سر کړو او جومات ته ئې بوتلله. امام صېب
 ورومې رکعت نژدې کړې ؤ، چې دوي هم ورسره ودرېدل. که
 نمونځ کښې چا خاړلې وه، نو زرکه په رکوع او سجیده کښې
 ښکاره ښځه وه. اوس هغه وخت نه ؤ، چې د هغې نمونځ کښې
 ځنې ځنې ځامې ښځونک څرک لیدلې شول. نمونځ نه په
 راستنېدلو هغې په لاره نېمت ته د خپل کلي جومات کښې د
 جمعې نمونځ سره تړلې گڼې قبصې وکړې. هغې نېمت ته ووي،
 چې څنگه به د کلي کوچنیو هلکانو په جومات کښې وراني کول
 او د هغې تره او د کلي نورو مشرانو به پرې پښې درېولې. هغې
 نېمت ته ووي، چې هغه وخت به جومات کښې ټوکې هغې ته لویه
 گناه ښکارېدلې او بیا دغه گناه کوونکو سره صف کښې د هغې
 ودرېدل متره شول. ډېر اوږد وخت نه وروستو جومات کښې
 نمونځ کول زرکې د پاره د نېمت ټولو څخه لویه ورکړه وه او چې
 کله به هم هغې ته نېمت یاد شولو، نو په دغه ترڅ کښې به ئې
 ورته دعا کوله.

دولاملا په ډرون برید کښې ووژلې شو. هغه سره یو عرب هم ؤ. د
 یو څپر لاندې شپږ مړي وموندلې شول. شینتغانو د ټولې نړۍ په
 تلویزونو د خپل بریالیتوب زوږ وکړو، خو دغه کور سره خوا
 کښې د خپلو دوو لونیو، یو ځلمي ځوي او د خپلې نږور غېږ
 کښې تي ته پروت نُمسي سره شهید شوي موستان بابا باندې په
 هره ژبه گيتۍ پرته ده. چا هم دا و نه وېل، چې د هغه څه تور ؤ.

خپلو هېوادونو کښې د ځناورو د ژوند خوندی کوونکو هم د دولا
ملا شا ته پټ کړي شوي شپږ مړي و نه شمېرل. هغه خو په سوله،
مینه او امن مټن پښتانه وو. دغه خو د امن په نوم وینه تویونکو
ته وگړي نه ښکاري. دغه ساگانو د پاره خو د سپینې ماڼۍ د
ویاند په ځله دغه خبره وي،

"We appologise for innocent inadvertent casulities and deaths"

او مونږ چې د ویاند سترگو ته گورو، نو د هغه د ژبې وېنا د پاره
د هغه سترگو کښې هېڅ پېلام نه وي.

"دا خو د ټولنې د پوهې نیمگړتیا ده. اوس چې دوي تشې ښځې
او سړي پېژني، نو مونږ څه وکړو؟" هېلن ووي.

"سړو خو هسې هم د هر څه نه پښې تو کړې دي، اوس ښځو ته هم
سلو کښې درې دېرش څوکۍ ورکړې شوې، صدر صېب او د
وزیرانو دې لښکر ته مونږ نه ښکارو؟"

"سیاستمداران خو د یو بل ترلو پړانستلو نه نه وژگارېږي، مونږ
ته به څه پام وکړي؟ مونږ ته خو پېژند کښې یو د "ښځونک"
لیکلو باندې څوک غوږ نه گروي."

"او که مونږ له بل څه کار راکړه شي، نو."

"زه خو کله کله وېم، چې دېوال نه د اېشور انځور راکوز کړم،
سمه پرې وگرځم او بیا ئې پوټې پوټې وشلوم او بیا ئې وښېزم او
بیا ئې هغه ايرې."

(کوشلیا به نور هم ډېر څه ویلي وو، خو کټ کښې پټ مخ پرته
زرکې ترې خبره واخستله)

”داسې مه وایه! د خدا ې هر نوم او هر انځور ښکله، پیاوړې،
 نازولې او سپېڅلې دے. مونږ ته هم گوره! مونږ هم ځانونه بې
 وسه گڼلي دي. بې وسه دووسان کيږي او په خپله دووسی. خو بې
 وسه زورور ځان ته پر کولې نه شي (هغه لږه غلې شي. اوس کټ
 کښې هغه ناسته ده) دا زمونږ نیمگړتیا ده، چې زمونږ مېرaban
 یو کور سره ځان تړلې وي. مونږ به دې ښار کښې څومره یو او دې
 ټول ملک کښې به څومره یو او دې ټوله نړۍ کښې به څومره یو؟
 مونږ له د خپلې برخې او پېژندگلو ژبه او توان خدا ې راکړي
 دي، خو مونږ خپله برخه نورو ته بڅښلې ده. مونږ کښې هر یو
 ښځک دے. زه چې مونږ وایم (هغه ژویني، چې ټولې سترگې
 هغې ته په یو اړ دي او ټول غوږونه هغې ته څک دي. د زرکې
 خبرې کله کله وي) نو سړي هم یادوم، ښځې هم یادوم او مونږ هم
 یادوم. هر سړي او هره ښځه کښې دننه یو ښځک پټ دے،
 څنگه چې په هر زور او ځوان کښې او هره بودۍ او پېغله کښې
 دننه یو ماشوم پټ وي. دغه ماشوم خپل کول غواړي، قېصه
 اوريدل غواړي، خندل غواړي، ژړل غواړي، ښځکه غواړي،
 کلابوڅه غواړي. دغسې سړي وي او که ښځه، هغه یا هغې
 کښې دننه یو ښځک پټ وي. دغه ښځک د وېرې نه زیږيږي.
 خدا ې دې وڅښي او خدا ې دې ټول مړي وڅښي، مېرaban
 ستاسو یاد شي؟ (هغه یو ځل چاپېره د ټولو سترگو نه ځواب
 و غواړي. د مېرaban پېژندونکې سترگې په اوبښکو وځليږي او د
 مېرaban د مړینې نه وروستو دغه کور ته راتلونکې سترگې نه نه

وګړي او نه بڼه) هغه خپل دتنه نېنځک مړ کړې ؤ، نو مېرaban شوې ؤ. هغه څه نوم ؤ؟ (هغه لکه چې څه يادوي) هس! روشني. که راني خپله دتنه وېره وژلې نه وه، نو روشني سره به څه کېدل؟ (هغه بيا خو شېبو له غلې شي) زه خو وېم، چې دغه موږ به هغه وژلې وه. بيا دغه بل سرې چې (دا خل هغه لږه ډېره غلې شوه او ژرغونې هم شوه). ما دا وئېل، چې هر هغه سړي او هر هغه بڼه او هر هغه بڼځونک کښې دتنه يو نېنځک دے، کوم چې د کړکې د وېرې نه مينه وژني.....

کوم چې د ورانې د وېرې نه روغې پله گام نه اخلي.....

کوم چې د بل زيان کښې ځان له گټه لټوي.....

کوم چې د دعا په شا خپله ايرزړي پټوي.....

کوم چې خپلو بې وسيو له د برخې او نصيب نوم ورکوي او.

هغه خبره په دغه ځاى پرېږدي. څوک هم څه نه وايي. ډېر وخت پورې دغه کوټه کښې د ساگانو بڼکالو اوږېدلې کيږي، نور څه نه. چپيا چې نوره هم اوږده شي، نو سميتا د زرکې خوا له راشي، هغه خملوي او هغې سره خوا کښې کښېني. کوټه کښې اوس هم څوک خلۀ نه پرانيزي. زرکه اسمان ته گوري او پخپله وېنا وروستۍ رده کېږدي،

”لارې کوڅې او منډۍ پرېږده، جوماتونو کښې د بمونو چوډنه او ځانمرگي بریدونه، يو قبر کښې د شلگونو د ځاندر و برخې بڼې شي. د خاورې گېډه نه مړيږي او د ادم او حوا نوجي باندې د زمکې تناب راوغښتلې شو. خپل ځان وگړي ته دومره گران او

نزدې شو، چې د نورو د ژوند او سا ارزښت ئې سترگو کښې نه غړېږي. ترهه گر او پوځي دواړو سره ټوپکونه دي، د دواړو د ټوپکونو مړدکي په ټودو سينو کښې ځانونه يخوي. د دواړو په مړدکو اولس ژوبل کيږي او اولس وژل کيږي. وړ او پر پکښې نشته. د مرگونو د خان اشر د مې، نېنځکان پکښې مري.

خدا مې ته پر مه وايي!

خپل دننه نېنځک ولټوي!

د هغه مخ وويني!

د هغه زړه وگوري!

د هغه پېژندگلو ورکړي!

د هغه ځا مې ورکړي!

د هغه برخه ورکړي!

که وژني، نو هغه بو و وژني، چې ستاسو زړونو نه ئې د ژوند مينه تړولې ده.....

که مړه کوي، نو هغه وېره مړه کړي، چې ستاسو د هيلې نه ئې هڅه شوکولې ده.....

که پښې ږدي، نو په هغه انا ئې کېږدي، چې تاسو کښې ئې کړکې له ځا مې ورکړي د مې.....

(ټوله کوټه غلې ده. زرکه اوس هم بره گوري او د هغې سترگو نه رانه، سپين او سپېڅلي څاڅکي توييږي. ټول بنځونک يوه شېبه زرکې ته او بيا يو بل ته سترگې وځغلوي)

وېره زما درشل له راغله. ما نه د ژوند مينه تړول غواړي.....

زما د هيلې نه هڅه شو کول غواړي.....
 ما په انا د کړکې وينزه کوي، خو زه نه وېرېږم، ځکه چې زه مينه
 د کړکې نه بريالۍ گڼم.....
 زه هيله د اندېښنې نه زور وړه گڼم.....
 زه به مړم، خو وياړېږم به. زما جنازه کښې به ډېر اولس وي. زما
 خپل به زما مړي ته ژاړي. زما مور او زما پلار به هغه ډولۍ ته
 لاره کښې هرکلي د پاره ولاړ وي، کومه ډولۍ کښې چې به
 نيازينې پرېښتې زما سا وړي او حورې او غلمان به جنجيان وي.
 زه خداي ته يورنگ کښې هم سپکې نه وېم.....
 زه نه وېرېږم.....

زه نه وېرېږم.....
 د دې وېنا په وخت ټول ښځونک هم په سلگيو وي او د هغوي
 سميتا هم. د زرکې سترگو نه اوښکې بهيږي، خو هغه ژاړي نه.
 داسې وېرېښي، لکه د مېرaban سا چې يو ځل بيا سميتا کښې
 و غونځيږي،

”خداي هر چا د پاره خوږ، مينې نه ډک، نيازين، نازولې او
 پالونکې دے.....“

هغه وېرې له شتون ورکړې نه دے.....

نه زرکې! ته به نه وېرېږې!

څوک به هم نه وېرېږي!

چې کومه بلا زما په درشل زما گلونو ته گواښيږي، زه د هغې بلا
 انګن کښې هغه ماتوم.“

دې ورځو کښې پاکستان هرې خوا نه گېر ؤ. په يوه پوله ئې افغانستان سره شاتار ؤ. د دغه نړيوالو نځښته کښې ده قبايلي سيمه نمرودي لمبو ته ؤسپارله. بلې خوا نه هند سره هره خبره د تورې په سر شوه. بلوچستان کښې د خپلواکۍ او ځانگړې پېژندگلو خوځښت وده ؤموندله. په سويلي سيمو کښې پخوا نه کرونده شوې سپرغۍ د يوې چاودنې سره رادوڅارې شوې او ټول وطن باندې لکه د لمبو پورې شوې. څه سپرغۍ د اسلام اباد په شنه قبا لکه د پېغور د تورکي پرېوتلې او تاريخ به دغه تورکي په ډېرو وينځلو هم نمانځي نه کړي شي. په پوله د وړانکارو خوځښت نړيوالو ځواکونو ته په نمرپرېوتيزو قبايلي سيمو د ډرون الوتکو د بريدونو لاره سمه کړې او وړانکارو ته ئې په پوله دننه چاودنو او ځانمرگو بريدونو کولو کښې د وينې تويولو جواز ورکړي. دا وخت نړۍ کښې ټولو نه تود تنور پاکستان دے، چې هر څوک پکښې خپله پېره پورې کوي. په يو پاکستان کښې درې واکمنۍ دي. يوه د گېلاني، يوه د کياني او يوه د چودھري. هريو پېژني، چې بل به کوم ځای نه رانيسم. دېرش دوه دېرش کلونه اگاهو د عبدالغفار خان غېرپښتون قام د پاره بانگ ؤ، خو پښتنو پيرنگي خپلو ته خپل غوږونه اړولي وو. نن پښتنه خاوره د ډېورنډ د کرښې دواړه اړخونو نه دغه پښتنو له پېغور ورکوي او هغوي ځان سپينولو د پاره هېڅ ځواب نه لري. دلته خبرې ټولې شپېلي کښې دي او د باتۍ په بوي هر چا ځان غلې کړي دے. اوبه چې هغه دوښت ديرښت کلونه اگاهو خړې کړې شوې دي،

نو اوسه پورې خړې دي. د قبائيلي سيمو راتلونکې يوازې او يوازې پښتونخوا سره ګډون کښې خوندي دے. اوس د قبائيلي سيمو اولس هم دغه خبره خپل زړه نه اورېدلې ده. د قبائيلي سيمو نه په سېنت کښې ناست هغه ډېر مشران اوس هم د قبائيلو بېل شتون او بېلې پېژندګلو د پاره غږ کوي او دا ځکه چې د قبائيلو ژوند بڼه کېدل به د هغوي د ملکۍ او خانۍ د پاره خنډ شي. هغوي د قبائيل په نوم سېنت کښې کښيني، خو د قبائيلو د پاره د يوې خبرې کولو توان او واک هم نه لري.

د خدا ګرۍ دي، چې کلي کښې نکورې څه خړې اوبه رڼې کړې. مابتۍ د يوې اورېدې مودې نه په کت پرته ده. څو ځله د نکورې زړه کښې تېر شول، چې هغه مابتۍ ته د خپل زړه غوټه راوسپړي. د چم ګاونډ کومې ښځې چې هم د مابتۍ پوښتنې له راغلې دي، هغې ښځو ليدلي دي، چې د ځيرک پحقله د مابتۍ اندېښنې او خواشينۍ اوس د هغې دننه لکه د وژونکي رنځ ځېله ژوره کړې ده. دغه ورځ ښکلې هم د مابتۍ پوښتنې له راغلې وه. د نکورې زړه کښې پرته خبره د هغې په ژبه نه راتلله، خو مابتۍ د هغې سترگو کښې دغه خبرې ليدلې.

”نکورې! زړه دې پرې مۀ خوره! ژبه وځوځوه!“

مابتۍ دې سره لږه موسکۍ هم شوه، چې نکوره وېنا د پاره زړه وره کړي. هغې په سرپيچک سر تړلې دے او د ناستې توان نه لري. د هغې سترګې چاپېره تورې شوې دي او شونډې ئې چوډلې دي. عزت خان چې ښوونځي نه راشي، نو بيا کور کښې د زياتې

ناستې نه ځنډه کوي. هغه مابتۍ په دې رنځ پرته ليدلې نه شي. هغه نه رنځپوه ته غاړه ږدي او نه د بنار روغتون ته ځي. عزت خان پخپله هم د هغې په رنځ پوهه دے، خو د دغه رنځ دارو د هغه لاس کښې نه دي. دغه کور کښې داسې نيمگړتيا نشته، چې څوک به پرې گوته کيږدي. شش

”خيرک خان (د نکورې خلې نه په وړومبي ځل دغه نوم اوږدولو سره په بې سا مابتۍ کښې خوځښت راغلو او د هغې مړاوې رنځورې سترگې ژوندۍ شوې) کراچۍ کښې دے (نکوره نور هم څه وېل غواړي، خو لږه غلې شوه. هغه مابتۍ ته نه گوري او مابتۍ اوس د هغې نه سترگې نه وېاسي) بابا د پرځندکا کا په وېنا او د خيرک په خوښه هغه بوتلے و.“

اوس نکوره غلې شوه. هغې وگڼل، لکه چې د هغې د سر نه يو دروند پېته هغې پخپله کوز کړو (دغه پېته کوزولو د پاره د مابتۍ د تپوس په وخت موسکا اوږه ورکړې وه). مابتۍ کټ کښې نېغه ناسته وه. د نکورې او د هغې سترگو نه اوښکې خښدلې. ښکلې په کټ کښې نېغې ناستې مابتۍ ته اډانه شوې ده. څوک څه هم نه وائي. د ژوند نهوشت کلونه مابتۍ د دغه ورک زيري لاره څارلو کښې تېر کړي وو. د هغې په څڼو کښې د عزت خان د ږيرې نه گڼ سپين وېښته دي. عزت خان چرې هم هغې نه دا گيله نه ده کړې، چې هغه خپل کور او وړو له ډېر وخت نه ورکوي. هغه د هغې په خوي پوهه شوے و. خو ځله عزت خان په هغې کښې د هغه دوکبيانيې مابتۍ لټون ته زړه ښه کړو، کومه

دوکبیاڼه چې به هغه په درینجقونو د خپلې خور خوا له په تللو هلمته لیدله. هغه د عزت خان ږیره لږه لږه ټوکېدلې وه او هغه د بنوونځي د سور گل توره ټوپۍ په سر کړې او د ملبشې اغوستن اغوستي وو. عزت خان د سترگو گوټونو کښې خپله دوکبیاڼه خاړله. یو ځل خو قمرو هغه ته اوبه نیولې وې او هغه دغلته ناست نه و. هغه خو دغه وخت د بکیانې لاندې کټ کښې پروت و او د هغه دوکبیاڼه هغه ته په سینه پرته وه او خپل اومه انتګي ئې د هغه مری پسې مښل. هم دغه ورځ نه خو قمرو خپلې مور ته وئيلي وو،

”زما غېږه که الله ډکه کړې هم نه ده، خو مابتۍ باندې زما د خپلې لور مینه ماتیري. په سا څه باور، خو ما وې، چې که مابتۍ د بل کور په ځای زموږ د عزت شي؟“

دغه غوښتنه ځاموړې ابۍ ریښتونې کړه او د عزت خان د واده نه وروستو هغې و منل، چې هغې د مابتۍ ځاندره او مخ کښې خپله قمرو بیا ولیدله.

نکوره تلې وه او ښکلې ډېر وخت پورې مابتۍ ته اډانه وه. عزت خان خپل مشر ځوې هم راوغوښتلو او پانوس هم راغلو. نکورې هغوي ته د څیرک خان درک برخېره کړو.

”د نیمشور خان پلار زموږ پخواني کور کښې د مې. هغه د څیرک خان ځای پېژني، خو څیرک خان نه پېژني.“

لکه نیمشور خان هم نکورې دغه خبره کښې ځان سره ملګرې کړې و. هغه لکه د خپل سخر په درېمه میاشت کلي ته راځي.

خو ځله هغه نكوره كراچۍ ته د بوتللو خبره څرگنده كړه، خو نكوري غاړه ايښې نۀ وه.

”سبا ولې؟ نمر لاپه سر ولاړ دے. چې څومره زر ورسۍ، دومره زر به زما ځيرك خان راولۍ“.

ميرلوس د مور خبره غورځولې نۀ شي. هغه پلار ته وكتل او هم په هغه وخت هغه د پانوس خان سره غوټه تړلې د رڼاگانو پخواني ښار ته روان شو، كوم چې اوس د بلاگانو ښار دے.

مړغيژنه مابتۍ ژوندۍ شوه. هغې د خپل كور نه دوړې وځنډلې. هغه غواړي، چې د ځيرك خان هركلۍ د خپل كور انگن كښې وکړي.

”هغه كښې خو به اوس ډېر بدلون راغلې وي (مابتۍ په ځلقېدلو سترگو كميلې ته ووي او بيا ښكلې ته مخ واړوي) هغه به ما وپېژني؟“

د ځيرك د راتلو زيري سره مابتۍ ښكلې هم بخښلې ده. مابتۍ گرځنده كښې تار اچولۍ د پخليځاۍ د برگې نه ځوړند كړې دے. دغه ځاۍ نه په خبرو كولو هغه د ويونكي په غږ پوهيږي. زياتره برېښنا نۀ وي، هغې اوس د پخليځاۍ نه درېسوچۍ غځولۍ دے، چې گرځنده په برېښنا موړ وي.

د سياست لوبغاړي د نوې لوبې تودولو د پاره د سيلۍ خپو ته ناست وو او اوس ئې بيا د پاكستان لاره نيولې ده. د تلوزيون په هر اړخ د اولس لوي شمېر خپلو لارښودانو ته هركلي وئېلو د پاره ښودلي كيږي. د بمونو چوډنې او ځانمرگي بريدونه ډېر شوي

دي. راتلونکو ټاکنو د پاره هر چا ځان له لويه څوکۍ خوښه کړې ده او په دغه څوکۍ ئې ځان نه چاپېره په وړو وړو څوکیو نېنځکان کښېنولي دي. لوي نېنځک به د لوي بادار نېنځک شي، چې بادار شي او واړه نېنځکان به ئې بادارگوټي شي. او اولس.....هاهاها.

د پاکستان سياست چقوره او خوئینده لاره ده. د دغه لارې لامبوزن او لوبغاړي دغه چقورو او خوئېندو باندې د تللو چل او توان لري. د افغانستان په ځاړه د امريکا او شوروي اتحاد نخښته کښې چې د پښتونخوا په ځاړه څومره د ورانۍ، فساد او وژنو بزغله کرلې شوه، او د کومې نخښتې غږ شوه، هغه نخښته د غرونو د څمخونو نه لارو او بازارونو ته راووتله.

د مرگ خېره که هر څومره کرکړنه او بوډونونکې ده، خو ژوندي د ژوند پرېښودلو ته غاړه نه ږدي. د ښار زوږ غلې شوه نه. اوس ټاميان هم راغلي دي. چرته چې واده ښادي وي، هلته اوس د بدکانو سره سره ټاميان هم وي. ځنې ځايونو کښې خو ټاميانو د بدکانو نمرۍ وټرولې. دغه ځلمي وېښته د فلميانو غوندې وټراشي، خټوکي ځوړند کړي، واړه تنگ اغوستن واغوندي، شونډې وڅروي او پرديو ښاديانو کښې نخېږي.

نمر د نور کله نه ډېر روښانه او ځلنده دے. د ښار هرې لار، هرې گرځونې او هر گوټ پېر د شهيد د مزار ډول خپل کړے دے. بېرغونه او توغونه د سيلۍ سره رپېږي. د راتلونکې شېبې نه بې پامه اولس د خپلې برخې نمریو يو ځای کولو د پاره هلوځلو

کښې بوخت دے.

چغمټ د خپل پلار ټوپک اوږې ته ځوړند کړے دے. د موسکۍ د وژنې نه وروستو د چغمټ پلار څلوېښت کلونه دغه وگرځولو او بيا يوه ورځ پخپله هم د خداے د کور په درشل وويشتلے شو. چغمټ د خپل پلار وينه د هغه چا په لاسونو هم ويني، چا چې د ده د پلار د وېنا تر مخه د ده مور وژلې ده او د خپلو ماماگانو په لاسونو ئې هم ويني، چا چې د چغمټ پلار د دوي د خور وژونکے گڼلو. بيا هم چغمټ لا پرېکړه کړې نه ده، چې د خپل پلار د وينې د پاره د کوم رنگ وينه توي کړي.

“خيرک خان دلته اوسېږي؟”

د ور په ډېولو د بېرته کېدلو نه وروستو د سماره په ليدلو نېمشور خان پوښتنې نه اگهاولې غلے شوے و. “دلته خو به دغه نوم څوک نه اوسېږي.”

“څوک دي؟ دننه ئې راوړه!”

هېلن په سماره غږ وکړو او سماره د هغې په خبره مېلمانۀ دننه بوتلل. انگنې کښې ناستې هېلن درې واړو ته وکتل، “څوک غواړې او څه دي؟”

“دا (نېمشور خان پانوس ته گوته ونيوله) د خيرک خان ترۀ دے او دا (ميرلوس ته گوته ونيسي)، خيرک خان د ده ماما دے.”

“دلته څوک خيرک خان نه اوسېږي.”

“زما سخر وئېل، چې دلته د هغه نوم (هغه خبره کښې سا وځوري) زرکه دے.”

هېلن د خپل ځای نه نېغه پاڅي. هغه دوي ته وگوري او سترگې
ئې په اوبنکو وځلېږي. هغه دومره پېژني، چې هر وخت به زرکې
مابتۍ يادوله. هغې ته ټولو خپلو کښې مابتۍ او کميله ياد وو
او چې کله به ورکه شوه، نو هم د هغوي خبرې به ئې کولې.
نېمشور، پانوس او ميرلوس ټيټې سترگې ولاړ وو. پانوس خو
داسې گڼل، لکه چې هغه په زمکه ولاړ نه وي، ټوله زمکه د هغه
په سر پرته وي.

”زرکه بهر وتلې ده. مېرaban کله کله هغه ځان سره وباسي، گڼې
پخپله خو هغه د دې څلورو دېوالونو څخه وتل نه غواړي.“
”هغوي به کله راستنېږي؟“ (ميرلوس باندې پوهه نه شوم، چې
هغه دغلته نه زر وتل غواړي او که د خپل ټولو نه زيات ياد شوي
ماما ليدلو ته لېواله دے)

”چې کله د مېرaban زړه و منل.“

”مونږ که ورپسې وځو، نو څنگه به ئې وپېژنو؟“

”زه به درسره لاړه شم“

(دې نه نوره غوره خبره څه کېدلې شوه، خو بيا هم دغه منلو
کښې دوي څو شېبې واخستلې)
”دا خو به نوره غوره شي.“

هېلن مخکښې شوه او نېمشور، پانوس او ميرلوس هغې پسې
شول. په لاره هغوي څو گامونه د هېلن نه وروستو تلل او هېلن به
د زرکې په اړه هغوي سره خبرو کولو ته پښه نيولې کېدله....
”زرکه اوس پورې د مابتۍ او کميلې نومونه اخلي.“

دا خل هغې وليدل، چې کور کښې د هغې بدرگه کېدلو ته دوي ولې غاړه اېښودلو کښې خنډ وهلې ؤ. اوس چا هم څه نه وئېل. هېلن هم هغوي سره د گامونو بېلتون او غلې بدرگه وساتله. هغه پوهه شوه، چې د خويونو دغه توپير چې د يوې لاروي سره دومره دے، نو د خپل کور زرکې سره تړون کښې به څومره زغم ؤ؟

د ښار زوږ غلې نه ؤ. دې زوږ کښې د سورليو کړينگا او غرا، په گرځنده د خبرو کوونکو غږونه، د اخستونکو او خرڅوونکو وېنا، سندرې او نور سم ډېر گڼي غږونه.

ناڅاپه يو لوي گيځ شو او دغه گيځ نور ټول زوږونه ځان کښې ونغښتل. تک تور لوغړن لوگي خواره شول او دغه لوگي پخپل سر اخستې لمبې اوچتې شوي. د گيځ د غږ ناستې سره اوس دغه زوږ د وېرې، ترهې او څريکې رنگ واخستلو. خبرې اوس چغې شوې وې. چاپېره غوښې خورې وې. دې غوښو کښې د وگړي او د څاروي غوښه پېژندل گران شوي وو.

څو شېبو کښې د پولسانو او د امبولنسونو د راتلو غږونه واورېدلي شول. ژوبلو او مړو ته اوږې ورکړې شوې. کله چې د ماسپڅين په بانگ نمونځونو د پاره بلنه ورکړې کېدله، دغه وخت پورې هغه لارې بيا وينځلې کېدلې. د مړو پېژندگلو د پاره اولس يوه گڼه گوڼه راخستې وه. د غلته ننداره کوونکي هم گڼ شمېر کښې وو. اوس هېلن سره نېمشور، پانوس او ميرلوس اوږه په اوږه گرځېدل. د زرکې او مېرaban لټون منځ ته توپير وړے ؤ.

“دا مېرaban دے او دا” (د هېلن مړۍ او ژبه ونځښتل).

د مېرaban مخ پېژندلې کېدلو او د زرکې مخ ټول سوزېدلې ؤ. زرکه د هغې د ښخونک اغوستن په رنگ پېژندلې شوې وه. پانوس به کلي ته ځيرک خان وړي، خو هغه زړه کښې کړي رېبي، چې ايا هغه لکه د پرځند کاکا په ښمشور خان خپل زړه ډاډه کولې شي؟

هېلن اوس د دغه کور د مشرتابۍ پېټه په سر اخستې ژوند کوي. هغې د رنگ او څهرې نه پيرنگۍ ښکاري. خپل مور پلار ورته نه ياد شي او نه پېژني. دومره ورته ياد دي، چې هغه راتښتولې شوې وه، نو هلک ؤ. چې لويگانې شوه، نو جينۍ د هغې ناسته پاسته کښې به ښودنه کېدله او نوره جينۍ کولو کښې پرې ډېر کړاؤ تېر شول. د پېدرگل ښځه شنډه ده، خو هغه پرې بن نه راوړي. هغه د ملا څاښتونو، شنه چيرۍ کښې په سپين تار تړلو تعويزونو، زيارتونو کښې ځانگوگانو ځوړندولو، د باباگانو په نومونو مښتې ورکولو، د حکيمانو پوښيو او د ډانکترو ښونو او دوايانو ته ناست د. په هغه چې پخپله څه کول دي، څومره خوځېدل دي، هغه کوي، نور کارونه د خدا. د ژوند سندرې او ساندي نه غلې کيږي.....

يو غږ بل غږ خوري.....

زېر د سلگۍ ښکالو ته په خله لاس ږدي.....

پانې اوړي او قلم نه ودرېږي.....

نمريږواته د پېغلې په نکريزو سور شول لاس ښکاري. مابتۍ خپل پروڼه ځان پسې راکاږي، ميرلوس لاس نه نيولې کور ته

ځي. اديرې نه لرې تلو باندې هغه ودريري او خپله ملا باندې
لاس ايښې د ځيرک خان قبر ته وگوري (ميرلوس ورسره ودريري،
خو مخ را و نه گرځوي).

هغه په قبر د بلې کرې شوې ديوې تته تته رڼا ويني.
د خاورو لاندې مابتی ته نه ښکاري، چې د هغې ځيرک خان
پروت دے او که د نورو گڼو ځاندرو راټولې شوې، ژوبل ژوبل
نوستلې برخې.

د ځيرک خان جنازه کښې ډېر اولس و.....

د هغه خپلو او پردو ډېر ژړلي وو.....

خو د هغه مور او پلار هغه ډولۍ ته لاره کښې هرکلي د پاره اوس
هم ولاړ دي، کومه ډولۍ کښې چې به نيازښي پرنښتې د هغه سا
وړي او حورې او غلمان به جنجيان وي.

پخلیخاے	کور/ا بره کنبی پخلی کولو د پاره کوته/کوتهگی.
منا	کور/ا بره کنبی ناستی د پاره چوپال/خپر
کاربه	د لرگی پنځه داسې تختې چې هغه یو خپق نه لږې پلنې وي او یوې گوتې نه لږې نری وي. دغه تختو کنبی دوه ولاړې تختې اوږدې وي. یوه وړه تختی ټولو نه ښکته اوږدو تختیو سره کلکه کړې شوې وي او یوه وړه تخته د پورته اړخ نه یو نیم/دوه لوېشتې ښکته کلکه کړې شوې وي. د اوږدو تختیو بره اړخ نه مېخونو د پاره سوري شوي وي او پنځمه وړه تخته دغه سوري کنبی د ضرورت تر مخه ښکته بره کولې شي. دا د پرتو غاښ بڼو د پاره پکارولې کیږي
نځول	د نڅا (گډا) فعل
وړانگه	پلوشه/کرن
توندی	تادي/زرزر
خپسه کنبه ناستل	په وړان اړخ داسې اوډه کېدل چې سا اخستلو کنبی ستونزې وي (کله کله خوب کنبی څوک خان ویني، چې منډه وهي او منډه وهلې نه شي، نو وائي، چې خپسه پرې ناسته ده). دلته د ناراستی د پاره پکارولې شوی د
اوکر بې خایه شول	وارخطا کېدل
تېر	غلطي
انځور	تصویر
ورڼه	هغه څلورگوټیز خپوتیکه چې کوچیني پکنبی د سیزنۍ سره تړلې شي
شنښنه	(دا شنښنه د، خود کوچنیو په ژبه لیکلې شوی د،) داسې یو د لوبو کولو توکي چې غونډ منډ لوبني کنبی دوه درې گیتی/کاني بند شوي وي او په خوځولو د "شن شن" غږ کوي
میرگاته	میرگاتي یو ډول د وړو جینکو لویه ده، چې څلورو گیتکو/کانو او یو ټوپ وهونکي پنډوس سره کیږي. د دې لوبې خپلې پوړۍ وي، چې هغې کنبی ایکی، دوکی، ایشارت وي.

دو کبیانه	نوي/پهغلو تپي اسپه
بمبته کول	د چا سپکاوے کول
توکے	ناگندلے اغوستن/ناگندلې جامې/رښت
لا سپیلے	دستانې
چار یگی	گانی کښې د گوړې پور په شگلنېدو راغونډولو د پاره
	پکارولے شي
گاؤنې	گانی کښې په کړي کښې پروت پور لړلو د پاره پکارولے شي
پاراموخی	دا د الوچو یو نوعے دے
کورمه	د یو سړي ښځه او واره
کښت	پتمے
خیرک	پوهه لرونکے (دلته د کردار نوم دے)
موتراپنه	خوارینگرۍ ښځه / بې خونده ښځه
بیاسته	پرے / رسی
بلورنه	د یو څیز بدل کښې بل څیز په بدل اخستل
موړه	اوچت ځاے
پېلام	نڅینه / علامت
سپارښتنه	څه کار چا ته سپارل (خو چې زور پرې راوړے شوے وي)
پرېکړه	فېصله
سړه بیزه	دا هم د یوې سړې بیزې/چېلۍ قېصه ده، چې کوچنیو ته کیږي
} چتمے پتمے د ناني گنگنتی	CHATHEY PATHEY DA NAANI GANGANATHEY
	د کوچنیوالي د وختونو یوه قېصه، چې کورونو کښې کوچنیو ته کیږي.
ملازه	د چا ناز وړل
سېکل	سائیکل
وگرے	انسان / فرد
مېرمن	ښځه / کورودانه / تورسړې
تړون	رشته / ربط / خپلوي
تولنه	معاشه
زوړ	شور / گڼ غوړونه / اوچت غږ
درۍ	څلور سېره / پنځه کیلو

په چا سود کول	پېرزو
داسې ملاسته چې څوک نهغ پراته وي	سټنوسټر
دائي / په اجرت خدمت کوونکې ښځه	ناېگنه
نسل	کھول
بوخت / مشغول	اېم
کپرې / رښت	چيرپۍ
اوبه يو ژور ځای کښې راغونډېدل	اوبه ډب شوي
د نمر ختلو نه وروستو وخت / اشراق	څاښتي مال
اهمبولېنس / روغتون ته د ناروغو د وړلو ځانگړې لارۍ	امبولنس
واړه خپلو کښې دونې وائي او چې يوه له نۀ ورځي، نو هغه بل نه	کلی ورکول
د دونې ځواب اخستلو د پاره کلی و غواړي او هغه ورته بيا	
وائي، چې پلانکی کلی څوره! پلانکی کلی واخله!	
پخوا وهم باندې اډانه دا يوه عقیده وه، چې که بارانونه به نۀ	د نمر سترگه داغل
وډرېدل، نو د اور يو لرگي به واخستې شو او انگنې کښې د اوبو	
وروي غونډې ډنډ کښې به چې څنگه د نمر سترگه ښکاره	
کېدله، دغه لرگي کېښودې شو، دې ته به د نمر سترگه داغل	
وئېله کېدل او دا باور به ورسره تړلې شوے ؤ، چې ژرۍ به	
وډرېږي	
لکه څنگه چې به پېنځه پاخترېدل د مېلمه د راتگ پېلام ؤ،	پېنځه څيرې کول
دغسې به چې کله ژرۍ اوږده شوه، نو ناوک ته به ملگرو وئېل،	
چې خپله پېنځه وشلوي/څيرې کړي او دې سره به ئې هم د نمر	
سترگه داغلو باور تړلے ؤ (کله کله به ئې کار هم وکړو)	
دا دلته د قېصې د خوند د پاره ليکلي شوي دي. دا ډول هېڅ	درې درې! د وريغ...
باور پکار نۀ دے. مونږ باران ورېدل او وډرېدل د ماحولياتي	
او موسمي اثراتو نتيجه گڼو	
اميدوار / Candidate	کانديد
د لرگي څلور داسې ډکي به واخستلې شول، چې دوه اړخونه به	نينگانې
ئې هوار وو او دوه اړخونه به ئې موږه. دا څلور واړه به په يولاس	
کښې ؤ نيولے شول او بيخي داسې کرښې به راکښلې شوې وې،	

څنگه چې د زمري لوبې د پاره په خاوره راکښلې کېږي، دا څلور ډکي به د دغه کرښو منځ کېنې وځورځولي شول. که څلور واړه هوار مخونه به بره راغلل، نو دې ته به ئې څلور لوېشتې وئېل، که څلور واړه موږې به بره شوې، نو دې ته به ئې نهه نینګانې وئېل، که دوه به پاختر شوې او دوه سمې، نو دې ته به ئې دوه ګوتې وئېل او که درې به پاختر شوې او یوه سمه، نو دې ته به ئې خپق وئېلو. (پاختر = موږه ښکته راتلل). لوېشت، دوه ګوتې او خپق ښکاره دي، خو نینګانې به داسې و، چې مسواکه ګوته او مټه ګوته به ئې وځنول (څنگه چې لوېشت د پاره قهه ګوته او مسواکه ګوته غځېږي) او هغې سره به ئې د څلورګوتیز لازه وهله. څوک چې به زر ورسېدلو، هغه به بریالې شو. دې کېنې دوه دوه ملګري وي. ادې ته کړانچه هم وئېلي شي

میرګاتي د جینکو لوبه ده. څلور واړه کاني او یو ټوپ وهونکې پندوس پکښې پکارولې کېږي. د دې هم خپل پړاوونه وي (ایکي، دوکي، ایشارت....). یو لاس په زمکه داسې ایښودلې کېږي، چې د مټې ګوتې سر او د شاغوتۍ ګوتې (منځ) په زمکه پروت وي او مسواکه ګوته په شاغوتۍ ګوته اچولې شوې وي. په بل لاس پندوس بره ویشتلې کېږي او د هغه ټوپ سره د لوبې تر مخه کاني د بل لاس ګوتو نه روغه شوې کوټه کېنې ننیستلې کېږي. که پندوس دوهم ټوپ ووهي، نو د لوبغاړې دغه پېر وټوږي

پټپټپټونې کېنې یو دواړه سترګو ته څنګل نیولې د دېوال چنې ته یا وڼې ته مخ کړي او نور ترې بېلو بېلو ځایونو کېنې پټ شي. پټېدونکي چې کله وګڼي، چې اوس دېوال یا وڼې ته شا کړې هغوي موندلې نه شي، نو "اېې" غږ وکړي. دا ورپسې ورشي. که څوک د وخته خان دغه ځای ته ورسوي، نو هغه بریالې شي او چې کوم ګېږ شي، نو هغه ته "چوپ شوم" وائي او بیا هغه غل شي، دېوال یا وڼې ته شا کړي.....

چپاتی. چپاتی داسې وي، چې د لاس دوه گوتې (مسواکه او شاغوتی)،

غبرگې کړې شي او لېږه پرې ووهلې شي. دغه چپاتی په شمېر

ورکولې شي

کوټره کوټره داسې وي، چې خولی/تویي واخستلې شي. هغه لږه

اوچته وویشتلې شي او د دغه خولی لاس ته راتللو پورې د غل

سر له خپېره ورکړې شي

ډینگان د غل تلي کښې به کوټوال د خپل لاس څنگل کېښودله، پنځه

واړه گوتې به ئې یو ځای کړې، او د دغه گوتو په نېغو شوو

سرونو به ئې د غل د څنگل او مټ منځ کښې ټک ورکړو.

شلغاتي واړه دوه ډلې شي. هره یوه ډله د خپل مشر سره وځي او په

دېوالونو او بلیو باندې وږي وږي کښې د بلې ډلې نه پټي

راکاږي. دغه وړو وړو کښو ته شلغاتي/شلغاتي ویلي کیږي.

یوه ډله خپلو ملگرو سره غوږ شوه او بلې ډلې له به ئې د

شلغاتو د شمېر بلنه ورکړه. داسې به دواړو ډلو پېر په پېر د یو

بل شلغاتي وشمېرل او ډېر شلغاتي راکښونکې ډله به بریالي.

شوه

کوډگی دا خو به وږي وږي خاؤرینې کوډگی. خاؤرو یا خټو نه روغې

شوې. واړه هلکان به سړي شول او وږي جلکې. به ښځې شوې

او دوي به دغه د کور د خپل مور پلار د ژوند پېښې کولې. دا

په یو ډول د راتلونکي ژوند د کوډمې روزنې د پاره عملي

ښوونځای ؤ.

د گوډا گوډی واده دا لوبه به وړو جینکو کوله. ښځکه به کلابوخي ته ودېدله او

دا هم د راتلونکي ژوند د پاره زده کړه وه.

لالښنده سټرې او خواشین

د اپیمانو باغ وائي چې څو اپیمیان وو. یو اپیمي پکښې ؤوې، چې دې

مخامخ ډاگه کښې د شلتانو باغ کرو. یو اپیمي ؤوې، چې

هسې نه بیا ترې د گلي کاکا څو شلتان شوکوي. بل ؤوې،

چې گلي پکښې مونږ سره گوډ کړې دے، چې څو به ئې

شلتان شوکوي. درېم راؤدانگل او ؤ ئې وې. زاره دې پکښې

زمونې شنه شي او شلتالان دې د گلي خوے شوکوي. راځي چي و ئې ډيوو. دوي ورغلل او د گلي خوے ئې ووهه.	
دا هم يوه لويه وه، چې پير، باچا، وزير او غل به پکښې مېرلي کېدل. د (اکويکوسرسيندکو) غونډې د دې هم يو منتر/وبنا وه، چې هغه به داسې وه [اړنگ - دوړنگ - سپارا - اټنگ - انار - بگور - پير - وزير - باچا]	اړنگ دوړنگ
بنځونک / هېچرا	بدک
گرو (د يو څپر لاندې اوسېدونکي بدکان ځان له يو مېرaban وټاکي. مېرaban د دغه بنځونکو پاملرنه او ساتنه پخپل سر واخلي. بنځونک د خپل مېرaban سره د خپل مور پلار نه زياته مينه کوي) د دې مينې يو مخ داسې ښکاري، چې خپل مور پلار دغه بنځونکو نه څنډه وکړي، خو مېرaban ئې خپل کړي.	مېرaban
چوک	گرځونه
وضاحت	سپيناوے
قيمت / قدر	ارزښت
د وېرېدونکي زړه څښتن	ايرزړے
سو کښې: څه گټې ته ډېره ساه راښکل	سو او سور کښې
سور کښې: په څه گټه د زړه سود کېدل	
بدن	ځاندره
مېرگي چې انگرېزي کښې ورته Epilepsy وئېلې شي، يو داسې رنځ دے، چې په دې کښې د رنځور ککړۍ کښې يو رگ ونځېلې او دغه رگ نځښتلیو سره د هغه اعصابي نظام په ځامه ودرېږي. دغه رنځور خپل ځان او خپل زور باندې نه پوهېږي. د دغه رنځ نه اوس د ژغورنې لارې راوتلې دي.	مېرگي
نشه کښې خپل توان او توازن بېلونکے	تون شوے
نځښه / پېلام	خرک
وېرېدلې	ترېدلې
شناختي کارډ / Identity Card	پېژند
زړه ته ډېر نژدې / اکلوټا	ناوياته

توضیحات

سپوهنه	نفسیات
جیڅ	جام د اوبو څښکلو لوبڼې / څینګرې
رغوے	د لاس تلے
لپړې! دوه دې څرې	دا هم یوه لوبه ده. دا لوبه راتلونکي کښې هم په خسني پرېکړې ته یوه وده ورکوي. دې لوبه کښې دوه ډلې وي. د یوې ډلې نه یو ملګرے د خپل سر شا ته دواړه لاسونه پټ کړي او د ښي لاس د ګوتو نه یوه نخښه روغه کړي او هم په دغه وخت د دوه مخامخ ولاړ د دوهمې ډلې یو ملګرے هم خپلې شا ته نیولې لاس نه یوه نخښه روغه کړي. د منځګړي په غږ (لپړي): دواړه ډلو غږې چمتو شي او دوه دې څرې: سره خپلې نخښې راوړلې، د دواړه ډلو دغه ملګري خپل لاسونه ښکاره کړي. د تکرې پېلام لرونکې ډله بریالۍ شي (نخښې داسې وي: د لاس مټه ګوته ښه نیولې او نورې ګوتې راغونډ ساتل د ټوپک، نورې څلور ګوتې راغونډول او مسواکه ګوته ښه نیول د غشي او نورې درې ګوتې راغونډ ساتل او مسواکه او شاغوتۍ ګوته ښه نیول د قهنگۍ پېلام وي) غشي نه قهنگي او قهنگۍ نه ټوپک تکرې وي او ټوپک نه غشۍ تکرې وي
څپوټکے	د رښت څلور ګوتیزه ټوټه / دسترخوان
چرچقې	پر قې / خوشالي څرګندول
برونه	هغه وره چې تنور کښې ډوډۍ پخولو وخت کښې په پېړه دورولې شي
ګا-ما-پا-دا	دا بهیرمي راګ دے چې لوګري ساز د پاره غږولے شوے دے
لے	د ساز اهنگ ته وائي
تاپ	د دوکړې اهنگ
پارپرېژ	خزان
کلے ورکول	دا به دونه وئېلو کښې وئېلي کېدل، چې کله به یو دونه باندې نه پوهېدلو، نو بل به ترې خواب اخستلو د پاره ووي، چې پلانکے کله واخله/خوره
ویرندک	ډېرو پېدونکے

موند	جرړه / خېله
تور زړه	بدنیت
پرځمن	چې کلک نه وي/ خپلو روایتونو او کلتور نه په شا تلونکې
مهاجر	خپل زېږون سیمه پرېښودل او بلې سیمې کښې مېشته کېدونکې (دلته دا اصطلاح د هند هغه مهاجرو د پاره پکارولې شوې ده، کوم چې هند نه راغلي وو او کراچۍ کښې مېشته شوي دي. زموږ په اند دغه اوس مهاجر نه پاکستانی دي. په کراچۍ کښې د دوي زیاتره تریخواله د پښتنو سره وي او د دې په شا هغه پلټ سیاست دے، کوم چې پاکستان کښې د پښتون قام ټیټ ساتلو د پاره خپل کړے شوے دے. لکه کراچۍ کښې چې په لکونو پښتانه اوسیږي او هغوي ته د کراچۍ د پېژند نه ورکولې کیږي. باید ټول قامونه یو بل ته درناوے وړي. له بده مرغه مهاجر بللے کېدونکي هم د دغه پلټ سیاست کوونکو ملاتړ کوي.
چیره کېدل	د هغه ښځونک د پاره کوم چې خپل د سړي زور اوبه کول غواړي، و هغې د پاره په زړو وختونو کښې دغه لاره خپله کېدله (لکه څنگه چې قېصه کښې مېرaban پوسجیرشا چیره کړي). دې نه پرته د سړي د ښځونک کولو نورې لارې هم شته. د بېلگې په توگه په سوتلۍ باندې غېږ/خوته دومره کلک تړل چې پټې ورله چیرې کړي. دغسې ځانگړې پوښۍ هم دي، چې هغه په سړي وخورلې شي، نو د هغه بیا نه لکیرې او نه د وړو د زېږولو توان لري.
بوکه کېدل	د دواړو لاسونو څنگلونه او د پښو کونډۍ په زمکه ایښودلو ته وائي. جنسي توگه باندې د یو غاړه ایښودونکي ټیټېدلو ته هم وائي.
پوهنتون	یونیورسټی. (د زده کړې ټولونه لوي ځاے)
هېواد	وطن / خاوره
اکسلاټر	اېکسلرېټر (accelerator)
ایاتولا	حیات الله (د لیکوال نوم دے. د پښتو ژبې وېبندود (لهجه)

کښې لیکلې شوه	
زېړ رنگ ساړهي (اغوستن چې هندوانې ښخې ئې اغوندي او دغه سيمو کښې پاتې شوي مسلمانې تورسړې ئې هم د کلتور په برخه کېدلو اغوندي)	زېړه ساړي
ښکالو/ د خوځښت غوړيز پېلام	کشکړپ
په هندو مذهب کښې دا نوم "اردنه نارېشوارا" (آردنارېشوارا)، وېلې کېږي. د دۀ د ځاندرې ښې اړخ د سړي او کين اړخ د ښځو غوندې وي. "ويد" کښې د وگړي درې خويونه وړاندې شوي دي او په "پرنونو" کښې د موسيقۍ او نڅا درې اړخونو کښې يو "پسرا" (ښځه)، يو "گندروا" (سړي) او يو "کېنار" (منځگړي) د. دغسې په "کاماسترا" کښې هم په دې لړ کښې خبرې شوي دي او دې کښې "پوم پرکټري" (سړي)، "سټري پرکټري" (ښځې) او "تيريتيا پرکټري" (منځگړي/ ښځونک) د پاره پکارولې شوه د.	شيو
مشري (د کور/جوړښت/ټولنې واکونه لاس کښې اخستل)،	مشرتابه
حمله کول	بريد
پېړه/ مونږ زياتره هغه چا د پاره ډېوسکۍ/ ډېوسکۍ نوم پکاروو، چې هغه پېړ او پوست وي او بيا په ځانگړې توگه چې غمبوري ئې غټ وي	ډېوسکۍ
خوږده خو ځانگړې خبره هغه وخت شي، کله چې څه مالگه يا بل څه د زيارت يا داسې بل مخوړيز ځاي ته واخستلې شي/د خوړلو توکي	خوږده
نيمگړي/ نيمه خوا	کنډم
د غنمو رېبلو کښې داسې وېشي، چې که کروندگر يا بل يو وگړي په پردي کښت کښې لږ کوي، نو هغه د پاره شمېر وټاکلې شي. په شمېر د زياتې گېډۍ بوس او دانې د لږ کوونکي وي	په گېډۍ لږ
ټوقه/ملنډه/ چا ته سپک کتل	پچموزه
د ځلميتوب په پوړۍ پښه/ ايښودل/ بربت ټوکېدل	شونډه شنه کېدل

پنگه	خزانہ / توبنہ
اغوستن	لباس / جامی / گندلی رنبت
عدوالرحمان	دا نوم دې قېصه کښې د دولاملو لخوا مولانا عبدالرحمان د پاره پکارولې شوې دے. "عدو" د بنمن ته وائي. یو ملا پورې تړلې نه ده، هر څوک چې د چا نه کرکه کوي، نو هغه ئې د سپکاوي هڅه کوي، خو داسې سپکاوي نه ځنډه باید وښي، کوم چې د یو وگړي زړه توروي
تماس	اړیکه / رابطه
روزنه	پالنه / پرورش
گرځنده	موبائل فون
(د گرځنده، تنی)	د گرځنده (موبائل، بټنې
بجاري	نا گندلي توکي خرڅوونکي
توغ	درې گوټیز بېرغ
رنځپوه	طبيب / ډاکټر / روغتيا پال
شتون	وجود (لړل) / پېژندگلو
توپير	فرق
سینگلے	جیخ / جام / د اوبو څښکلو لوبڼے
ډولځاے	چاپ / د زلف تراش ځاے

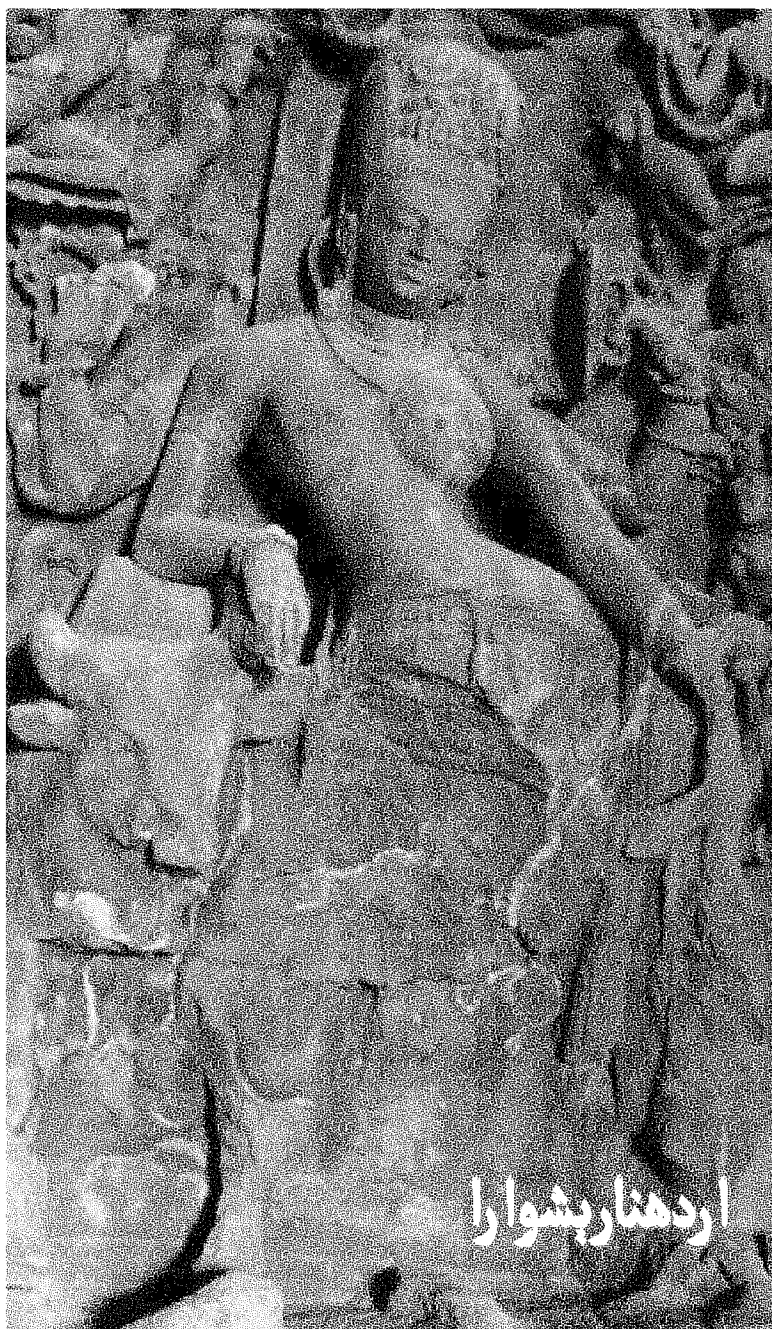
د کردارونو نومونه (وئېندود)

QAMRO	قمر و
KHKOLEY	بنکلی
NAAMOOS KHAN	ناموس خان
MEERGAATEY	میرگاتې
MAABATAI	مابتی
QADOOS KHAN	قدوس خان
PAANOOS KHAN	پانوس خان
FIRDOS KHAN	فردوس خان
BALQEES	بلقیس
GOLAI	گلی
NAMEYR GUL	نمبرگل
KHOobaANA	خوبانه
JAALOOS KHAN	جالوس خان
CHAGHMAT	چغمت
PEGHLA	پېغله
MARR SAPANA	مړخپنه
MASHKAI	مشکی
MATAWAR	متور
ZAAMOORA ABAl	خاموره ابی
KAMEELA	کمیله
RAAPOGAI	راپوړی
MOONDAR	موندړ
SAMDOORA	خمدوره
ZEERAK KHAN	خیرک خان
KAakWAAN	کاکوان
MOOSKAI	موسکی

KHARROO	خرو
PORDALEY	پوردلے
ZEERKO	خیرکو
PARZAND KAKA	پرخند کا کا
METAREY	مبترے
ABDURRAHMAAN	عبدالرحمان
MOONPAJARA	مونپجرہ
SEDGULEY	سبد گلے
RAAMAANEY	رامانے
EZAT KHAN	عزت خان
SEDAAMEER KAKA	سبدا میر کا کا
GULEESHAAN	گلیشان
MEERZAADGAI	میرزادگی
DOOLA MOOLA	دولا مُلا
JAMAALEY	جمالے
GHARBAASH KAKA	غرباش کا کا
SHEROON	شہرون
BANDAAREY	بندارے
GULBAACHAA KAKA	گلباچا کا کا
ABDUSSUBHAAN	عبدالسیحان
MEERAAJAN	میراجان
SHEESHARRA	شیشرہ
NEEMAKAI	نیمکی
NAKOORA	نکورہ
MADOOBAALA	مدھوبالا
MEENAA KUMAARI	مینہ کماري
SAMEENA PEERZAADA	ثمینہ پیرزادہ
SAMEETA PAATEL	سمیتا پاتیل

MERABAAN	مہرابان
MADOSH	مدھوش
METAR KHAN	مہتر خان
BAHRAAM	بہرام
ZARKA	زرکہ
SAMEETA	سمیتا
TAAJO	تاجو
GULPARDAAZ KHAN	گل پرداز خان
GUL PARI	گل پری
MEERLOS	میرلوس
SHEMEEN	شہمین
ROSHNI	روشنی
RAANI	رانی
SAROOD KHAN	سرود خان
POSJEERSHAA	پوسجہر شا
HONEY	ہنی
AARA	آرا
KOSHELYA	کوشیلیا
MANEER BABA	منیر بابا
POJOON BABA	پوجون بابا
KOSTAAN OSTAAZ	کوستان استاذ
TAAZANOOR BABA	تازہ نور بابا
PAAYODEEN BABA	پایودین بابا
SHAKOOR OSTAAZ	شکور استاذ
SAABIQ SEB	سابق صہب
SEBWALI BABA	سہدولی بابا
SLAAHODEEN KAKA	صلاح الدین کاکا
AZIZ KAKA	عزیز کاکا

HELAN	هیلن
NENAA	نینا
NEMAT	نیمت
TEKAARAA	تیکارا
PEDAR GUL	پیدرگل
TENTEES JAAN	تہنتیس جان
AYATOLLA	ایاتولا
BAAJAWARR KHAN	باجوہ خان
GOLEY	گولے
PEROSHA	پہروشا
JAAMNOOR	جامنور
ZEBUNNISAA	زہب النساء
NEMSHOR KHAN	نیمشور خان
SAMAARA	سمارہ

اردستان ارسوا را

حیات روغانے

Hayat Roghani must be shut up with his
"Waahiyaat" considered writings at once,
because he has committed to born a lot
before his time and now bringing some
nonsense things from future to our times.
The best solution I see for a compromised
prosperity is to freeze all his creations and
then melt it at appropriate time".

Ali Baba

هره بنځه او هر سري کښې دتنه يو ښځک
پټ دی. دغه ښځک د وېرې نه زېږيږي.
زما درشل له وېره راغله. ما نه د ژوند مينه
تروړل غواړي..... زما هيلې نه هڅه شوکول
غواړي..... ما په انا د کرکې وينزه کوي. خو
زه نه وېرېږم.

زه مينه د کرکې نه بريالی ګڼم.....
زه هيله د اندېښنې نه زوروره ګڼم.....
زه به مرم. خو وياړېږم به. زما جنازه کښې به
ډېر اولس وي. زما خپل به زما په مري ژاري.
زما مور او پلار به هغه ډولۍ ته لاره کښې
هرکلي د پاره ولاړ وي. کومه ډولۍ کښې
چې به نياز ښې پرېستې زما ساه وري او
حوري او غلمان به جنجيان وي.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library